

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekül
	III <i>Ettevalmistavad aktid</i>	
	REGIOONIDE KOMITEE	
	Täiskogu 73. istungjärk 6.–7. veebruar 2008	
2008/C 105/01	Regioonide Komitee arvamus teemal „Teadusuuringute ja uuendustegevuse tõhusam toetamine ELi piirkondades”	1
2008/C 105/02	Regioonide Komitee arvamus teemal „Bioteaduste ja biotehnoloogia strateegiat käsitlev vahekokkuvõte”	7
2008/C 105/03	Regioonide Komitee arvamus teemal „Vabatahtliku töö panus majanduslikku ja sotsiaalsesse ühtekuuluvusse”	11
2008/C 105/04	Regioonide Komitee arvamus teemal „Paindlikkus ja turvalisus”	16
2008/C 105/05	Regioonide Komitee arvamus „Noorte kodanikuaktiivsuse edendamine hariduse kaudu”	21
2008/C 105/06	Regioonide Komitee arvamus „Ühise põllumajanduspoliitika praeguse olukorra hindamine”	25
2008/C 105/07	Regioonide Komitee resolutsioon 2008. aasta kevadisele Euroopa Ülemkogule majanduskasvu- ja tööhõivestrategia — Lissaboni paradoks	31
2008/C 105/08	Regioonide Komitee arvamus teemal „Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimumustega tegelemise Euroopa strateegia”	34
2008/C 105/09	Regioonide Komitee arvamus „Valge raamat spordi kohta”	40
2008/C 105/10	Regioonide Komitee arvamus „Musta mere sünergia — Uus piirkondlik koostööalgatus”	46

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 73. ISTUNGJÄRK 6.–7. VEEBRUAR 2008

Regioonide Komitee arvamused teemal „Teadusuuringute ja uuendustegevuse tõhusam toetamine ELi piirkondades”

(2008/C 105/01)

REGIOONIDE KOMITEE

- rõhutab piirkondade olulisust praktiliste lahenduste leidmisel teaduspoliitika ja struktuurifondide vahendite teineteist täiendavaks kasutamiseks ning vajadust saada selleks rohkem abi ELilt ja liikmesriikidelt, sest see on peamine vahend uuendatud Lissaboni strateegia teadusuuringute ja uuendustegevuse mõõtmise edendamiseks piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
- toetab vajadust arendada teadusuuringute ja uuendustegevuse piirkondlikke strateegiaid ning tugevdada teadus- ja uuendustegevuse juhtimist piirkondlikul valitsustasandil, suurendades kõigi huvitatud osapoolte, eelkõige erasektori, vastutust;
- kutsub üles võtma ELi tasandil rohkem meetmeid, et edendada koostööd ELi teadus- ja uuendustegevuse rahastamisvahendite vahel, omistades esmatähtsuse seitsmenda raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi rakendustele, mis on märkimisväärse tähtsusega piirkondliku uuendusstrateegia jaoks, ning eraldades olulise ja järjest suurema osa struktuurifondidest teadus- ja uuendustegevusele;
- rõhutab vajadust ELi poliitikameetmete komplekssema kombinatsiooni järele ning tasakaalu järele olemasolevate tippkeskuste toetamise ja uute keskuste loomise soodustamise vahel. Seepärast tuleks kaaluda seitsmendale raamprogrammile ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmile territoriaalse mõõtmise andmist, tunnustades samas seitsmenda raamprogrammi keskendumist tippsaavutuste põhimõttele;
- kutsub komisjoni üles tagama struktuurifondide, seitsmenda raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi raames toimuva piirkondadevaheliste võrgustike rahastamise tõhus koostöölastamine teadus- ja uuendusvaldkonnas, sh tulemuste ja heade tavade korrapärane ja paremini koostöölastatud levitamine ning tihedam suhtlemine erinevate kogukondade vahel.

Raportöör: Jyrki MYLLYVIRTA (FI/EPP), Lahti linnapea

Viitedokumendid

Nõukogu 25. juuni 2007. aasta järeldused „Teadusuuringute ja innovatsiooni tõhusam toetamine: teadusuuringute raamprogrammi ja struktuurifondide kasutamise kooskõlastamine. Vastus ELi teadus- ja tehnika-uuringute komitee (CREST) aruandele”, konkurentsivõime nõukogu 2811. koosolek Luxembourgis

Komisjoni teatis „Euroopa piirkondade konkurentsivõime parandamine teadusuuringute ja innovatsiooni kaudu. Panustamine suuremasse kasvu ning arvukamatesse ja parematesse töökohtadesse”

KOM(2007) 474 lõplik

Poliitilised soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

ELi eri rahastamisvahendite 2007–2013 koosmõjude tugevdamine

1. tervitab konkurentsivõime nõukogu poolt 25. juunil 2007 vastu võetud järeldusi „Teadusuuringute ja innovatsiooni tõhusam toetamine: teadusuuringute raamprogrammi ja struktuurifondide kasutamise kooskõlastamine. Vastus ELi teadus- ja tehnika-uuringute komitee (CREST) aruandele”⁽¹⁾, milles nõukogu kutsus liikmesriike ja piirkondi üles rakendama CRESTi suuniseid vabatahtlikkuse alusel ning palus Regioonide Komiteel võtta kõnealusel teemal järelemeetmeid. Regioonide Komitee kutsus omalt poolt nõukogu üles käesoleva arvamuse valguses kõnealuse teema juure tagasi pöörduma;

2. tunnistab vajadust ELi ühtekuuluvus-, teadus- ja innovatsioonipoliitika parema koosmõju järele, arvestades nende asjaomaseid eesmärgi, ning eelkõige vajadust nende rahastamisvahendite tõhusa ja kooskõlastatud kasutamise järele liikmesriikides ja piirkondades. Regioonide Komitee on mitmes arvamuses ja ka uurimuses „Piirkondade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste struktuuriline suutlikkus ja motivatsioon teadus- ja arendustegevuse valdkonnas”⁽²⁾ rõhutanud piirkondade olulisust praktiliste lahenduste leidmisel teaduspoliitika ja struktuurifondide vahendite teineteist täiendavaks kasutamiseks, seda eriti uutes liikmesriikides, ning vajadust saada rohkem abi ELilt ja liikmesriikidelt;

3. nõustub nõukogu ja komisjoniga, et see on peamine vahend uuendatud Lissaboni strateegia teadusuuringute ja uuendustegevuse mõõtmise edendamiseks piirkondlikul ja kohalikul tasandil, parandades teadusuuringute ja uuendustegevuse tulemuslikkust ELi piirkondades. Regioonide Komitee märgib, et teadusasutusi ning nende tööviise on mitmesuguseid ning uusi

⁽¹⁾ CREST 1203/07 CREST (ELi teadus- ja tehnika-uuringute komitee) „Teadusuuringute raamprogrammi ja struktuurifondide kooskõlastamise suunised teadus- ja arendustegevuse toetamiseks” („Guidelines on Coordinating the Research Framework Programme and the Structural Funds to support research and development”).

⁽²⁾ CDR/ETU/21/2005.

teadmisi on võimalik toota eri suurusega ja eri liiki asutustes. Isegi väikesed asutused võivad toota ülemaailmset huvi pakkuvaid teadmisi kitsal erialal, eriti juhul, kui nad osalevad globaalsetes võrgustikes ja teevad koostööd teadmistepõhiste ettevõtetega;

4. kinnitades Regioonide Komitee selletemalise uurimuse soovitusi, tervitab teadustegevuse seitsmenda raamprogrammi, struktuurifondide, konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi suuremat potentsiaali nende kooskõlastatud kasutamiseks piirkondades teadusuuringute ja uuendustegevuse edendamiseks. Eelkõige tänu ühisele ajakavale ja suurematele vahenditele on suurema koosmõju kaudu võimalik saavutada märkimisväärsed tulemusi. Seitsmenda raamprogrammi teadusuuringute ja uuendustegevuse eelarve aastateks 2007–2013 on nüüd 54 miljardit eurot, struktuurifondides on selleks reserveeritud ligikaudu 10 % ehk 45 miljardit eurot. Lisaks tuleb samaväärne summa veel ka riiklikust kaasrahastamisest. Kõnealused arvud näitavad struktuurifondide tähtsust ja potentsiaali võrreldes seitsmenda raamprogrammi sarnase eelarvega;

5. kuigi nõukogu järeldustes ja CRESTi suunistes keskendutakse vaid struktuurifondide ja seitsmenda raamprogrammi kooskõlastatud kasutamisele, soovib Regioonide Komitee kooskõlas Euroopa Komisjoni teatisega läheneda teemale laiemalt ning kaaluda konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi ning mõningal määral ka Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi potentsiaali;

6. rõhutab veelkord, et 2005. aastal uuendatud Lissaboni strateegias on teadusuuringud ja uuendustegevus seatud majanduskasvu ja konkurentsivõime peamise tõukejõududena Euroopa poliitika keskmesse, ning tunnistab, et ELi laiapõhjaline innovatsioonistrateegia, mis kiideti heaks 2006. aasta oktoobris Lahtis toimunud mitteametlikul tippkohtumisel, on selles osas oluline samm edasi. Toetamaks edasisi investeeringuid teadusuuringutesse ja uuendustegevusse ELi piirkondades, kutsus Regioonide Komitee 2008. aasta kevadel toimuvat Euroopa Ülemkogu üles tugevdama majanduskasvu ja töökohtade loomise uute komplekssete suuniste teadusuuringute ja uuendustegevuse mõõdet Lissaboni strateegia juhtimistsükliks 2008–2011;

7. nõustub, et vaja on võimalike koosmõjude geograafilise ulatuse üksikasjalikumalt hindamist. See tähendab teadusuuringute ja uuendustegevuse potentsiaali ja vajaduste piirkondliku tasandi analüüsi tugevdamist, eriti parendades statistilisi ja kvaliteediandmeid, mis on kättesaadavad nt selliste ELi tasandi algatuste kaudu nagu olulisemate piirkondlike andmete andmebaas või poliitika järelevalve süsteemid (Trend Chart, ERAWATCH), mida laiendatakse ka piirkondlikule tasandile;

8. teeb ettepaneku analüüsida ELi rahastamisvahendite vaheja järelhindamistes seoseid teiste instrumentidega, et saavutada koosmõju teadusuuringute ja uuendustegevuse toetamisel ELi piirkondades;

Toimiv mitmetasandiline haldussüsteem

9. rõhutab, et teadusuuringute ja uuendustegevuse potentsiaali suurendamise protsess Euroopa jätkusuutliku konkurentsielise saavutamiseks saab olla edukas vaid linnade ja piirkondlike omavalitsuste kaasamisel. Arvestades nende füüsilist lähedust, toimivad nad teadmiste ja uuendustegevuse peamiste katalüsaatoritena Euroopas. Järjest enam Euroopa piirkondi omistavad avaliku sektori vahendite kasutamisel esmatähtsuse teadusuuringutele ja uuendustegevusele;

10. nõuab tungival, et saavutamaks uuendatud Lissaboni tegevuskava ambitsioone ja Barcelona eesmärki suurendada 2010. aastaks kulutusi teadus- ja arendustegevusele vähemalt 3 %-ni ELi SKTst, millest kaks kolmandikku tuleks erasektorist, ning tagamaks ELi majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, on vaja täiendavaid meetmeid. Komitee kordab, et Euroopa piirkondade uurimis- ja uuendusvõime suurendamine on võimalik vaid liikmesriikide, ELi ja piirkondade ühise pühendumise ja kooskõlastatud tegevuse kaudu. ELi rahalised vahendid on alati vaid väike osa kõigist teadus- ja uuendustegevusele suunatud avaliku sektori rahastamisvahenditest ning on oluline, et ELi poliitika edendaks liikmesriikide investeringute suurendamist ja kooskõlastamist. Lisaks avaliku sektori panusele vajab EL eelkõige erasektori tõsisemat pühendumist;

11. soovib tagada seitsmenda raamprogrammi, struktuurifondide ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi kooskõlastatud kasutamise, kuna see on väga oluline ELi konkurentsivõime ning ühtekuuluvus-, teadus- ja innovatsioonipoliitika vastastikuse koosmõju jaoks riiklikul ja piirkondlikul tasandil. Maapiirkondade areng on samuti piirkondliku arengu lahutamatu osa ning see tuleb viia kooskõlla teiste poliitikavaldkondade, sealhulgas teadus- ja innovatsioonipoliitikaga;

12. leiab, et seitsmendal raamprogrammil, mis tugevdab Euroopa konkurentsivõimet, on väga oluline roll Lissaboni strateegia eesmärkide täitmisel ja Euroopa teadusruumi arendamisel. Samal ajal peab see täiendama riikide teadustööd ja keskendumat selliste projektide toetamisele, mida riiklikul tasandil läbi viia ei saa. Erinevate liikmesriikide ressursse ühendades saab see täita nii ELi kui ka riikide huve;

13. on rahul sellega, et seitsmes raamprogramm tugevdab ELi teadusuuringute toetamise piirkondlikku mõõdet selliste algatustega nagu „Teadmiste piirkonnad 2” ja „Teadusuuringute potentsiaal”. Kuid neid konkreetseid algatusi on liiga vähe. Komitee julgustab looma rohkem selliseid algatusi ja kutsub komisjoni üles esitama piirkondlikele omavalitsustele seitsmenda raamprogrammi vahendite piirkondliku jaotuse;

14. kordab seisukohta, mis võeti komitee varasemas arvamuses Euroopa Tehnoloogiainstituudi kohta, et tuleb sätestada piirkondade ja VKEde kaasamine ja osalemine, seda isegi sellistes suurtes ELi koostööprojektides nagu Euroopa Tehnoloogiainstituut. Näiteks tuleks Euroopa Tehnoloogiainstituudi teadmis- ja innovaaticakogukondade kontseptsiooni kasutada partnerlussuhete loomiseks tööstuse ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

15. toetab CRESTi rõhuasetust vajadusele arendada teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja uuendustegevuse strateegiaid ning tugevdada teadus- ja uuendustegevuse juhtimist piirkondlikul valitsustasandil. Siinkohal on oluline töötada välja konkreetne strateegia, kuidas kasutada koos seitsmendat raamprogrammi ja struktuurifonde teadus- ja uuendustegevuse strateegia arendamiseks. Kooskõlastatud toetuse vajadusega tuleb arvestada juba varases kavandamisetapis. Seda võiks teha alt-üles suunal rakenduskavade raames strateegiliste teadus- ja uuenduseesmärkide valimise käigus. Seda võiks toetada näiteks lisades rakenduskavadesse reservfondi, nagu mõnes ELi piirkonnas tehakse;

16. märgib, et suurte ELi rahastamisvahendite (seitsmes raamprogramm, struktuurifondid ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programm) kooskõlastamine ei ole ainuüksi poliitilise tahte küsimus, vaid ka väljakutse poliitilisele sidususele. Poliitilise sidususe tagamine mitmetasandiliste ja paljusid sidusrühmi hõlmavate programmide puhul nõuab tõhusa mitmetasandilise haldussüsteemi olemasolu;

Aktiivsem ja sihipärasem tegevus ja koostöö

17. leiab, et Euroopa rahvusvahelise konkurentsivõime tugevdamiseks tuleks konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammis keskenduda uuendustegevuse ja reprodutseerimise etapile ning seitsmendas raamprogrammis teadus- ja arendustöö etapile. Nii peaks olema võimalik vältida rahastamise puudujääke teadus-, arendus- ja rakendustegevuses;

18. soovib komitee uurimusele toetudes kaaluda seitsmenda raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi rakendustele esmatähtsuse omistamist piirkondliku uuendustegevuse seisukohast. Üks võimalus oleks eelistada neid seitsmenda raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi rakendusi, mis on selge ja märkimisväärse tähtsusega piirkondliku uuendusstrateegia jaoks, eeldusel, et nad samal ajal vastavad ka teaduslikele kvaliteedikriteeriumidele;

19. kutsub komisjoni üles keskenduma struktuurifondide vahendite eraldamisel enam teadus- ja uuendustegevuse investeringutele. Komitee tunnustab, et märkimisväärne ja järjest kasvav osa struktuurifondide vahenditest on vaja suunata teadus- ja uuendustegevusse, nagu on tehtud struktuurifondide 2007.–2013. aasta programmides Lissaboni tegevuskava raames. Samuti on vaja järgida näiteks Aho aruande „Innovaatilise Euroopa loomine” soovitusi, mida toetab ka Euroopa teadusuuringute nõuandekomitee (EURAB), suunata struktuurifondide tulevastes programmides vähemalt 20 % investeringutest uuendustegevusse ja teadmistesse. Nimetatud tingimus muutuks Lissaboni strateegia rakendamise üheks oluliseks osaks;

20. soovib lisada struktuurifondidesse stiimuleid, mis soodustaksid teadus- ja uuendustegevust. Kõnealused stiimulid võiksid sisaldada toetuste diferentseerimist nii, et eelistatud oleksid investeeringud teadus- ja uuendusprojektidesse, ning toetuse riiklikule/piirkondlikule saajale madalama (nt 10 %) omaosaluse kehtestamist, et võtta arvesse võimalikke riske ja pikka tasuvusaega, mis teadus- ja uuendustegevusega sageli kaasnevad, eriti kui on vaja luua uus infrastruktuur;

21. rõhutab ühtekuuluvuspoliitika erilist rolli uuendustegevuse toetamisel piirkondades ning märgib, et Euroopa Regionaalarengu Fondi saab samuti kasutada äriinkubaatorite ja teadusparkide rahastamiseks (infrastruktuur ja ühendused). Need on olulised teadmiste levitamiseks, mida saaks turgudel kasutada, ning aitavad luua sidemeid VKEde ja ülikoolide vahel. Euroopa Sotsiaalfond saab omalt poolt anda rahalist toetust oskuste arendamiseks (koolitused, nõustamisteenused jne) ning haridusstruktuuride ja -süsteemide arendamiseks ja ajakohastamiseks. 2007.–2013. aasta programmiperioodi jooksul asetatakse senisest suurem rõhk teadus- ja uuendustegevuse tugevdamisele teadmiste ülekande kaudu;

22. rõhutab teadmiste rakendamise ja vahetuse olulisust ning seda, et teadmisi tuleb edastada nii, et need saaksid osaks tootmistevusest. Väljatöötatud lahendused ja meetodid peavad olema avalikult kättesaadavad kõigile, eelkõige VKEdele neis piirkondades, kus ei ole kõrgetasemelisi teadusasutusi ega ülikoole. Praktikas saaks seda teha piirkondlike klastrite raames. Euroopas peaks võtma laiemalt kasutusele nn klastribürood, mis on mõnes riigis teadmiste levitamiseks juba loodud;

23. tervitab eelkõige CRESTi soovitusi parandada VKEde teadustööalast pädevust ja nende suutlikkust rakendada mujal loodud teadmisi. Kuid komitee juhhib tähelepanu sellele, et CRESTi suunised saab piirkondades ellu viia üksnes vabatahtlikuse alusel, kuna ühiselt (komisjon ja piirkonnad) toimunud programmide koostamine on praeguseks lõpule viidud. Struktuurifonde tuleks seejuures kasutada VKEde võrgustike loomiseks, nende koolitamiseks ja kvalifikatsiooni tõstmiseks, et nad saaksid osaleda seitsmendas raamprogrammis ning seejärel sõlmida rahvusvahelisi sidemeid. Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi tuleks kasutada VKEde abistamiseks uuendustegevuse etapis tekkida võiva puudujäägi ületamisel;

24. rõhutab detsentraliseeritud uuendustegevuse olulisust ka väiksemates linnades ja piirkondades. Riiklikult (nagu nt Soomes) või piirkondlikult koordineeritud teabekeskuste võrgustikud on näide süsteemist, kus piirkondlikud või kohalikud teadus- ja äriühingud ja -vahendid ühendatakse riigi ja ELi tasandi poliitika ja rahastamisega. Teabekeskused moodustavad omavahel seotud valdkondades klastreid ning osalevad rahvusvahelistes võrgustikes;

Teadus- ja uuendusstrateegiatega ja -suutlikkuse edendamine piirkondades

25. rõhutab piirkondlike teadus- ja uuendusstrateegiatega võtmerolli piirkonna erinevate asjaomaste partnerite koondamisel ühte strateegiasse. Sellised strateegiad, nagu rõhutati ka Komitee uurimuses, võivad tugevdada teadusasutusi, luues neile uuendusliku keskkonna, tõsta kõigi huvitatud osapoolte vastutustunnet ning seega tugevdada piirkondliku teadus- ja uuendustegevuse süsteemi. Ülioluline on erinevate olemasolevate programmide toetus teadusuuringute uue infrastruktuuri loomise erinevatele etappidele;

26. rõhutab, et piirkondlikes teadus- ja uuendusstrateegiates on otstarbekas keskendatud lähenemisviisi, sh juhtprojektide määratlemine. Siinjuures tuleb tasakaalustada erinevaid lähenemisviise. Üks neist, mida soovitas ka CREST, on valida piirkondlikul tasandil välja prioriteedid, mis täiendavad seitsmenda raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi prioriteete, et leida paremaid võimalusi siduda piirkondlikku teadus- ja uuendustegevuse süsteemi ELi rahastamisvahenditega;

27. tunnustab, et struktuurifondide ja seitsmenda raamprogrammi raames pakutakse praegu mitmeid võimalusi nii töhusate haridus- ja koolitussüsteemide toetamiseks teadlaste ja ettevõtete jaoks ELi piirkondades kui ka teadus- ja uuendustegevuse infrastruktuuride loomiseks või ajakohastamiseks, ning tervitab CRESTi tehtud soovitusi neid võimalusi ära kasutada. Komitee tervitab teadusuuringute infrastruktuure käsitlevat Euroopa strateegiafoorumit (ESFRI), mis koostab 2008. aasta alguses analüüsi üleeuroopaliste teadusuuringute infrastruktuuride piirkondlike aspektide kohta, ning kutsub eelkõige uusi liikmesriike üles kõnealuses algatuses osalema;

28. kordab oma üleskutset luua ühiseid teadus- ja uuendustegevuse fonde, mis oleks uus avaliku ja erasektori institutsioonide koostöö viis kohalikul ja piirkondlikul tasandil, rõhutades sealjuures, et teadus- ja uuendus-suutlikkuse arendamine on pidev ülesanne;

Tippsaavutuste ja ühtekuuluvuse tasakaal

29. jagab komisjoni analüüsis väljendatud muret, et teadusinvesteeringud ja -tegevus on ELis koondunud vaid üksikutesse piirkondadesse. Komitee on murelikult täheldanud, et teadus- ja arenduskulutused moodustavad Euroopas enam kui 100 piirkonnas alla 1 % SKTst;

30. rõhutab, et Euroopa teadus-, uuendus- ja ühtekuuluvuspoliitika eesmärgid peaksid üksteist täiendama ning tuleks teha koostööd, et püüda Euroopa teadus- ja arendustööd edendada. See tähendab pidevat väljakutset, kuidas leida tasakaal tippsaavutuste ja ühtekuuluvuse toetamise vahel. Et teadus- ja uuendustegevus on majanduskasvu jaoks oluline, siis tuleb ELi poliitika-meetmetega toetada meetmete komplekssemat kombinatsiooni ning tasakaalu olemasolevate tippkeskuste toetamise ja uute keskuste loomise soodustamise vahel;

31. kordab, et komitee on struktuurifondidega seoses kutsunud üles märkimisväärselt suurendama kvaliteetsete avaliku sektori investeeringute osakaalu ELi piirkondade teadus- ja uuendustegevuses, seda nii lähenemise ja piirkondliku konkurentsivõime kui ka tööhõive eesmärkidest lähtudes. Komitee tunnistab, et ühtekuuluvuspoliitikas kasutatakse integreeritud lähenemisviisi ning seepärast ei käsitleta teadustegevust eraldi, vaid koos uuendustegevusega;

32. rõhutab, et kuigi seitsmes raamprogramm ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programm ei ole otseselt ühtekuuluvuse vahendid, avaldavad nad ühtekuuluvusele kindlasti oma mõju. Komitee on rõhutanud, et ühtekuuluvuse eemärk on asjakohane kõigis ELi poliitikavaldkondades. Seepärast tuleks kaaluda seitsmendale raamprogrammile ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmile territoriaalse mõõtmel lisamist, tunnustades samas seitsmenda raamprogrammi keskendumist tippsaavutuste põhimõttele;

33. tervitab CRESTi soovitusi selle kohta, kuidas piirkonnad saaksid struktuurifonde ja seitsmendat raamprogrammi kõige paremini kasutada, et arendada oma teadus- ja uuendussüsteeme tippsaavutuste suunas ning viia need Euroopa või rahvusvahelise konkurentsi tasemele. Siiä hulka kuulub piirkondlike võrgustike loomise parandamine teadusasutuste, ülikoolide, VKEde ja teiste asjaomaste osalejate vahel, et moodustada klastreid, piirkondlike tehnoloogiaplatvorme ja -keskusi ning aidata neil luua koostöösidemeid nii ELi teadus- ja uuendusprojektide ja -kavadega, nt ERA-NET ja Euroopa tehnoloogiaplatvormid, kui ka teadusvaldkonnas osalejate ja ettevõtete rahvusvaheliste võrgustikega;

34. kutsub sellega seoses Euroopa Komisjoni üles jätkama oma asjaomaseid kavasisid, nt „Teadmiste piirkonnad” seitsmenda raamprogrammi raames, „Piirkonnad majandusmuutustes” Euroopa Regionaalarengu Fondi raames ning „Innova-Inno” konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi raames. Komitee rõhutab ka, et struktuurifondid peaksid etendama toetavat rolli kohalike ja piirkondlike osalejate (eelkõige VKEde) teadus-, tehnoloogilise, ettevõtlus- ja juhtimissuutlikkuse tõstmisel, et nad saaksid osaleda seitsmenda raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi projektides;

35. soovib komitee uurimusele toetudes keskenduda ELi vahendite, eelkõige struktuurifondide kasutamisel piirkondades senisest palju enam just nõudluse soodustamisele teadus- ja uuendustegevuse järele, edendades kasutajatele suunatud ja avatud uuendustegevust kui piirkondlikku potentsiaali. Globaalse teadmistebaasi kasutamise mehhanismide puudumine on

peamine probleem, mis takistab piirkondadel avatud uuendustegevusest kasu saada;

36. võtab teadmiseks kriitika struktuurifondide ja seitsmenda raamprogrammi raames teadustöö infrastruktuurile antavate toetuste kattumise kohta ning rõhutab, et selles küsimuses on vaja kummagi ELi rahastamisvahendi tõhusamat kooskõlastamist ning läbimõeldud lähenemist teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri investeeringutele, kus ühtekuuluvusel ja tippsaavutustel põhinev lähenemine oleksid tasakaalus ning kus keskendutaks infrastruktuuri loomise erinevate etappide toetamisele;

37. meenutab siinkohal komitee seisukohta, et tippsaavutuste kontseptsiooni puhul tuleb nii Euroopa teadusruumi kui ka teadustöö ELi tasandi ja riikliku rahastamise kontekstis võtta arvesse ka väga kitsalt spetsialiseerunud väiksemaid teaduskeskusi ja vähem teadusmahukaid asutusi. Nimetatud asutused on üliolulised uuenduste rakendamisel ja ülemaailmset huvi pakkuvate teadmiste arendamisel kitsastes teadusvaldkondades. Teadustegevus ei tohiks keskenduda vaid kõrgtehnoloogiale. Ka madal- tehnoloogiline teadustöö võib olla piirkondade uuendustegevuse ja arengu seisukohalt väga oluline;

38. leiab, et ELi vahendite suunamine teadus- ja uuendussüsteemide juhtimisele tippsaavutuste poole on piirkondadele suur väljakutse struktuurifondide piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärkide saavutamisel. Piirkonnad ei saa olla täielikult kindlad, et nad saavad vahendeid seitsmenda raamprogrammi raames, ning ka struktuurifondide vahendid on neile senisest palju vähem kättesaadavad;

Heade tavade ja kogemuste levitamine

39. rõhutab Euroopa Komisjoni kavandatud meetmete olulisust. Kõnealused meetmed on järgmised:

— kasutada paremini ära ELi rahalisi vahendeid, avaldades 2008. aasta kevadel praktilise juhendi võimalikele toetuse saajatele (teadusasutused ja ettevõtted) kõige paremini sobiva rahastamisallika määratlemiseks. Komitee kutsub komisjoni siiski üles oma tegevust paremini kooskõlastama CRESTi ettepanekuga muuta CRESTi suunised praktilisemateks soovitusteks;

— anda sobival ajal aru riiklikul ja piirkondlikul tasandil ELi vahendite kooskõlastatud kasutamisel tehtud edusammude kohta ning riikliku ja piirkondliku tasandi heade tavade näidete kohta;

— korraldada korrapäraselt üritusi, kus saaksid kokku teadus-, uuendus- ja piirkondliku arengu valdkonna esindajad, et jagada mõtteid, vahetada häid tavasisid ning saada tuge ja nõu. Siinjuures tuleb oluliseks partneriks pidada Regioonide Komiteed;

— parandada riiklike/piirkondlike asutustega toimuvat teabevahetust seitsmenda raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi alusel toetuse saajate kohta nende territooriumil, et lihtsustada täiendavat rahastamist riiklikest/piirkondlikest/ELi rahastamisvahenditest;

40. rõhutab, kui oluline on kasutada uusi koostöö- ja teabevahetusprogramme struktuurifondide, Interreg IV C ja URBACTi programmide raames. Nimetatud programmide eesmärk on levitada saavutatud edu algatuse „Piirkonnad majandusmuutustes” kaudu ning isegi otsesuhete loomise kaudu piirkondade vahel, kes saavad ja tahavad enamarenenud piirkonnas edukaks osutunud projekti tulemustest kasu saada;

Brüssel, 6. veebruar 2008

41. kutsub komisjoni üles tagama struktuurifondide, seitsmenda raamprogrammi ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi raames toimuva piirkondadevaheliste võrgustike rahastamise tõhus kooskõlastamine teadus- ja uuendusvaldkonnas, sh tulemuste ja heade tavade korrapärane ja paremini kooskõlastatud levitamine ning tihedam suhtlemine erinevate kogukondade vahel.

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamuse teemal „Bioteaduste ja biotehnoloogia strateegiat käsitlev vahekokkuvõte”

(2008/C 105/02)

REGIOONIDE KOMITEE

- leiab, et bioteadused ja biotehnoloogia on esmatähtsad ELi rahvusvahelise konkurentsivõime ja säästva arengu jaoks. Komitee väljendab oma valmisolekut ELi strateegia edukale jätkamisele piirkondlikul tasandil jõudumööda kaasa aidata. Seejuures aga tuleb kaaluda võimalusi ja ohte ning analüüsida strateegia iga üksiku meetme puhul, millist kasu toob see kodanikele;
- rõhutab linnade ja piirkondade keskset rolli jõudude ühendamise toetamisel ja kõnealuste tehnoloogiate konkurentsivõime tõstmisel rahvusvahelisel tasandil, tehes piirkondadevahelist ja piiriülest koostööd, luues ja rühmitades piirkondlikke biotehnoloogiaklastreid ning viies kokku teadusringkonnad, tööstuse ja rahastajad;
- julgustab linnu ja piirkondi toetama teadmiste ja uuendustegevuse edasiandmist teadusbaasist tööstusesse. Vastavalt oma võimalustele peaksid linnad ja piirkonnad parandama riskikapitali kättesaadavust (ka piiriülese koostöö tarvis) ning toetama kasutajaid biotehnoloogiliste leiutiste patenteerimisel ja selliste patentide kasutamisel. Piirkondliku, liikmesriikide ja eelkõige ka ELi tasandi finantsasutused peaksid looma toetusprogrammid, millega pakutaks biotehnoloogiasektori VKEdele riskijagamise võimalust;
- innustab seetõttu asjatundlikke ühiskondlikke arutelusid bioteadustest ja biotehnoloogiast tuleva kasu ja riskide kohta. Paljud linnad ja piirkonnad toetavad juba jõudumööda avalikkuse harimist biotehnoloogia teaduslike aluste, meetodite ja rakendusvaldkondade ning samuti sellega seotud õiguslike nõuete ja eetiliste küsimuste osas. Sellised algatusi tuleb tingimata jätkata ning selles peab oma osa olema ka teadusasutustel, tööstusettevõtetel ja avaliku halduse asutustel.

Raportöör: Baieri liidumaa maapäeva liige Karl DÖHLER (DE/EPP)

Viitedokument

„Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele bioteaduste ja biotehnoloogia strateegiat käsitleva vahekokkuvõtte kohta”

KOM(2007) 175 lõplik

Poliitilised soovitusused

REGIOONIDE KOMITEE

1. leiab, et bioteadused ja biotehnoloogia on esmatähtsad ELi rahvusvahelise konkurentsivõime ja säästva arengu jaoks. Olulised rakendusala on meditsiini valdkond ja farmaatsiatööstus, tööstuslik töötlemine ja esmatootmine (eelkõige toiduained ja loomasööt, aga ka taastuvad toorained ja alternatiivne energia). See pakub uusi lahendusi teravatele probleemidele tervishoiu, rahvastiku vananemise, maailma suureneva rahvastiku toitmise, energiavarustuse ja globaalse soojenemise valdkonnas;

2. nõustub Euroopa Komisjoni seisukohaga, et bioteadused ja biotehnoloogia annavad märkimisväärse panuse ELi peamistesse poliitilistesse eesmärkidesse, nagu tervis, jätkusuutlik areng, majanduskasv ja uute töökohtade loomine. Seetõttu tervitab komitee Euroopa Komisjoni bioteaduste ja biotehnoloogia edendamise strateegiat ning tunnustab strateegia elluviimisel tehtud edusamme;

3. rõhutab, et biotehnoloogia kasutamise teemal on tarvis ulatuslikku ühiskondlikku arutelu sellega seotud eeliste ja ohtude ning ka eetiliste küsimuste üle, et suurendada üldsuse toetust kõnealustele tehnoloogiatele. Selleks on tarvis levitada teadmisi teaduslike aluste kohta;

4. tervitab biotehnoloogia ja bioteaduste alal tegutsevate piirkondade Euroopa võrgustikke ja klastreid ning kutsub Euroopa Komisjoni üles neid toetama, et vahetada kogemusi, töötada ühiselt välja projektitaotlused ning esitada ühine seisukoht Euroopa poliitikaprotsessis;

5. on teadlik, et linnadel ja piirkondadel on oluline mõju bioteaduste ja biotehnoloogia edendamisele. Rahvusvahelises võrdluses on Euroopa biotehnoloogiaklastrid suhteliselt väiksed, seetõttu on nende vahelise võrgustiku loomine otsustava tähtsusega konkurentsivõime jaoks. Klasterite moodustamine, teadusringkondade, tööstuse ja rahastajate kokkuviiimine, avalikkuse teavitamine tehnoloogilistest edusammudest, piirkondlike biotehnoloogiaklastrite piirkondadevaheline ja piiriülene koostöö ning rühmitamine sõltuvad linnade ja piirkondade toetusest, et sel moel ühendada jõud ja tugevdada nende konkurentsivõimet rahvusvahelisel tasandil;

6. peab vajalikuks, et arvukaid meetmeid tuleb otsustavalt jätkata, ning väljendab oma valmisolekut nende edukale jätkamisele piirkondlikul tasandil jõudumööda kaasa aidata. Seejuures

tuleb kaaluda võimalusi ja ohte ning analüüsida strateegia iga üksiku meetme puhul, millist kasu toob see kodanikele;

Seoses strateegia vahekokkuvõttes toodud prioriteetidega

7. rõhutab, et linnad ja piirkonnad annavad oma võimaluste piires panuse teadusuuringute ja turu arendamise edendamiseks bioteaduste ja biotehnoloogia rakenduste valdkonnas ning teadmispõhise biomajanduse toetamiseks. Komitee kutsub linnu ja piirkondi üles aitama kaasa kasutajate harimisele biotehnoloogia valdkonna õiguslike aluste ja haldusmenetluste osas. Euroopa Komisjon peaks teadusuuringute paremaks kooskõlastamiseks mitte üksnes tegema koostööd liikmesriikidega, vaid ka looma piirkondlikke platvorme või kaasama piirkondlikke rühmitusi vahetult oma töösse;

8. toetab konkurentsivõime edendamist ning teadmiste ja uuendustegevuse edasiandmist teadusbaasist tööstusesse: tuleb tõsta teadlikkust teadustulemuste kaubanduslikust potentsiaalst ning toetada ettevõtete asutamist ja töötajate liikumist teadus- ja tööstusettevõtetesse. Vastavalt oma võimalustele peaksid linnad ja piirkonnad parandama riskikapitali kättesaadavust (ka piiriülese koostöö tarvis) ning toetama kasutajaid biotehnoloogiliste leiutiste patenteerimisel ja selliste patentide kasutamisel. Piirkondliku, liikmesriikide ja eelkõige ka ELi tasandi finantsasutused peaksid looma toetusprogramme, millega pakutaks biotehnoloogiasektori VKEdele riskijagamise võimalust;

9. peab vajalikuks parandada tööturu olukorda, edendades töövahendust ning tööjõu väljaõpet ja täiendkoolitust. Teadlasi ja teisi biotehnoloogia ettevõtete arendamiseks vajalikke spetsialiste tuleks innustada jääma Euroopasse, tööjõu väljarännet tuleks vältida ning vajadusel tuleks innustada väljaspool Euroopat väljaõppe saanud või töökogemusi omandanud kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid naasma Euroopasse, luues atraktiivsed raamtingimused;

10. viitab sellele, et biotehnoloogia pakub lisaks rakendustele tervishoiu, toiduainete ja loomasööda valdkonnas ka paljutõotavaid tulevikualternatiive keemiatööstuses. Juba praegu katab Euroopa toodang ülemaailmsest ensüümide vajadusest 85 %. Ensümaatilised ja biokatalüütilised meetodid on paljulubavad ressurside ja energia kokkuhoidu seisukohast ning pakuvad seega uudseid lähenemisviise jätkusuutliku majanduse valdkonnas;

11. on teadlik avalikkuse kriitilisest hoiakust biotehnoloogiliste rakenduste suhtes eelkõige toiduainete ja loomasööda sektoris. Praegu suurema osa tarbijate seas laialt levinud üldisele tõrjuvale hoiakule geenitehnoloogia kasutamise suhtes põllumajanduses lisandub siiski avalikkuse igati positiivne hoiak, kui vastava toote tervise- ja keskkonnanalased eelised on silmnähtavad;

12. innustab seetõttu asjatundlikke ühiskondlikke arutelusid bioteadustest ja biotehnoloogiast tuleva kasu ja riskide kohta. Paljud linnad ja piirkonnad toetavad juba jõudumööda avalikkuse harimist biotehnoloogia teaduslike aluste, meetodite ja rakendusala ning samuti sellega seotud õiguslike nõuete ja eetiliste küsimuste osas. Sellised algatusi tuleb tingimata jätkata;

13. kutsub teadusringkondi, tööstust ja haldusasutusi üles sellesse oma panust andma. Kõik olulised sidusrühmad tuleb foorumi kaudu ühiselt kaasata kõnealusesse dialoogi. Linnad ja piirkonnad peaksid aktiivsemalt toetama biotehnoloogia sotsiaalmajanduslikke ja eetilisi aspekte käsitlevaid teadusprojekte ning toetama selliste uurimuste tulemuste levitamist. Nad peaksid rajama ekspertide võrgustikke, kes võiksid konkreetsete üksikjuhtumite puhul võtta seisukoha aktuaalsetes ohutusega seotud, sotsiaalmajanduslikes ja eetilistes küsimustes. Linnad ja piirkonnad saavad toetada ratsionaalset, teaduslikel alustel põhinevat ja läbipaistvat otsustusprotsessi tootelubade väljastamisel;

14. teeb ettepaneku, et Euroopa Komisjon omistaks teadusuuringute 7. raamprogrammi kohaste projektide heakskiitmisel suuremat rõhku uurimistulemuste professionaalsele edastamisele avalikkusele. Sisuliselt tuleks edaspidi jätkata teadusuuringuid, milles keskendutakse geenitehnoloogia põllumajanduslikele rakendustele, riskihindamisele ning kõnealuse valdkonna keskonna- ja majandusküsimustele;

15. jagab Euroopa Komisjoni seisukohta tervishoiu valdkonnas kasutatavate biotehnoloogia rakenduste olulisuse kohta majanduslikust ja rahvatervise seisukohast. Komitee toetab valdkonna õigusaktide jätkuvat lihtsustamist ja selgitamist, kuna kiired tehnoloogilised edusammud on õigusliku ebakindluse tagajärjel aeglustanud sektori arengut. Oleks soovitatav koostada suunised ja rahvusvahelised soovitused takistuste kõrvaldamiseks ning kõnealuste rakenduste arendamise soodustamiseks;

16. leiab, et kaasaegne biotehnoloogia võib anda panuse jätkusuutlikusse majanduskasvu põllumajanduses. Komitee toetab Euroopa Komisjoni seisukohta, et kõigi põllumajandusvormide — nii geneetiliselt muundatud kultuuride kui ka tavapärase ja mahepõllumajanduse kultuuride — samaaegne viljelemine võrdsel alusel peab olema võimalik. Ent samas tuleb komitee meelde, et topograafilised, kliimatilised ja põllumajanduslikud tingimused võivad mõnes piirkonnas raskendada tavapärase ja mahepõllumajanduse kultuuride ning geneetiliselt muundatud kultuuride samaaegset viljelemist. Tuleks jätta teadliku tarbija otsustada, kui edukaks kaasaegsed biotehnoloogilised tooted turul osutuvad. Sellest tulenevalt näevad mõned linnad ja

piirkonnad eeliseid agrobiotehnoloogia kasutamises, samas kui teiste piirkondade jaoks on kasulikud tavapärased või mahepõllumajanduslikud meetodid;

17. märgib, kui väga oluline on eri põllumajandusmeetodite koosseksisteerimine, seda mitte ainult põllumajandustootmise heade tavade, vaid ka naabertootjate vahelise salliva ja usaldusliku teabevahetuse, tegevuse koordineerimise ja koostöö seisukohast. Euroopa Komisjoni kutsutakse üles töötama välja samaaegset viljelemist käsitlevad suunised ning kehtestama niipea kui võimalik rakendatavad piirväärtused GMOsid sisaldava külviseemne märgistamiseks. Seejuures tuleb leida ka lahendus konstruktsioonidele, mis ELis ei ole veel lubatud, kuid sarnaste kriteeriumide alusel on turule lubatud ja turvaliseks kuulutatud teistes riikides;

18. peab oluliseks uurida põllumajanduspraktikas kasutatavaid asjakohaseid meetmeid tavapärase ja mahepõllumajanduse ning nende kultuuride jätkusuutliku samaaegse viljelemise tagamiseks geneetiliselt muundatud taimedega, GMOde võimalikke pikaajalisi mõjusid ning taaskasvatava toorainena tööstuslikus töötlemises kasutatavate GMOdega seotud kasu ja riske. Komitee toetab tegevusprogrammi geeniresursside säilitamiseks, kirjeldamiseks, kogumiseks ja kasutamiseks ELi põllumajanduses;

19. tervitab bioteaduste ja biotehnoloogia valdkonnas olemasolevat õigusraamistikku, kuid peab siiski vajalikuks meetmeid erinevate õigusvaldkondade, nt intellektuaalomandi kaitset käsitlevate õigusaktide sidususe parandamiseks. Pidades silmas ELi konkurentsivõimet biotehnoloogia valdkonnas, tuleks uurida võimalusi õigusraamistiku kohandamiseks üldisele rahvusvahelisele tasemele. Linnad ja piirkonnad võtavad kohustuse Euroopa õiguse ühtseks kohaldamiseks oma pädevuse piires; selleks on vaja piirkondadevahelist ja rahvusvahelist vahetustegevust;

Seoses 2002. aastal vastu võetud 30-punktilise tegevuskava elluviimisega

20. peab eelkõige seoses töötajate ja õpetajate väljaõppe ja täienduskoolitusega vajalikuks parandada teadmisi bioteaduste valdkonnas. Tarvis oleks edendada teadlaste interdistsiplinaarset dialoogi;

21. pooldab seda, et õigusakte, mis käsitlevad intellektuaalomandi kaitset avaliku sektori teadusuuringute valdkonnas, tuleb selgemaks muuta ja akadeemikutele selgitada, kui oluline on teadustulemuste rakendamine äriksel eesmärgil. Selleks tuleb edendada ka rahvusvahelist dialoogi;

22. peab vajalikuks parandada biotehnoloogiatööstuse, eelkõige VKEde kapitalibaasi teadusesse ja tehnoloogiaarendusse ning uutesse ettevõtetesse tehtavate investeeringute, tehnosiirde toetamise ja ettevõtete kommertsrahastamise abil. Euroopa biotehnoloogiatööstuse edasine areng tuleb järjepidevalt kokku võtta ühtsete kriteeriumide alusel;

23. toetab seda, et Euroopa Komisjoni juhtiva turu algatuses („*Lead Market*”) nimetatakse biotooteid juhtivaks turuks, ning kutsub komisjoni üles arvestama oma meetmetes kõnealuste juhtivate turgude edendamiseks ja tugevdamiseks Euroopa piirkondade olemasolevat potentsiaali;

24. kutsub üles tegema edasisi jõupingutusi seoses bioteaduste ja biotehnoloogia valdkonnas tegevate Euroopa tehnoloogiaplattformide (ETP) avatuse ja läbipaistvusega, et kaasata lisaks tööstusele ja teadusringkondadele ka teised sidusrühmad (nt kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning eriti VKEd);

25. toetab biotehnoloogia alal tegutsevate piirkondade aktiivsemat osalust teadusuuringute 7. raamprogrammi algatuses ERA-Net riiklike ja piirkondlike teadusprogrammide kooskõlastamiseks;

26. tervitab Euroopa eetikaalase rühma tugevdamist. ELi ning liikmesriikide ja piirkondliku tasandi koostööd eetilistes ja sotsiaalmajanduslikes küsimustes tuleks edendada. Tarvis on välja töötada eetikasuurised sellistes valdkondades nagu tüviraku-uuringud, biopangad, ksenotransplantatsioon, geenitestid ja loomkatsed;

27. toetab etalonainete ja tuvastamismeetodite valideerimisega seotud tegevuste jätkamist ning pooldab geneetiliselt muundatud organismide, toiduainete ja loomasööda kahjulike mõjude jälgimise meetodite edasiarendamist. Komitee tervitab Euroopa

Komisjoni juhtrolli rahvusvaheliste suuniste, standardite ja soovitude edasiarendamisel, seda eelkõige toiduohutuse valdkonnas;

28. kinnitab oma valmisolekut koostöös Euroopa Komisjoni ja liikmesriikidega läbi vaadata teaduspoliitika tavapärase ja uue tehnoloogia sobiva osakaalu seisukohalt. Komitee lubab anda panuse arengumaade ja ELi tõhusa teaduspartnerluse väljaarendamiseks. Tuleb toetada allpiirkondlikke, piirkondlikke ja rahvusvahelisi organisatsioone, eriti rahvusvahelisi põllumajandus-uuringute keskusi (*International Agricultural Research Centres*);

29. tervitab Euroopa Komisjoni tegevust, mis on suunatud kaasaegse biotehnoloogia ohutule ja tõhusale kasutamisele arengumaades ning kõnealuste riikide suutlikkuse toetamisele riskide hindamisel ja nendega tegelemisel. Koostöös rahvusvahelise kogukonnaga tuleb konkretiseerida panust teadusuuringutesse, mille eesmärk on võitlus HIV/AIDSi, malaaria, tuberkuloosi ja teiste vaesusest tulenevate haigustega. Komitee tunnustab Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide jõupingutusi geeniresurside säilitamiseks ja säästvaks kasutamiseks arengumaades;

30. kutsub üles tugevdama kõigi Euroopa Komisjoni talituste ennetavat rolli (eriti tehnoloogia valdkonnas) uute probleemide varajasel tuvastamisel. Tuleb läbi vaadata õigusaktide ja poliitika asjakohasus, sidusus ja tõhusus, nende kohaldamine ning ühiskondlik ja majanduslik mõju.

Brüssel, 6. veebruar 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamuse teemal „Vabatahtliku töö panus majanduslikku ja sotsiaalsesse ühtekuuluvusse”

(2008/C 105/03)

REGIOONIDE KOMITEE

- rõhutab seda märkimisväärset majanduslikku panust, mida vabatahtlik töö annab kohalikku, piirkondlikku, riiklikku ja ELi majandusse esiteks täiendavate inimressursside kaudu, mis tänu vabatahtlikele lisandub sotsiaalsesse ja majandustegevusse, ning teiseks sotsiaalkapitali ja parema elukvaliteedi loomise kaudu, mis võib mõju avaldada investeerimisel ja töökohtade loomisel;
- juhib aga tähelepanu sellele, et vabatahtlikku tööd ei tohi üheski valdkonnas käsitada palgatöö asendajana;
- julgustab liikmesriike koguma täpseid statistilisi andmeid vabatahtlike osalemise kohta ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et toetada asjakohaste algatuste väljatöötamist mõlemal tasandil;
- leiab, et vabatahtliku töö õigusliku staatuse puudumise küsimustele tuleks pöörata rohkem tähelepanu, keskendudes eelkõige õigustele ja kohustustele, ning soovib vajadusel anda vabatahtlikule tööle selgelt määratletud ja sobiv õiguslik staatus, mis kehtiks kõigis ELi liikmesriikides, seoses piiriülese reisimisega vabatahtliku töö eesmärkidel;
- leiab, et vabatahtlikul töö on oluline ELi mõõde, ning soovib seetõttu näha sidusamat ja terviklikumat lähenemisviisi, eelkõige järgmist:
 - selle valdkonna parem mõistmine teadusuuringute intensiivistamise ja ELi tasandi statistika kvaliteedi parandamise kaudu;
 - vabatahtliku töö majandusliku panuse tunnustamine ning selle rahalise väärtuse laiem tunnustamine ELi rahastatavate programmide kaasrahastamisvormina;
 - laiem lähenemisviis vabatahtlikule tööle ELi tasandil, hõlmates enam kui vaid kodakondsuse ja noortepoliitika küsimused;
 - uute algatuste analüüs, et julgustada kogemuste vahetamist ja igas vanuses vabatahtlike liikuvust Euroopa vabatahtliku töö programmi raames.

Raportöör: Declan MCDONNELL (IE/ALDE), Galway linnavolikogu ja Iirimaa läänepiirkonna omavalitsuse liige

Poliitilised soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. määratleb käesoleva arvamuse raames vabatahtlikku tööd kolme omaduse alusel: seda ei tehta rahalise tasu saamise eesmärgil, seda tehakse omal vabal tahtel ja sellest saab kasu keegi teine peale vabatahtliku või tema perekonna. Nende omaduste alla hõlmatakse palju erinevaid vabatahtliku töö vorme, nii ametlikke kui ka mitteametlikke, nii lühiajalisi kui ka pikaajalisi ning nii osalise kui ka täistööajaga, nt Euroopa vabatahtlik teenistus;

2. tunnistab, et vabatahtlik töö on kõigil tasanditel kodanikuaktiivsuse ja demokraatia üks põhielement, sest vabatahtliku töö tegijad töötavad kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil otseselt või kaudselt ühiskonna parandamise nimel kõigi heaks;

3. tunnistab, et sotsiaalselt tõrjutud ühiskonnarühmad on kõige vähem tõenäolised vabatahtlikku tööd tegema ning oluline eesmärk on toetada neid ühiskonnarühmi, et nad osaleksid vabatahtlikus töös ja tunneksid end vabatahtlikena vajalikuna;

4. tunnistab rolli, mida vabatahtlik töö etendab arengumaades kogu maailmas, ning seda olulist rolli, mis vabatahtlikul töö on seeläbi üleilmse vaesuse vähendamisel ja globaalse dialoogi edendamisel;

5. tunnistab rolli, mis vabatahtlikul töö võib olla kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja globaalsel tasandil kliimamuutuste küsimustega tegelemisel ning samuti kodanikukaitse, sotsiaalse kaasatuse, arengukoostöö ning puuetega inimeste ja sisseändajate suurema integratsiooni saavutamisel;

Panus Lissaboni tegevuskavasse: vabatahtliku töö olulisus

6. rõhutab seda märkimisväärset majanduslikku panust, mida vabatahtlik töö annab kohaliku, piirkondliku, riikliku ja ELi majandusse esiteks täiendavate inimressursside kaudu, mis tänu vabatahtlikele lisandub sotsiaalsesse ja majandustegevusse⁽¹⁾, ning teiseks sotsiaalkapitali ja parema elukvaliteedi loomise kaudu, mis võib mõju avaldada investeerimisel ja töökohtade loomisel. Uurimistulemused näitavad, et sotsiaalkapitali ja majanduskasvu määrade vahel Euroopa piirkondades on otsene positiivne suhe⁽²⁾. Komitee on täielikult nõus, et sotsiaalkapitali

⁽¹⁾ Näiteks vabatahtliku töö suur osakaal Liverpooli kui 2008. aasta Euroopa kultuuripealinna tervitusprogrammis.

⁽²⁾ „Social Capital and Regional Economic Growth” (Sotsiaalne kapital ja piirkondlik majanduskasv), Beugeldijk ja van Schaik, 2003.

saab vaadelda nähtusena, millel on vastastikku toetav ja kasutoov mõju nii majanduskasvule kui ka teistele olulistele valdkondadele, nt sotsiaalsele kontrollile, kaasamisele, tervishoiule, valitsemisele, institutsioonidele ja aktiivsele osalemisele demokraatias⁽³⁾;

7. rõhutab vabatahtliku töö kasulikkust inimeste tööalasele konkurentsivõimele⁽⁴⁾, kui nad on osalenud vabatahtliku töö ja vabatahtliku teenistuse süsteemis. Lisaks on komitee seisukohal, et vabatahtliku tööga julgustatakse ühiskonna kõige haavatavamaid rühmi (sisserändajad, vähemused, töötud, kodutud, uimas-tite kuritarvitajad, koolist väljalangenud) oma elu muutma ja aktiivselt ühiskonnas osalema ning omandatud oskuste ja kogemustega saama paremat tööd või naasma hariduse juurde. Tänu sellele võimalusele panustavad erineva taustaga inimesed ühiselt ühiskonna paremaks muutumise ning edendavad sotsiaalset ühtekuuluvust, mitmekesisust ja austust;

8. rõhutab lisaväärtust, mida vabatahtlik töö võib anda sotsiaalset tuge pakkuvale tegevusele, nt puuetega inimeste sõprusprojektidele, mida tasustatud tuge kasutades alati pakkuda ei saa;

9. rõhutab vabatahtliku töö rolli uute ja uuenduslike vastuste andmisel kerkivatele sotsiaalküsimustele ning uute teenuste ja töövõimaluste katsetamisel;

10. juhib aga tähelepanu sellele, et vabatahtlikku tööd ei tohi üheski valdkonnas käsitada palgatöö asendajana;

11. tõstab esile vabatahtliku töö positiivset mõju inimeste tervisele ning kohalike, piirkondlike ja riiklike tervishoiuteenuste kulude võimalikule vähenemisele, mis seega tänu vabatahtlikule tööle võib aset leida. Uurimistulemused näitavad, et vabatahtlik töö võib avaldada eriti positiivset mõju vanemate inimeste tervisele⁽⁵⁾. Kasu tervisele võib avalduda igas vanuses inimeste seas, alates noortest kuni pensionieani välja, ning etendada ennetavat rolli füüsiliste ja vaimsete haiguste puhul;

12. märgib ära olulise rolli, mis võib vabatahtlikul töö olla elukestvas õppes, aidates inimestel omandada uusi oskusi, mis annavad panuse nende isiklikku, sotsiaalsesse ja kultuurilisse arengusse, ning tõsta ja kohandada oma tööalast konkurentsivõimet pidevalt muutuvast majanduskeskkonnas. Eelõige tervitab komitee vabatahtliku töö arendamist koolides, et juurutada vabatahtlikule tööle omaseid väärtusi;

⁽³⁾ „The Well-being of Nations; the Role of Human and Social Capital” (Rahvaste heaolu: inim- ja sotsiaalse kapitali roll), OECD 2001.

⁽⁴⁾ Time Banki ja Reed Executive'i uurimus 200 Ühendkuningriigi tippettevõtte kohta (2000) (http://timebank.org.uk/mediacentre/press_release_details.php?id=76).

⁽⁵⁾ „The Health Benefits of Volunteering — A Review of Recent Research” (Vabatahtliku töö kasulikkus tervisele: viimase aja uurimuste ülevaade), Corporation for National and Community Service, 2007.

13. tõstab esile vabatahtliku töö rolli kohaliku arengu algatuste toetamisel ning paljude ELi rahastatavate algatuste (nt LEADERi programm) eduka rakendamise hõlbustamisel. Kõnealune tegevus on vastukaaluks globaliseerumise negatiivsetele mõjudele ja tagab jätkusuutliku kohaliku majandusarengu;

14. julgustab riigi ametiasutuste ja vabatahtlike organisatsioonide tihedamale koostööle asjaomaste riiklike poliitikavaldkondade kujundamisel, et tagada poliitika parem vastavus vabatahtliku sektori vajadustele;

Uurimuste ja statistiliste andmete puudumine vabatahtliku töö kohta

15. juhib tähelepanu vajadusele tegeleda viivitamata ELi või riikliku tasandi täieliku ja täpse statistika puudumise küsimusega vabatahtliku töö majandusliku panuse kohta. Seepärast tervitab komitee Belgia, Itaalia, Prantsusmaa, Slovakkia ja Tšehhi Vabariigi võetud kohustust rakendada ÜRO käsiraamatut mittetulundusorganisatsioonide kajastamise kohta rahvamajanduse arvepidamise süsteemis;

16. julgustab liikmesriike koguma täpseid statistilisi andmeid vabatahtlike osalemise kohta ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et toetada asjakohaste algatuste väljatöötamist mõlemal tasandil;

17. kutsub Euroopa Komisjoni üles korraldama vabatahtlike ja nende pakutavate teenuste kohta süstemaatilisemalt andmekogumist ning toetab vabatahtliku töö hõlmamist eraldi kategooriana Eurostati statistilisse arvepidamisse, et hinnata õigesti vabatahtliku töö majanduslikku väärtust;

18. soovib korraldada võrdleva uurimuse vabatahtliku töö kohta kogu ELis, et saada andmeid selle arengusuundade, ulatuse ja omaduste kohta riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. See võimaldaks tuua selgelt välja vabatahtliku töö ja selle infrastruktuuri kultuurilised sarnasused ja erinevused;

19. soovib korraldada uurimuse kogu ELis, et leida vabatahtliku töö edendamise ja toetamise häid tavasid kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Sõltuvalt uuringutulemustest saaksid pikaajalisema vabatahtliku töö kogemusega piirkonnad toetada teisi piirkondi ja linnu uute algatuste väljatöötamisel;

Vabatahtliku töö õiguslik staatus

20. leiab, et vabatahtliku töö õigusliku staatuse puudumise küsimustele tuleks pöörata rohkem tähelepanu, keskendudes eelkõige õigustele ja kohustustele, ning soovib vajadusel anda vabatahtlikule tööle selgelt määratletud ja sobiv õiguslik staatus, mis kehtiks kõigis ELi liikmesriikides, seoses piiriülese reisimisega vabatahtliku töö eesmärkidel;

21. rõhutab, et reeglina ei tohi olla vabatahtlikku tööd takistavaid asjaolusid, nt kindlustuse puudumine või riiklike toetuste (nt sotsiaalkindlustus) äravõtmine, ning selle tagamiseks tuleb luua vastavad õigusraamistikud;

Vabatahtlikku tööd toetava infrastruktuuri toetamine

22. soovib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused toetaksid jõupingutusi, mille eesmärk on arendada välja infrastruktuur vabatahtliku töö toetamiseks ja lihtsustamiseks, tagades seejuures vabatahtliku sektori autonoomia. Näiteks võib vabatahtlike kohalike keskuste või muu sobiva infrastruktuuri olemasolu aidata edendada vabatahtlikku tööd, pakkuda teavet vabatahtliku töö võimaluste kohta ning muuta organisatsioonides, kus vabatahtlike tööd kasutatakse, selle haldamise tavad professionaalsemaks;

23. märgib, et vabatahtliku töö tunnustamiseks on juba olemas detsentraliseeritud pädevustõendid vabatahtliku töö käigus omandatud oskuste, teadmiste ja kogemuste kohta ⁽⁶⁾, ning juhib tähelepanu võimalusele siduda olemasolevad süsteemid Europass CV süsteemiga, et edendada vabatahtliku töö käigus saadud kogemuste tunnustamist kogu ELis ja tõsta seeläbi inimeste tööalast konkurentsivõimet;

24. märgib samuti ära ELi vabatahtliku ja ettevõtlussektori organisatsioonide autasustamise süsteemi potentsiaali tuua esile heade tavade ja tippsaavutuste näited vabatahtliku töö edendamisel ja julgustamisel. Autasustamine võiks toimuda kord aastas, et soodustada üleeuroopalist arutelu vabatahtliku töö haldamise ja toetamise kohta;

25. juhib tähelepanu sellele, et vabatahtliku töö puhul haavatavate täiskasvanute ja lastega tähendab asjaolu, et puudub kogu ELi hõlmav kooskõlastatud menetlus tausta kontrollimiseks, seda, et rändajatel ei ole võimalik täita liikmesriikide ja vabatahtlikku tööd kasutavate organisatsioonide seatud tingimusi, et kaitsta lapsi ja haavatavaid täiskasvanuid võimaliku väärkohtlemise eest;

Vabatahtlikust tööst sõltuvate organisatsioonide toetamine

26. tervitab mõne peadirektoraadi (eelkõige hariduse ja kultuuri peadirektoraadi) jõupingutusi võtta kasutusele mõistvam lähenemisviisi vabatahtliku töö kasutamisele ELi rahastatavate projektide täiendava rahastamise vahendina, ning rõhutab, et vabatahtlik töö tuleks tunnistada võrdväärseks kaasrahastamisega ka teistes ELi rahastatavates programmides, kui selle töö maksumust on võimalik sobivalt arvutada. Nii tunnustataks otseselt vabatahtlike kaasamise väärtust vabatahtlike organisatsioonide jaoks;

⁽⁶⁾ Näiteks võib tuua Hesseni liidumaal Saksamaal käivitatud süsteemi (www.kompetenznachweis.de).

27. tunnistab vabatahtliku töö korralduse heade tavade edendamise ja toetamise olulisust vabatahtlikku tööd kasutavate organisatsioonide seas. Uurimistulemused näitavad, et selliste heade tavade rakendamine võib viia vabatahtliku töö määra tõusuni organisatsioonis ning selleni, et juba olemasolevad vabatahtlikud püsivad tööl pikemat aega ⁽⁷⁾;

28. julgustab vabatahtlikke kaasavaid organisatsioone kasutama vabatahtlike oskusi ja energiat strateegiliselt, poliitikapõhiselt ja kavandatult, et aidata muuta organisatsiooni tegevus tõhusamaks ja luua meeldejäävat vabatahtliku töö kogemusi;

Vabatahtliku töö roll sotsiaalses ühtekuuluvuses

29. märgib võtmerolli, mida vabatahtlik töö võib etendada inimese isiklikus arengus. See annab inimesele uue vaatepunkti ühiskonnale ning võib tõsta enesehinnangut ja enesekindlust, aidates tal võtta täielikumalt osa laiema ühiskonnast. Vabatahtlike töö on suur tähtsus kohaliku ja piirkondliku tasandi majanduslikule, kultuurilisele ja sotsiaalsele arengule;

30. tunnistab vabatahtliku töö olulisust uute või tõrjutud kogukondade integreerimisel kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil. Vabatahtlik töö aitab üksikisikutel ja inimrühmadel kohtuda inimestega teistest eluvaldkondadest positiivses ja vastastikku toetavas keskkonnas;

31. hoiatab, et EL ei keskenduks toetuse pakkumisel ainuüksi noorte vabatahtlikule tööle, ning rõhutab, et vabatahtlik töö on tegevus, milles saavad täielikku ja rahuldust pakkuvat rolli etendada ühiskonna kõik osad;

32. julgustab seepärast (ja arvestades ELi rahvastiku vananemist) soodustama ELis eelkõige vanemate inimeste osalemist vabatahtlikus töös, arvestades seda, et vanemad inimesed on elus omandanud palju oskusi ja kogemusi ning et on tõestatud vabatahtliku töö kasulikkus tervisele. Üks suurepärane näide sellest on aktiivsete pensionäride liidud (*active retirement associations*) Iiri maal;

33. tunnistab, et vabatahtlik töö etendab väga olulist rolli üksikisikute ja inimrühmade sotsiaalse isoleerituse vähendamisel, pakkudes esiteks sotsiaalset tuge haavatavatele lastele ja täiskasvanutele ning arendades teiseks ka vabatahtliku enda uusi võrgustikke ja vähendades tema isoleeritust;

⁽⁷⁾ „Volunteer Management Practices and Retention of Volunteers” (Vabatahtliku töö korralduse tavad ja vabatahtlike tööl püsimine), Mark A. Hager, Jeffrey L. Brudney, juuni 2004, The Urban Institute.

34. märgib ära rolli, mida vabatahtlik töö ja konkreetsed projektid võivad etendada põlvkondadevahelise dialoogi ja mõistmise edendamisel ja soodustamisel tänapäeva kiirelt muutuvus ühiskonnas ⁽⁸⁾;

35. kutsub üles looma sõpruslinnade programmi raames rahastamisalgatust, et viia ellu vabatahtlike vahetuse projekte, et tõhustada kohalikke ja piirkondlikke võrgustikke ja kodanikuaktiivsust;

Avaliku ja erasektori tööandjate kaasamine

36. rõhutab, et vabatahtlik töö on üks peamine element töö ja eraelu vahelise tasakaalu saavutamisel kogu ELis, julgustades tegevust ja võrgustike loomist väljaspool töökeskkonda;

37. soovib edendada vabatahtlikku tööd avalikke teenuseid osutavates asutustes kohalikul ja piirkondlikul tasandil, julgustades personali võtma osa kohalikust vabatahtlikust tööst või töötades välja vabatahtliku töö algatusi ja arendades partnerlust ⁽⁹⁾;

38. toetab jätkusuutlike sidemete väljatöötamist ettevõtete ja vabatahtlike kohalike organisatsioonide vahel, et edendada ettevõtete sotsiaalset vastutustunnet. Need sidemed põhinevad inimressurssidel ja toovad ettevõtetele rahalist toetust. Seda võiks teha koostöös kohalike VKEdega ning ettevõtjate esindajate piirkondlike ja kohalike organisatsioonidega, selleks et ettevõtete juhtkond hakkaks edendama vabatahtlikku tööd oma töötajate seas;

ELi mõõtmise arendamine

39. leiab, et vabatahtlikul töö on oluline ELi mõõde, ning soovib seetõttu näha sidusamat ja terviklikumat lähenemisi, eelkõige järgmist:

- selle valdkonna parem mõistmine teadusuuringute intensiivistamise ja ELi tasandi statistika kvaliteedi parandamise kaudu;
- vabatahtliku töö majandusliku panuse tunnustamine ning selle rahalise väärtuse laiem tunnustamine ELi rahastatavate programmide kaasrahastamisvormina;

⁽⁸⁾ Nt Galway projektis *Living Scenes* teevad 24 üleminekuaasta (*transition year*) keskkooliõpilast koostööd 22 täiskasvanuga Galway aktiivsete pensionäride liitudest põlvkondadevahelise programmi raames, mis on nüüdseks liidetud kooli üleminekuaasta õppekavasse.

⁽⁹⁾ Mõnes liikmesriigis on paljud kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused töötanud koos oma töötajatega välja või toetavad vabatahtliku töö programme, tehes sageli vabatahtlike annetusi töötajate palgast, et aidata kanda oskusi üle heategevusorganisatsioonidele ning toetada kohalikke noori ettevõtjaid ja kohalikku arengutegevust.

— ulatuslikum lähenemisviis vabatahtlikule tööle ELi tasandil, hõlmates enam kui vaid kodakondsuse ja noortepoliitika küsimused;

— uute algatuste analüüs, et julgustada kogemuste vahetamist ja igas vanuses vabatahtlike liikuvust Euroopa vabatahtliku töö programmi raames;

40. soovitab komisjonil käivitada konkreetseid programme või meetmeid, mis võimaldaksid välja arendada Euroopa riikideüleseid vabatahtliku töö projekte, mis puudutavad mitte üksnes noori, vaid kõiki ELi kodanikke;

41. teeb ettepaneku, et aasta 2012 kuulutataks vabatahtliku töö kaudu kodanikuaktiivsuse edendamise Euroopa aastaks, et anda kese vabatahtliku töö edendamisele ning algatuste rakendamisele, mis käsitlevad käesolevas arvamuses tõstatatud küsimusi;

42. tunnistab, et vabatahtliku töö horisontaalse olemuse tõttu ELi poliitikameetmete raamistikus ja selle olulisuse tõttu seoses ELi tegevusega erinevates valdkondades on vaja olemasolevate poliitikavaldkondade ja meetmete ulatuslikumat kooskõlastamist, et käesolevas arvamuses tõstatatud küsimusi edukalt käsitleda;

43. kutsub Euroopa Parlamenti üles tegutsema vabatahtliku töö horisontaalset olemust käsitledes proaktiivsemalt. Samuti aitaks ühtne juurdepääsupunkt Euroopa Komisjoni juures arendada vabatahtliku töö võimalusi ka paljudes teistes poliitikavaldkondades lisaks kodanikuaktiivsuse ja noorsoo valdkondadele;

44. lubab toetada käesolevas perspektiivarvamuses antud soovitude edasiarendamist vajadusel koostöös Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoniga.

Brüssel, 7. veebruar 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamus teemal „Paindlikkus ja turvalisus”

(2008/C 105/04)

REGIOONIDE KOMITEE

- kutsub edasistes aruteludes arvesse võtma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli paindlikkuse ja turvalisuse eesmärkide saavutamisel Lissaboni strateegia kontekstis, väljendamaks selle tõelist tähtsust nii Euroopa Liidu kui ka liikmesriigi tasandil. Paindlikkuse ja turvalisuse poliitikameetmete peamiste elluviijatena loovad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused dünaamilisi tööturge, aitavad kodanikke tööturule sisenemisel ja pakuvad kaitset väljaspool tööturgu asuvatele inimestele ning nad peaksid olema kaasatud alates poliitika kujundamisest;
- ärgitab Euroopa Komisjoni kasutama igal võimalikul juhul ühenduse meetodit ning kinnitab veelkord, et Euroopa Liidu poliitikaloomes üha tähtsamaks muutuv avatud kooskõlastusmeetod peaks olema senisest enam kõikehõlmav ja kaasama eri sidusrühmi, sealhulgas kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kuna kõnealust poliitikat rakendatakse üldjuhul sellel tasandil;
- teeb ettepaneku laiendada Euroopa Liidu liikmesriikide valitsuste tasandil toimuvat eksperthinnangute andmist Lissaboni strateegia osas uurimaks paindlikkuse ja turvalisuse eri vorme, nii et sellest võiks kasu saada ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ja muud sidusrühmad kogu Euroopa Liidus;
- soovib korraldada iga-aastaseid nn tippkohtumisi, et parandada osalusel põhinevat vastastikust suhtlust Euroopa tasandil Euroopa Liidu institutsioonide ja Regioonide Komitee vahel, ning lihtsustada tegevuskava koostamist, konsulteerimist ja teabevahetust paindlikkuse ja turvalisusega ning üldisemalt Lissaboni tegevuskavaga seotud küsimustes. Tippkohtumiste lähtealuseks oleksid Regioonide Komitee ja komisjoni struktureeritud dialoogi koosolekud ja Regioonide Komitee Lissaboni järelevalveplatvorm.

Raportöör: Traffordi linnastu volikogu liige Dave QUAYLE (UK/PES)

Viitedokument

Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Paindlikkuse ja turvalisuse ühiste põhimõtete poole: rohkem paremaid töökohti paindlikkuse ja turvalisuse kaudu”

KOM(2007) 359 lõplik

Poliitilised soovitusused

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli kohta

1. kutsub edasistes aruteludes arvesse võtma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli paindlikkuse ja turvalisuse eesmärkide saavutamisel Lissaboni strateegia kontekstis, väljendama selle tõelist tähtsust nii Euroopa Liidu kui ka liikmesriikide tasandil. Paindlikkuse ja turvalisuse poliitikameetmete peamiste elluviijatena loovad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused dünaamilisi tööturges, aitavad kodanikke tööturule sisenemisel ja pakuvad kaitset väljaspool tööturgu asuvatele inimestele ning nad peaksid olema kaasatud alates poliitika kujundamisest;

2. ärgitab Euroopa Komisjoni kasutama igal võimalikul juhul ühenduse meetodit ning kinnitab veelkord, et ELi poliitika loomes üha tähtsamaks muutuv avatud kooskõlastusmeetod peaks olema senisest enam kõikehõlmav ja kaasama eri sidusrühmi, sealhulgas kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kuna kõnealust poliitikat rakendatakse üldjuhul sellel tasandil;

3. teeb ettepaneku laiendada ELi liikmesriikide valitsuste tasandil toimuvat eksperthinnangute andmist Lissaboni strateegia osas uurimaks paindlikkuse ja turvalisuse eri vorme, nii et sellest võiksid kasu saada ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ja muud sidusrühmad kogu ELis;

4. soovib korraldada iga-aastaseid „tippkohtumisi”, et parandada osalusel põhinevat vastastikust suhtlust Euroopa tasandil ELi institutsioonide ja Regioonide Komitee vahel ning lihtsustada tegevuskava koostamist, konsulteerimist ja teabevahetust paindlikkuse ja turvalisusega ning üldisemalt Lissaboni tegevuskavaga seotud küsimustes. Tippkohtumiste lähtealuseks oleksid Regioonide Komitee ja komisjoni struktureeritud dialoogi koosolekud ja Regioonide Komitee Lissaboni järelevalveplatvorm;

5. kutsub Euroopa Komisjoni üles teavitama paindlikkuse ja turvalisuse üle peetavate arutelude tulemustest;

6. soovib pidada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, tööturu osapoolte, valitsusväliste organisatsioonide ja laiemal kogukonnal vahelisi detsentraliseeritud arutelusid paindlikkuse ja turvalisuse ning selle saavutamise üle;

7. leiab, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele tuleks anda võim ja rahalised vahendid asjaomasel tasandil sekkumiseks. Paindlikkuse ja turvalisuse edendamine ei tohi põhjustada kohaliku ja piirkondliku tasandi kulude ja kohustuste suurenemist ega tööõiguste kärpimist;

8. leiab, et üksnes ulatuslik ja püsiv infrastruktuur avalike teenuste (nagu transport, taskukohane eluase ning taskukohane ja mõistliku aja jooksul kättesaadav hoiuteenus (lastehoiuteenus, puuetega inimeste ja eakate hooldusteenus)) osas, mis on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste poolt määratud, korraldatud ja rahastatud, kujutab endast Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamise tugevat aluspõhja;

9. viitab sellele, et kehtivad ELi eeskirjad konkurentsi, riigiabi ja siseturu valdkonnas peaksid olema toeks vajalike sotsiaalteenuste korraldamisel ja rahastamisel;

Paindlikkuse ja turvalisuse kontseptsioon

10. on seisukohal, et paindlikkus ja turvalisus kui kontseptsioon ei pea olema standardmudel, mida on võimalik rakendada ühtmoodi kõikides liikmesriikides, vaid kontseptsioon, mida tuleb jätkuvalt määratleda, kuna ta avaldab mõnele liikmesriigile ulatuslikku, mõnele väga väikest mõju;

11. leiab, et paindlikkuse ja turvalisuse kontseptsioon peaks kombineerima tugevad paindlikud tööturud turvaliste sotsiaalkindlustussüsteemidega, et paremini saavutada Lissaboni eesmärgi, milleks on majanduskasv, uute ja paremate töökohtade loomine ning Euroopa sotsiaalmudeli ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine;

12. toetab juurdepääsu võimaldava, kõiki hõlmava ja paindliku tööturu loomist, tunnustades ja edendades info- ja sidetehnoloogilisi lahendusi ning võimaldades erinevat töökorraldust (nt kodus töötamine ja kaugtöö);

13. leiab, et rohkem tuleks arvestada demograafiliste muutuste ja põlvkondadevaheliste küsimustega. Tuleks edendada eakatele inimestele mõeldud meetmeid, nagu paindliku tööajaga töö, pensionisüsteemid ja pensioniiga ning paremad koolitus. Samuti on tarvis propageerida elukestvat õpet, paremaid koolitusvõimalusi ja noortele suunatud mentorprogramme;

14. leiab, et rohkem tuleks viidata nii naiste kui kõigi teisi kodanike võrdse kohtlemise küsimustele. Lissaboni strateegia eesmärke silmas pidades esineb naiste hulgas veel suurel määral vaeghõivet ja paljud puuetega inimesed saavad anda tööturul oma panuse ja etendada täisväärtuslikku rolli. Seega tuleb võtta jätkusuutlikke meetmeid kitsaskohtade lahendamiseks paindlikkuse ja turvalisuse kontseptsiooni raames;

15. leiab, et paindlikkuse ja turvalisuse kontseptsioon hõlmab nii stabiilsetes töötingimustes olevaid inimesi kui ka töötuid, samuti neid, keda ohustab sotsiaalne tõrjutus. Paindlikkuse ja turvalisuse poliitika peaks looma uusi võimalusi tööturule sisenemiseks neile, kes on tööturult kõrvale jäänud. See aitab edendada ka tööalast liikuvust ja töökohtade vahetamist stabiilsetes töötingimustes osalevate inimeste seas. Selles mõttes juhib komitee tähelepanu Euroopa Komisjoni viitele nihke kohta kindlalt töökohalt kindlale tööhõivele (mis tähendab, et eluaegne töökoht on praegu pigem erand kui reegel);

16. leiab, et paindlikkuse ja turvalisuse eduks on vajalik tööturu osapoolte vastastikune usaldus ja dialoog ning nende tihe kaasamine Euroopa Liidu, liikmesriikide, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Väga keeruline on välja töötada üldiselt rakendatavaid näitajaid turvalisuse ja paindlikkuse kohaldamise hindamiseks. Paindlikkuse ja turvalisuse rakendamist liikmesriikides tuleks hinnata riiklike tegurite alusel, võttes arvesse poliitilisi, õiguslikke, institutsioonilisi ning tööturu tingimusi. Kõnealuseid aspekte tuleks silmas pidada Euroopa koostöö arendamisel;

17. tööalase liikumise osas leiab, et sisemine paindlikkus moodustab kontseptsiooni olulise komponendi, kuna see pakub tööandjatele tootlikkuse ja konkurentsivõime alast arengut ning töötajatele pikemat tööperioodi konkreetses töökohas. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid ühinema kohaliku tasandi tööturu osapooltega, et määrata kindlaks ja kaotada sisetamise paindlikkuse ja turvalisuse ees seisvad takistused (st töötajate vajadus omandada uusi oskusi), vähendades nii töölt vallandamist ja tarbetut liikumist;

Neli paindlikkuse ja turvalisuse komponenti

18. leiab, et sotsiaalkaitse puudus võib ohustada tööturu paindlikkust. Selle ohu vähendamiseks tuleks defineerida neli turvalisuse ja paindlikkuse põhimõtet ja neid võrdselt järgida;

— paindlikud lepingulised suhted tööandja ja töövõtja seisukohast

19. tervitades Euroopa Komisjoni kavatsust vähendada nn insaiderite (tööturul olevad töötajad) ja autsaidrite (töötud) vahel valitsevat lõhet, kutsus siiski tungivalt üles mitte kahjustama lõhe vähendamise tulemusena insaiderite õigusi ja kaitset (mis mõnel juhul on suhteliselt minimaalne);

20. toetab seisukohta, et kõigis ELi liikmesriikides peaks olema aus ja õiglane tööõigus:

— kõnealused seadused ei peaks mitte ainult hõlmama võrdset kohtlemist, tervise ja ohutuse kaitset, ühinemis- ja esindamisvabadust, kollektiivlääbirääkimisi ja kollektiivset tegutsemist ning õiglast juurdepääsu koolitusele, vaid need ka tagama;

— ebaseadusliku tööga tuleks võidelda tööõiguse parema jõustamise kaudu;

— komitee peab oluliseks, et EL ja liikmesriigid osaleksid aktiivselt nt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) praktilistes jõupingutustes rahvusvaheliste tööstandardite edendamiseks ja rakendamiseks;

21. juhib tähelepanu sellele, et paindlik Euroopa tööturupoliitika peab lähtuma elanikkonna elutingimustest ja vajadustest ning neid arvesse võtma. Paindlikkuse ja turvalisuse nimel ei tohi ühepoolset nõrgendada piirkondlikke sotsiaalseid standardeid;

22. komitee soovib juhtida tähelepanu sellele, et formuleeringud nagu „paindlikud ja kindlad lepingulised kokkulepped” annavad põhjust muretsemiseks, sest nad võivad tähendada ka tavapäraste töösuhete ulatuslikku dereguleerimist ebakindlate töösuhete suunas;

— aktiivne tööturupoliitika

23. on kindlal seisukohal, et Lissaboni strateegias on oluline nii töökohtade kvaliteet kui kvantiteet ning töötasu peaks olema suurem kui hüvitised. Kvaliteedi parandamise osas peaksid EL ja liikmesriigid innustama kaasavaid, jätkusuutlikke tööturges tegelema töötajate vaesumise ja diskrimineerimise taunitavate väljakutsedega ning kvantiteedi parandamise osas edendama aktiivset tööturupoliitikat, et võidelda töötusest tuleneva tegevusetusega. Töö on parim kaitse sotsiaalse tõrjutuse eest: töötus või tööturult eemalolek võib viia ühiskonna jagunemiseni;

24. usub, et aktiivse tööturupoliitika ning paindlikkuse ja turvalisuse edendamine võib avaldada kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele täiendavat survet aidata tööturust kõige kaugemal olevaid kodanikke;

25. leiab, et tõelist edu on võimalik saavutada üksnes liikmesriikide ja Euroopa tasandi aktiivse tööturupoliitika ning oskuste ja tööhõivekavade detsentraliseerituks, kohalikuks ja motiveerivaks muutmise kaudu, kuna paljud programmid ja süsteemid nõuavad eeskirjade ja kriteeriumide kehtestamist, mis võivad takistada võtmerühmadel töötusest tulenevast tegevusetusest tööellu liikuda. Vajadusel peaks kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel olema õigus riigi kehtestatud reegleid paindlikult rakendada, nt seda, kui kaua töötöitsja peab hüvitist taotlema,

enne kui tal on õigus aktiivse tööturupoliitika toetust saada, millist liiki toetust ja juhendamist peaksid saama korduva hüvitise saajad või millist koolitust on töötushüvitise saajana võimalik saada;

26. leiab, et tööturul on kohaliku ja piirkondliku iseloomuga. Näiteks esineb erinevusi tööturgude kohalikes ja piirkondlikes tööhõive- ja palgamäärades, kohalike tööstuste vajadustes erinevate spetsiifiliste oskuste järele, hüvitise saajate, madala kvalifikatsiooni ning töötusest tuleneva tegevusetuse vahel kohalikes piirkondades, samuti ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele toetuse pakkujate vahel, kes keskenduvad kohalikele kogukondadele. Töötusest tuleneva tegevusetuse põhjuseid tuleb mõista ning neile keskenduda; mõnes rühmas on töötusest tuleneva tegevusetuse määr kõrgem, hõlmates hooldusstruktuuridest lahkuvaid lapsi, eakaid inimesi, üksikvane- maid, puuetega inimesi, endisi kurjategijaid, teatavaid etnilisi vähemusi ning uimasti- või alkoholisõltlasi ja vaimse tervise probleemidega inimesi;

27. tunnistab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused nõustavad ja aitavad neid, kes on tööturust kõige kaugemal, kohandades liikmesriigi valitsuse aktiivset tööturupoliitikat vastavalt konkreetsetele üksikisikute ja kohalikele vajadustele. Nad koordineerivad vabatahtliku ja erasektoriga ning kogu avalikus sektoris sõlmitavaid partnerlusi, et viia kokku inimeste tööturule sisenemise toetamiseks vajalikke teenistusi ja organi- satsioone. Neid tuleks innustada kasutama uusi ja uuenduslikke lähenemisviise ja meetodeid oskuste arendamise ja tööhõivepoliitika ühendamiseks. Partnerlused edendavad ühiseid prioriteete ühiste sihtide saavutamiseks ning võimaldavad tihti vahendite koondamist, et vältida tegevuse kattumist. Nii toimides saavuta- takse konkreetsemaid tulemusi;

28. leiab, et toetus aktiivse teavitustegevuse kujul (tihti kogukonna organisatsioonide poolt) on vajalik toetuse pakkumiseks enne ja pärast tööle sisenemist, tagamaks, et uued töötajad säili- taksid oma koha tööturul;

29. leiab, et on tarvis tõhusaid ja kohandatud töövahendus- teenuseid, mis võiksid tööotsijatele pakkuda nende jaoks õigeid ning nende huvidele ja oskustele võimalikult hästi vastavaid töökohti. Võimalused kindlustada oma ametialast profiili on alati paremad tööturul olles kui sellest eemale jäädes;

— usaldusväärsed ja reageerimisvõimelised elukestva õppe strateegiad, et tagada töötajate jätkuv kohanemisvõime ja tööalane konkurentsivõime

30. rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on väga oluline roll oskuste tasemete ning koolituse ja hariduse pakkumise mõjutamisel. Nad on ka suured tööandjad ning seega on neil kohustus täiendada oma tööjõu ja laiema kogukonna oskusi;

31. leiab, et elukestev õpe peaks olema tõeline ja inimestele terve elu jooksul kättesaadav. Kõiki tuleks innustada kasutama oma täielikku potentsiaali, mida peaksid tunnustama ja toetama nii tööandjad kui ka ühiskond. Koolituse ja täiendkoolituse kvaliteeti tuleks toetada nii enne kui ka pärast tööle asumist;

32. on seisukohal, et on äärmiselt oluline innustada inimesi omandama ettevõtlusalaseid oskusi oma ettevõtte loomiseks, edendades nii kohaliku iseloomuga VKEde kasvu, kuna nad võtavad tööle kohalikke inimesi, kasutavad kohalikke teenuseid ja investeerivad kohalikku piirkonda;

33. leiab, et koolitajad peaksid paremini välja selgitama, kes vajavad õppimisel abi, kuna madala sissetulekuga töökohtadel töötab jätkuvalt suur hulk arvutamis- ja kirjaoskuseta inimesi, ilma et nende vajadusi kunagi määratletaks;

34. soovib, et koolitust ja täiendkoolitust ning mõningal juhul ka ümberõpet peaksid osaliselt pakkuma tööandjad, sest nemad saavad kasu oma töötajate teadmistest ning peaksid seetõttu investeerima oskuste arendamisse. Kui kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võtavad endale täiendava vastutuse elukestva õppe tagamise eest juhul, kui töötajate suurem liikuvus vähendab tööandjate tahet töötajaid koolitada, vajavad nad piisavaid vahendeid;

35. leiab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused reageerivad kiiresti ja tõhusalt tööhõive restruktureerimise mõjule, näiteks tootmisettevõtete sulgemisest tuleneva töölt vallandamise korral. Neil on teadmised ja kogemused Euroopa Sotsiaalfondi jm rahastatavate projektide väljatöötamiseks, et koolitada ja nõustada restruktureerimisest mõjutatud töötajaid ning täien- dada nende oskusi nii, et oskused saaks siduda uute loodavate töökohtadega. Samuti peaksid Euroopa Globaliseerumisega Kohanemise Fondi vahendid olema kättesaadavad kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, et nad saaksid reageerida ning pakkuda koolitust ja ümberõpet. Suure tööandja kaotamisel on pikaajaline mõju kohalikule kogukonnale. Muuhulgas vähendab see noorte oskuste arendamise ja tööhõivevõimalusi, mõjutab eri kohalikke kauba- ja teenusepakkujaid, samuti jääb selle tule- musel alles ettevõtte mahajäetud asukoht. Vastus kõnealustele väljakutsetele on partnerlus, et kõik organisatsioonid, sealhulgas kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, liikmesriikide tööhõi- veametid ja koolituskeskused, ametiühingud, kogukonna rühmad ja ettevõtted saaksid kooskõlastada oma tegevust, et tagada vahendite tõhus suunamine;

36. leiab, et inimeste oskustega varustamine on õige, et nad kohaneksid uute väljakutsetega, kuid on arvamusel, et selleks, et inimesed saaksid maandada tööturu riske, on vaja kultuurilist muutust. Sellist suhtumise muutust on võimalik läbi viia üksnes juhul, kui paindlikkuse ja turvalisuse komponentidega ei kaasne tööõiguste kärpimine ning kui paindlikkuse ja turvalisuse kohal- damise mehhanism on tugeval alusel ja mõlemale poolele osuta- takse võrdset tähelepanu;

— tänapäevased sotsiaalkindlustussüsteemid peaksid ühendama piisava sissetulekutoe vajadusega hõlbustada liikumist tööturul

37. kutsub üles paremini siduma ELi tasandil paindlikkuse ja turvalisuse üle peetava arutelu ELi aktiivse kaasamise tegevuskavaga. EL ei tohiks unustada oma üldisemaid sotsiaalse kaasamise eesmärke ega Euroopa sotsiaalmudelit. Nõrgad sotsiaalse heaolu programmid takistavad paindlike tööturgude arengut ning aeglustavad majanduskasvu. Majanduslik kindlus on kõigi, nii vähest, keskmist kui ka suurt vastutust nõudval töökohal töötajate eeltingimus ning asjakohased sotsiaalkindlustussüsteemid peaksid pakkuma inimestele toetust töökohavahetuse ajal ja tööturule sisenemisel;

38. kutsub üles korraldama liikmesriikides arutelusid keskvalitsuste, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja tööturu osapoolte vahel paindlikkuse ja turvalisuse saavutamiseks vajaliku sotsiaalkindlustuse taseme üle. Üleminekute tõhususe määrab liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide tugevus;

39. on arvamusel, et kõrvuti valitsusväliste organisatsioonidega annavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused autsaideritele olulise sõnaõiguse. Kõige haavatavamate kaitset tuleks jätkata;

40. tunnistab, et töötusest tulenev tegevusetus on jätkuvalt tõrksalt kõrge kogu ELis ning inimesed sõltuvad hüvitistest. Paljud neist on korduva hüvitise saajad. Komitee on arvamusel, et tõelist edu on võimalik saavutada üksnes liikmesriikide ja Euroopa tasandi oskuste ja tööhõivekavade deentraliseerituks, kohalikuks ja motiveerivaks muutmise kaudu;

41. ka neis liikmesriikides, kus riigi tasandil kehtestatakse sotsiaalkindlustushüvitiste ja tööturu sekkumiste kogueelarve, peaks kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peaks olema õigus hallata nimetatud rahalisi vahendeid riiklikus raamistikus oma äranägemise järgi, võimaldades neil kasutada raha võimalikult tõhusalt, vähendamaks hüvitise saajate arvu.

Brüssel, 7. veebruar 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamused „Noorte kodanikuaktiivsuse edendamine hariduse kaudu”

(2008/C 105/05)

REGIOONIDE KOMITEE

- nendib, et liikmesriikide kodanikud ei tunne üldiselt piisavalt Euroopa Liidu aluseid ega arenguväljavaateid;
- peab sellist võhiklikkust eriti kahetsusväärseks noorte puhul, kes hakkavad looma oma majanduslikku ja sotsiaalset tulevikku Euroopa Liidus. ELi tuleviku seisukohast on oluline, et noored suudaksid tegutseda aktiivsete ELi kodanikena;
- leiab, et kõnealus kontekstis on Regioonide Komiteel mängida oluline roll noorte kodanikuaktiivsuse soosimisel, arvestades mõne liikmesriigi piirkondlike ja kohalike omavalitsuste kohustusi noorte hariduse osas ning nende lähedust noortele;
- arvab, et oluline on tagada, et kõik Euroopa noored saaksid kogu elu vältel oma erialastele vajadustele ja isiklikule arengule vastavat õpet; samavõrd tähtis on tutvustada noortele teadmisi, mis aitavad neil end tunda Euroopa Liidu kodanikuna;
- ei pea soovitatavaks, et EL asuks liikmesriikide haridusvaldkonna eest vastutajate kohale, vaid soovib julgustada Euroopa Liitu asjaomaseid tavasid hindama ning pakkuma eesmärke ja meetmeid nende saavutamiseks;
- rõhutab ka pakutavat mitteformaalset haridust, mida tuleks arendada täiendusena Euroopa-alasele formaalsele haridusele, kuna selle algatustega kaasneb enamasti esimene vabatahtlik vastustuse võtmine, mis on samm kodanikuaktiivsuse suunas.

Raportöör: Claude de GRANRUT, Picardie piirkonna volikogu liige (FR/EPP)

Poliitilised soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

1. nendib, et liikmesriikide kodanikud ei tunne üldiselt piisavalt Euroopa Liidu aluseid ega arenguväljavaateid;

2. leiab, et selline võhiklikkus on eriti kahetsusväärne noorte puhul, kes hakkavad looma oma majanduslikku ja sotsiaalset tulevikku Euroopa Liidus; samal ajal on ELi tuleviku seisukohast oluline, et noored suudaksid tegutseda aktiivsete ELi kodanikena;

3. on seisukohal, et Euroopa kodakondsus — mis viidi sisse 1992. aasta Maastrichti lepinguga ja mida täiendati 1997. aasta Amsterdami lepinguga (artikli 8 lõige 1) — pakub kõigile ELi kodanikele märkimisväärseid õigusi ja privileege, millest mõned puudutavad otseselt noori: õigus reisida, elada, töötada ja õppida kõigis ELi liikmeriikides ning õigus käia valimas. Euroopa kodakondsus ei asenda liikmesriigi kodakondsust, vaid täiendab seda;

4. arwab, et oluline on tagada, et kõik Euroopa noored saaksid oma erialastele vajadustele ja isiklikule arengule vastavat õpet; samavõrd tähtis on tutvustada koolitundides noortele teadmisi, mis aitavad neil end tunda Euroopa Liidu kodanikuna;

5. tervitab aktiivse Euroopa kodakondsuse tähtsuse tunnustamist Euroopa Komisjoni hiljuti vastu võetud teatises „Partnerlus Euroopa asjadest teavitamisel” (¹), eelkõige selle praktilist lähemisviisi, mis seisneb õpetajatele Euroopa-teemaliste väljaannete ja allalaaditavate materjalide pakkumises; komitee julgustab Euroopa Komisjoni tegema seda teoks niipea kui võimalik;

6. mõistab, et Euroopa kodakondsuse omaksvõtmiseks noorte hulgas on vaja Euroopa identiteedi aluste tunnustamist, st positiivset Euroopa-alast haridust, mis hõlmab ühiste väärtuste avastamist, ühist ajalugu, kultuuridevahelisi kontakte, samasuguseid ühiskondlikke ja poliitilisi õigusi ning kohustusi. Samuti peavad noored mõistma, et Euroopa küsimused puudutavad neid nii praeguses igapäevaelus kui ka tulevikus;

7. järeldeb hiljutise küsitluse tulemustest (Eurobaromeeter, juuli 2007), et kuigi Euroopa identiteedi mitmesuguste aluste mõistmine on suhteliselt lihtne Euroopa „eliidi” jaoks, ei ole see sugugi samamoodi ELi noorte puhul, ning et just koolitundides tuleks tutvustada noortele Euroopa kodakondsuse sisulist olemust Euroopa identiteedi ühe alusena;

8. tervitab programmi „Urbact II”, milles seatakse prioriteediks noorte sotsiaalne integratsioon ning Euroopa Liidu eri institutsioonide teavitus- ja teabevahetustegevus; tervitab samuti programmi „Socrates” positiivset mõju ning tunnustab tulemuslikkust, mida saavutavad õpetajate liidud ning noorteühendused või nende hüvanguks tegutsevad ühendused, kelle südameasjaks

on pakkuda õpilastele või ühenduste liikmetele alusteadmisi Euroopa küsimustes;

9. tervitab heade tavade vahetamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil ELis, nii et lapsed ja noored saavad võimaluse õppida rohkem ELi ja selle liikmesriikide kohta; on siiski veendunud, et tõelise tõhususe tagamiseks Euroopa kodakondsuse tegelikul omaksvõtmisel tuleb korraldada üleüldist, kõigile kooliealistele lastele ja noortele suunatud tegevust;

10. rõhutab kõnealust eesmärki silmas pidades ka pakutavat mitteformaalset haridust, mida tuleks arendada täiendusena Euroopa-alasele formaalsele haridusele, kuna selle algatustega kaasneb enamasti esimene vabatahtlik vastustuse võtmine, mis on samm kodanikuaktiivsuse suunas;

11. innustab kasutama Youthpass'i, mis võimaldab tunnustada noorte sotsiaaltööd programmi „Noored” raames, ja Europass'i, millega soodustatakse noorte töötajate liikuvust Euroopas;

12. on teadlik, et koolihariduse küsimus jääb ELi liikmesriikide valitsuste pädevusse, kuid tuleb siiski taas meelde haridusministrite otsust tagada, et kõik õpilased saaksid osa ELi põhialuseid tutvustavatest õppeainetest;

13. ei pea soovitatavaks, et EL asuks liikmesriikide haridusvaldkonna eest vastutajate kohale, vaid soovib julgustada Euroopa Liitu hindama asjaomaseid tavasid, mis on suunatud ELi paremale tundmisele;

14. leiab, et kõnealuses kontekstis on Regioonide Komiteel oluline roll noorte kodanikuaktiivsuse soosimisel, arvestades mõne liikmesriigi piirkondlike ja kohalike omavalitsuste kohustusi noorte hariduse osas ning nende lähedust noortele;

15. toetab teabevahetustegevust, mida komisjon kavatses korraldada seoses tulevase Lissaboni lepingu ratifitseerimisega;

16. rõhutab, et õppetöösse võimalike muudatuste tegemine ja uuenduste sisseviimine kodanikuaktiivsuse edendamiseks nõuab läbimõtlemit ja põhjalikke ettevalmistusi ning et tulemusi on oodata alles mitme aasta pärast;

Kodanikuaktiivsuse omaksvõtmine noorte hulgas

17. on seisukohal, et kodanikuaktiivsuse omaksvõtmiseks noorte hulgas on vajalik arusaam Euroopa identiteedi mitmekesisusest, mis põhineb teadmistel Euroopa minevikust ja arengust, Euroopa sisekonfliktidest ja väärtustest, kultuurivarast, demokraatlikest traditsioonidest ning nüüd ka Euroopa kodanike põhiõiguste kinnitamisest;

(¹) KOM(2007) 568 lõplik.

18. on sellega seoses seisukohal, et kunst ja kultuur üldiselt ning formaalne ja mitteformaalne kultuuriharidus eriti omavad suurt tähtsust ELi noorte kodanikuaktiivsuse kujundamisel;

19. on veendunud, et selliseid teadmisi omandatakse nii formaalse kui ka mitteformaalse hariduse teel;

20. kutsub Euroopa Komisjoni üles ajakohastama Eurydice võrgustiku tehtud uurimuse tulemusi kodanikuhariduse kohta Euroopa koolides;

21. soovib, et kõigisse formaalse hariduse raames õpetatavatesse asjaomastesse õppeainetesse lisataks Euroopa mõõde. Selline avatud õpetamise meetod aitaks kasvatada õpilastest ELi otstarbekuse suhtes realistlikke ja liidu arengu osas ambitsioonikaid kodanikke;

22. rõhutab mitme võõrkeele õppimise vajalikkust, kuna mitme keele oskust peavad noored oluliseks oskuseks igasuguse karjääri puhul; tervitab volinik Leonard Orbani loodud kõrgetasemelise eksperdirühma järeltulekut mitmekeelsuse kohta ja komisjoni tulevast teatist mitmekeelsuse kohta, millest peaksid saama kasu eelkõige noored;

23. kutsub üles lisama õppekavadesse ELi institutsioonide olemuse ja pädevuste ning töö tutvustamise; just nagu kõik noored saavad õpet oma riigi poliitiliste ja haldusametuste kohta, peaksid nad olema tuttavad samalaadsete asutustega ELi tasandil. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad esile tõsta konkreetseid nende tasandil rakendatavaid meetmeid, nagu näiteks ELi majandusliku ja solidaarse toetuse ning struktuurifondide abi kasutamine;

24. mõistab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata immigrandidele noortele ja ebasoodsas keskkonnas elavatele noortele, et vastata nende spetsiifilistele vajadustele, aga ka seetõttu, et paremini integreerununa rikastavad nad kogukonda kultuuriliselt ja suurendavad solidaarsust. Aasta 2008 on muuhulgas nimetatud kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastaks, et paremini tunda ja mõista teisi Euroopa ja ka kogu maailma riike;

25. on seisukohal, et suurem rõhuasetus keeltele ja Euroopa temaatikale ei ole võimalik ilma hariduse poliitilise, haldusliku ja majandusliku külje eest vastutavate isikute initsiatiivi ja toetusega, aga ka mitte ilma õpetajateta, kellele tuleb vajadusel pakkuda vastavat täienduskoolitust;

26. märgib huviga avalikku kooliharidust täiendavate haridusühenduste poolt juba tehtud algatusi;

27. soovib ELi ja Euroopaga seotud keeleõppes täiel määral kasutada uusi infotehnoloogia- ja sidevahendeid ning eelkõige Internetti, mille abil saab noori õppimisele lähemale tuua ja jõuda ka nendeni, kellel ei ole võimalust tavapärase formaalse hariduse omandamiseks;

28. toetab ettepanekut keskenduda koolihariduse parema võrreldavuse arendamisele ja edendamisele ning suurendada võimalusi tegutsemiseks noorte mitteformaalse hariduse alal, mis on dünaamilise Euroopa kodakondsuse loomisel vähemalt sama tähtis kui formaalne haridus;

29. on seisukohal, et mitteformaalne haridus on oluline valdkond noorte kui aktiivselt tegutsevate kodanike ettevalmistamisel: vabatahtlikult vastutuse võtmine mitmesugustes ühendustes, avatus suhtlemisel, ettekujutus ühisest omandist, huvi ühiskonnaelu vastu, kaasalöömine kohalikus poliitikaelus, mille kaudu osaletakse ka ELi poliitilise saatuse kujundamisel;

30. Kuna mitteformaalset haridust iseloomustab noorte vabatahtlik osalemine ning vastavus nende vajadustele ja soovidele, võimaldab see noortel omandada uusi või koolis õpitut täiendavaid teadmisi ja konkreetseid oskusi. Mitteformaalse hariduse pakutavad tegevused sobivad eriti just ebasoodsas olukorras olevatele noortele. Lisaks aitab see tõsta noorte teadlikkust vajadusest kohaneda ELi majanduslike ja sotsiaalsete muutustega;

31. on seisukohal, et lapsevanematel ja nende endi teadlikkusel EList on kodanikuaktiivsuse teemalises arutelus keskne roll; üldjuhul tuleb lapsevanemate teadlikkuse tõusule igati kaasa aidata, sest ELi arenedes vajavad senised teadmised EList pidevat täiendamist ja kaasajastamist;

32. kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles osalema kõnealuse hariduse algatuste elluviimises Euroopas, korraldades koolidevahelisi sõprusprojekte, toetades materiaalselt noorteühenduste või noorte hüvanguks tegutsevate ühenduste algatusi, võttes vastu noorte eurooplaste klassiekskursioone, pakkudes neile vaba aja või sportimise võimalusi ja omaette organeid ning rõhutades Euroopa institutsioonidega jagatavaid pädevusi;

33. rõhutab vajadust innustada arutelu selle üle, kuidas ja milliste raskustega võtavad noored omaks kodanikuaktiivsuse, mille kaudu saavad noored eurooplased tõhusalt osaleda ELi majanduselus globaliseerumise taustal ja võtta vastutuse liidu poliitilise arendamise eest;

Meetmed

34. tugineb oma ettepanekute tegemisel haridusministrite otsusele võimaldada kõigil Euroopa noortel omandada põhipädevusi, sealhulgas konkreetseid teadmisi EList, ning komisjoni hiljutisele programmile „Kodanike Euroopa”, mille on heaks kiitnud parlament ja Euroopa Ülemkogu ning mis hõlmab Beazley aruandes tehtud ettepanekuid koolidesse Euroopa mõõtme sisseviimiseks vajalike meetmete kohta;

35. leiab, et Euroopa mõõtme lisamine koolitundides õpitavasse on tähtis, et võimaldada kodanikuaktiivsuse tõelist ja järjepidevat omaksvõtmist kõigi noorte eurooplaste hulgas. Euroopa mõõde on kaheosaline: esiteks tähendab see teiste ainete õpetamist Euroopa kontekstis ning teiseks eraldi õppeainet, milles tutvustatakse Euroopa Liidu loomist, selle aluseid, väärtusi, tööd, mõju noorte igapäevaelule, arengut ja sidemeid ülejäänud maailmaga;
36. teeb mitmekeelsuse ekspertrühma järeldustele toetudes ettepaneku, mille kohaselt tuleks Euroopa noori innustada kasutama lisaks oma emakeelele veel kahte Euroopa keelt. Mitmekeelsuse kaudu ei avane mitte ainult võimalus tutvuda teiste kultuuridega, vaid ka võimalus osaleda majanduslikus ja ametialases vahetustegevuses ning teadus- ja uuendustegevuse ühises kogukonnas;
37. oleks soovitatav lihtsustada noorte ja õpetajate liikuvust ning selle tunnustamist haridustee ja töökäigu puhul;
38. kutsub üles võtma õpetajate aktiivsel osalusel asjakohased meetmed, et koolides saaks luua stabiilse õppekeskkonna, mis põhineb vastastikusel austusel ja koostööl ning mille eesmärk on noorte vägivalla ja sallimatuse ärahoidmine ja piiramine;
39. soovib, et avalikku haridussüsteemi ja mitteformaalset haridust täiendavad haridusühendused arendaksid koolilastele suunatud tegevust, nagu näiteks sõprusprojektid, koolidevaheline vahetustegevus, spordivõistlused või koolivaheaegadel korraldatavad spordi- ja keelelaagrid;
40. innustab selliste skeemide arendamist nagu noorte saadikute projekt, mis on osa Euroopa Piirkondade Assamblee noorte suvekolide algatusest. Noortele tuleks teha ülesandeks suhelda teiste noortega eri teemadel, sealhulgas kodanikuaktiivsuse küsimuses. Rohkem tähelepanu tuleks pöörata kodanikuaktiivsuse kontseptsiooni uurimisele multikultuurilises Euroopas ning samuti lahenduste leidmisele sellistele küsimustele nagu mitmeuhsulised ühiskonnad, multikultuurilisus koolides ja töökohal ning võimalikud kultuuri pakutavad vastused noori puudutavale küsimustele;
41. kutsub piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles materiaalselt toetama kõnealuseid noortele suunatud algatusi ning täiendama neid erimeetmetega, näiteks viima läbi Euroopa institutsioone jälgendavaid rollimänge, nagu noorte linnavolikogud

või piirkondlikud omavalitsused, et äratada noortes vastustus-
tunnet Euroopa poliitika suhtes;

42. teeb ettepaneku lisada programmi „Kodanike Euroopa” igasse kavandatud meetmesse noortelt laekunud või noortele suunatud algatusi. Need võiksid olla nt kodanikuprojektid, kodanikuühiskonna programmid, avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevate või Euroopa mälestuste säilitamisele suunatud üritused;

43. kutsub üles hindama õpetajate liitude ja noorteühenduste või noorte hüvanguks tegutsevate ühenduste poolt juba alustatud meetmete mõju, et nende organisatsioonide parimaid tavasid saaks levitada ja edasi arendada ning lisada need ELi tegevuskavadesse. Kõige tõhusamalt saab noorte teadlikkust kodanikuaktiivsusest tõsta praktilise kogemuse kaudu, asetades noored olukorda, milles nad tunnevad, et nende arvamus loeb ja et sellel on otsene mõju nende enda elule. Õpilasesindused koolides või siis — kõrgemal tasandil — kohalikud lasteesindused ja noortevolikogud loovad selleks hea pinnase. Viimaste otsene mõju on eriti tuntav väikelinnades ja valdades;

44. sellega tunnustatakse ametlikult mitteformaalse hariduse osa, kuna see soodustab noorte sotsiaalset kaasamist, nende kohanemist tööturu muutustega, nende osalemist avalikus elus ning lõpuks ka nende kodanikuaktiivsust ja sellega kaasnevat motiveeritust;

45. rõhutab, et Euroopa-alast praktilist haridust tuleb anda kooskõlas selle ambitsioonikate eemärkidega, kuna see on esmatähtis ELi ja selle kodanike tuleviku jaoks. Euroopa-alane õpetus soodustab traditsiooniliste hariduskontseptsioonide vajalikku uuendamist, et aidata liikmesriikide noortel kohaneda nende ametialase tuleviku ning sotsiaalsete ja poliitiliste kohustustega globaliseeruva majandusega maailmas. Euroopa-alane õpetus seab formaalsele ja mitteformaalsele haridusele eesmärgi kasvata kodanikke, kes osalevad demokraatliku Euroopa Liidu ülesehitamises;

46. rõhutab eriti, et ELi ja riiklike programmide ning valitsusväliste organisatsioonide koostatud arvukate projektide aktiivne kasutamine ja edasi arendamine on hädavajalik ulatusliku formaalse ja mitteformaalse kultuurihariduse arendamisel Euroopa Liidus.

Brüssel, 7. veebruar 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamused „Ühise põllumajanduspoliitika praeguse olukorra hindamine”

(2008/C 105/06)

REGIOONIDE KOMITEE

- teeb jõupingutusi tagamaks, et ühise põllumajanduspoliitika vajalik ümberkorraldamine ei tooks kaasa kõnealuse poliitika järk-järgulist kaotamist ja taasriigistamist, vaid võimaldaks säilitada säästva põllumajanduse ja Euroopa sõltumatuse toiduainete osas;
- on seisukohal, et ÜPP annab olulise panuse territoriaalsesse ühtekuuluvusse ja et igasugune ettepanek poliitika muutmiseks peaks piisavalt arvesse võtma Euroopa Liidus eksisteerivaid mitmesuguseid piirkondlikke eripärasid ja tootmissüsteeme;
- leiab, et ÜPP-ga ja selle kohandatud teise sambaga peab kaasnema selline maaelu areng, mis on suunatud uutele tootmistingimustele, aga ka kõiki ELi maapiirkondi hõlmavale ulatuslikumale maaelu arengule;
- tunnustab maaelu arengu vahendite asjakohase, aga subsidiaarsuse põhimõttest lähtuva rahastamise olulisust, samuti toetuste ümbersuunamise ühendusele iseloomulikke jooni. Komitee arvates on parim tasand toetuste ümbersuunamist käsitlevate otsuste tegemiseks asjakohane detsentraliseeritud tasand, et paremini peegeldada kohalike ja piirkondlike vajaduste mitmekesisust. Liikmesriikidel ja piirkondadel peaks olema võimalus suunata rahalisi vahendeid teise samba meetmetesse, mis põhinevad tegelikel vajadustel;
- tunneb siiski muret, et püüdlused viia üha suuremat hulka küsimusi „maaelu arendamise” nimetuse alla võib osutada problemaatiliseks ja komitee sooviks igal juhul analüüsida, kas maaelu arendamise programmid on parim raamistik kõnealuste väljakutsete käsitlemiseks;
- rõhutab, et ka põllumajanduseks ja karjakasvatuseks ebasoodsate tingimustega piirkonnad peavad olema võimelised tagama toiduainetega omavarustatuse ja toob esile otsese seose kõrgekvaliteedilise kohalikult toodetud toidu ja piirkondliku identiteedi vahel, mida ÜPP peaks säilitama;
- on seisukohal, et „pehme maandumine” on vajalik, et piimakvootide süsteemi kehtivuse lõppemist 2015. aasta märtsis lihtsustada ja toetab järk-järgulist piimakvootide süsteemi kaotamist kuni aastani 2015 kvootide järk-järgulise suurendamise ja lisamaksude vähendamise kaudu. Kaitsemehhanismide kasutamist tuleks jätkata, kui turuhinnad peaksid märkimisväärselt langema. Nimetatud protsessi osana on vaja erisätteid, et säilitada piimasaaduste tootmine tundlikes piirkondades.

Raportöör: Seamus MURRAY — Meathi krahvkonna volikogu liige ja Kesk-Ida piirkondliku omavalitsuse liige (IE/UEN-EA)

Poliitilised soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. leiab, et ühises põllumajanduspoliitikas (ÜPP) tuleb jätkata jõupingutusi eesmärkide saavutamiseks, milleks on ELi kodanikele mõistlike hindadega kvaliteetsete toiduainete pakkumine, põllumajandustootjatele hea elatustaseme tagamine, maapiirkondade kultuuripärandi säilitamine ja maakeskkonna kaitsmine; samuti leiab komitee, et ühine põllumajanduspoliitika on edasi arenenud, et vastata väljakutsetele ja muutuvatele vajadustele, luues võrdsed konkurentsitingimused, mis võimaldavad Euroopa põllumajandusel säilitada koht maailmakaubanduses, unustamata seejuures ühenduse eelistamise põhimõtet;

2. märgib, et ühine põllumajanduspoliitika on kooskõlas Lissaboni ja Göteborgi eesmärkidega muutmaks Euroopa konkurentsivõimelisemaks; meenutab siinkohal, et ÜPP peab endiselt olema sellise poliitika alus, mis kaitses Euroopa võtmesektorit majanduslikult, sotsiaalselt ja keskkonnavalaselt, nii ELi siseselt kui väliselt;

3. on seisukohal, et ÜPP annab olulise panuse territoriaalsesse ühtekuuluvusse ja et igasugune ettepanek muutuseks nn tervisekontrolli tulemusena peaks piisavalt arvestama Euroopa Liidus eksisteerivaid mitmesuguseid piirkondlikke eripärasid ja tootmisüsteeme;

4. leiab, et ÜPP-ga ja selle kohandatud teise sambaga peab kaasnema selline maaelu areng, mis on suunatud uutele tootmistingimustele, aga ka kõiki ELi maapiirkondi hõlmavale ulatuslikumale maaelu arengule, mis puudutab eelkõige kõige tundlikumaid piirkondi nagu ebasoodsate looduslike tingimustega alad (mäestikualad, saared, äärepoolsemad piirkonnad), ja need integreerida ELi peamistesse geograafilistesse piirkondadesse nagu Põhjamaade ja Vahemere alad;

5. peab maaharimist ja põllumajandust paljude maapiirkondade alustalaks, ja arvestades asjaolu, et ELil on võrreldes teiste peamiste toiduainete tootvate ja eksportivate riikidega erinev tootmismudel, peab komitee vajalikuks, et sissetulekutoetuspoliitika oleks peamiselt suunatud põllumajanduses tegutsevate pereettevõtete elujõulisuse säilitamisele, sest just nemad on ELi multifunktsionaalse põllumajandusmudeli alus;

6. jälgib, et ühise põllumajanduspoliitika vajalik läbivaatamine ei tooks kaasa kõnealuse poliitika järk-järgulist kaotamist ja taasriigistamist, vaid võimaldaks säilitada säästva põllumajanduse ja Euroopa sõltumatuse toiduainete osas vastavalt toiduohutusstandarditele; tuletab meelde, et kõnealune ühine poliitika on olulise tähtsusega kõigile Euroopa piirkondadele ja kodanikele;

7. tervitab võimalust anda panus ÜPP praeguse olukorra hindamisse (nn tervisekontroll — *health check*) ja soovib, et komiteega konsulteeritaks arutelu edenedes komisjoni õigusaktide ettepanekute osas.

ÜHISE PÕLLUMAJANDUSPOLIITIKA PRAEGUSE OLUKORRA HINDAMINE

Ühine põllumajanduspoliitika praegu

8. märgib sarnaselt komisjoniga, et viimase 15 aasta jooksul on ühine põllumajanduspoliitika teinud läbi muutuse, eriti pärast 2003. aasta radikaalset reformi, kui nähti ette viia läbi põllumajanduspoliitika praeguse olukorra hindamine, et vaadata läbi kõige viimased muutused ning analüüsida uusi väljakutseid, riske ja võimalusi; märgib, et ühise põllumajanduspoliitika hetkeseisu hindamine toimub toiduaineid puudutavas uues globaalses ja Euroopa kaubanduskontekstis;

9. rõhutab, et ELi multifunktsionaalne põllumajandusmudel peab aitama kliimamuutustega võidelda ja hõlmama selliseid põhimõtteid nagu jätkusuutlikkus, konkurentsivõime, mitmekesisus, toiduainetega omavarustus, reageerimine ühiskonnale, tarbijatele ja avalikele hüvedele; see mudel ühendab endas head põllumajandusliku tootmise tavad, keskkonnakaitse ja loomade heaolu. Komitee leiab, et ÜPP olukorra hindamise alusel tuleb teha vajalikke muudatusi, et ÜPP toetaks tõesti ELi multifunktsionaalset põllumajandusmudelit;

10. rõhutab Euroopa oma põllumajandus- ja toiduainete tööstuse olulisust ning toiduohutuse ja -turvalisuse suurt tähtsust ajal, mil EL on praegu esimene põllumajandustoodete importija maailmas;

11. leiab, et hiljuti läbi viidud ÜPP reformide mõju hindamine, eelkõige mõju tööühisele põllumajandus- ja toiduainete-sektoris, toiduainete kvaliteedile, kättesaadavusele, hindadele ja imporditud toiduainete kogusele, samuti ka keskkonnale ja loomade heaolule, lihtsustaks reformide analüüsi ja kahtseb, et sellise hindamine ei olnud kättesaadav siis, kui alustati ÜPP praeguse olukorra hindamist. Samuti soovib komitee, et nimetatud analüüsid ja ülevaated oleksid kättesaadavad ka piirkondlikul tasandil enne õigusaktide muudatuste vastuvõtmist;

12. kiidab siiski heaks ÜPP praeguse olukorra hindamise põhiidee parandada hiljutiste reformide elluviimisel esilekerkinud puudusi ja loodab, et selle läbi viimine võimaldab pikaajalist planeerimist, nii et ametivõimud, põllumajanduslik toiduainetööstus ja põllumajandustootjad saaksid täielikult viia sisse kokkulepitud muutused ja kohaneda turu vajadustega;

13. leiab, et ühise põllumajanduspoliitika üldise tajumise ja reaalsuse vahel on suur lõhe, mis poliitikakujundajatel tuleks ületada. Viimane Eurobaromeetri küsitlus⁽¹⁾ näitas, et 88 % küsitletutest peavad põllumajandustegevust ja maapiirkondasid Euroopa tuleviku jaoks kas oluliseks või väga oluliseks. Samas oli 90 % vastajatest ÜPPst väga vähe teadmisi või puudusid need üldse (54 % ei olnud sellest kunagi midagi kuulnud ja 34 % ei teadnud, mis see on). Seetõttu leiab komitee, et ÜPP eesmarke ja saavutusi on vaja senisest enam hinnata ja nende kohta tuleb enam teavet levitada;

⁽¹⁾ Eurobaromeetri eriuuring 276: Eurooplased, põllumajandus ja ühine põllumajanduspoliitika, märts 2007.

14. tervitab algatusi, mille eesmärk on ÜPP rakendamise ratsionaliseerimine ja lihtsustamine, samas aga rõhutab, et selliste algatuste arendamisel tuleb alati pidada silmas lõppkasutajaid.

Ühtse otsemaksete kava rakendamise ja lihtsustamise hindamine

Ühtse otsemaksete kava lihtsustamine

15. toetab kõiki mõistlikke samme, et lihtsustada veelgi ühtset otsemaksete kava, sest asjatult jäigad ja keerukad eeskirjad ning bürokraatlikud menetlused on väga koormavad ja kulukad. Sellegipoolest ei tohiks ühtse otsemaksete kava muutmine põhineda ainult lihtsustamisel, vaid see peab olema kooskõlas ka ELi multifunktsionaalse põllumajandusmudeli tugevdamise ja kaitsega;

16. toetab ettepanekut, mis annab liikmesriikidele võimaluse vajaduse korral kohandada tavapäraselt ühtse otsemaksete kava mudelit 2013. aasta lähenedes kindlasummalisema toetuse suunas, aga leiab, et selle üksikasjalik rakendamine liikmesriikides ja piirkondades nõuab paindlikkust. Samuti tuleb paindlikkust rakendades arvestada tagajärgedega, mis täieliku lahtisidumise korral võivad ilmne teatud sektorites ja piirkondades, ning samuti kaaluda toetuste võimalikku astmelist suurendamist multifunktsionaalsemate ja turul vähem kasu saavate ettevõtete puhul. Mõjuanalüüsi läbiviimine liikmesriikides on samuti soovitatav, et hinnata kõnealuse olulise võimaliku muutuse mõju maakasutusele, põllumajandusettevõtete struktuurile, omandiõigusele ja jätkamisele, ettevõtete mitmekesisusele, piirkondlikule tasakaalule ja põllumajandussektori üldisele tõhususele ning konkurentsivõimele;

17. on seisukohal, et „uute” liikmesriikide puhul on vaja täiendavat analüüsi ühtse pindalatoetuse kava lõppemise mõjude kohta;

Nõuetele vastavus

18. peab vajalikuks tagada nõuetele vastavus ELi keskkonna, inimeste, loomade ja taimede tervise ning loomade heaolu standarditele, ja kutsub üles jätkama jõupingutusi liigselt keeruliste seaduste või reeglite lihtsustamiseks, olgu need algatatud kas komisjoni või liikmesriikide tasemel;

19. on siiski seisukohal, et hea ökoloogilise seisukorra nõude kontrollimine ei tohi endaga kaasa tuua keskkonaeeskirjade õõnestamist või nõrgendamist. Sellele tuleb tähelepanu pöörata (näiteks pestitsiidide käsitlevate) eeskirjade läbi vaatamisel.

20. rõhutab, et proportsionaalsus, läbipaistvus ja sidusus peaksid asuma kesksel kohal nõuetele vastavuse eeskirjades neile juurdepääsu ja nende järgimise parandamiseks; nõuab algatatud ja otsustatud lihtsustuste kiiret elluviimist, määruse (EÜ) nr 1782/2003 lisade III ja IV vähem asjakohaste õiguslike osade

väljajätmist ja nõuetele vastavuse eeskirjade kohaldamist üksnes neile õigusvaldkondadele, mis seonduvad otsetoetuse saajatega;

21. tervitaks eelkõige suuremat koostööd ja koordineerimist põllumajandusettevõtete kontrollagentuuride vahel, arvestades asjaolu, et kontrollide arv ja ulatus üha kasvab.

Toodanguga osaliselt seotud toetused

22. on arvamusel, et toodanguga osaliselt seotud toetusi peetakse üldiselt üleminekumeetmeks enne toetuste täielikku lahtisidumist. Siiski on sellises piirkondlikus kontekstis, kus tootmistase on madal, kus piirkond on majanduslikult haavatav või kus toodanguga osaliselt seotud toetustega kaasneb ilmne sotsiaalne ja keskkonnavaline kasu, võib toodanguga osaliselt seotud meetmete roll jätkuda veel mitmete aastate jooksul; seetõttu toetab komitee ettepanekut, et toodanguga osaliselt seotud toetused jääksid mainitud tingimustes kehtima piirkondliku sõltumatusena säilitamiseks ja tasakaalustatud piirkondliku arengu tagamiseks.

Toetuse ülem- ja alammäärad

23. on seisukohal, et rakendades läbipaistvust toetuste jaotamisel ühtse otsemaksete kava raames ja arvestades Euroopa Kontrollikoja hiljutisi järeldusi, oleks toetuse ülemmäära kehtestamine avalikkusele väga vastuvõetav ja poliitiliselt meelitatav. Ideaalis tuleks siiski viidata mõjuhinnangutele, et toetada välja pakutud muudatusi. Komitee nõustub, et teatud ülemmäär toetussummadele tuleks kehtestada, näiteks ühendades ülemmäär toetuse astmelise vähendamisega;

24. toetussummadele on välja pakutud alammäär, et vältida olukordi, kus halduskulud on suuremad kui toetussummad; komitee toetab kõnealust ettepanekut eeldusel, et selle konkreetne sõnastus ei tähendaks uut takistust pereettevõtete elujõulisusele, ja tervitaks potentsiaalset kokkuvõtet halduskuludes;

25. hoiatab selle eest, et „tõelisi” põllumajandusettevõtjaid ei pruugi olla nii lihtne sellistena nende maaomandi suuruse järgi ka liigitada. Näiteks võivad mõned põllukultuurid ja põllumajandusettevõtted olla väga töömahukad, samal ajal võib teisi maaomanikke olla raske „tõeliste põllumajandustootjatena” määratleda, vaatamata sellele, et nende maavaldused on suured. Komitee on seisukohal, et tegelike põllumajandustootjate, eelkõige väiksemate pereettevõtete elujõulisus tuleks toetuste maksimisele prioriteediks seada;

26. samas teeb ettepaneku, et suuri põllumajandusettevõtteid ei käsitletaks nende juriidilisest staatusest, arengust ja struktuurist eraldi, kuna üldine toetuse järk-järguline vähendamine võib teatud juhtudel tuua kaasa konkurentsivõimeliste üksuste lagunemise ja töökohtade märkimisväärse vähenemise;

Turule orienteerituse täiustamine ja uute võimaluste kasutamine

Turusekkumise ja tarnekontrolli osa

27. arvab, et ülemaailmne põllumajandus- ja toiduainete sektor on üle minemas subsideeritud ülejääkide realiseerimise ja toodangukontrolliga seotud hinnatoetuste süsteemilt turgu paremini peegeldavale süsteemile. See toimub oluliste pikaajaliste struktuuriliste muudatuste kaudu nagu püsivalt suurenev nõudlus toidu järele, eelkõige Aasias, samuti avaldab mõju biokütuste valdkonnas toimuv. Lühiajalised faktorid nagu põud või haiguspuhangud, valuutakursside kõikumine mõjutavad samuti ajutisi hinnakõikumisi. Põhjalikult muutunud rahvusvahelise turu stsenaarium on eriti tuntav piima, piimatoodete ja teraviljasektori puhul;

28. on seisukohal, et ehkki vajadus ÜPP turupõhiste poliitika-vahendite järele seoses tugevamate rahvusvaheliste toiduturgudega väheneb, võivad rahvusvahelised turud väga kõikuvad olla. Seega on turu stabiilsuse jaoks vaja turgu kaitsta äkiliste ja järskude hinnamuutuste eest. Seetõttu toetab komitee vajadust säilitada selline turupõhine vahend nagu „turvavõrk” turu nõrkuse aegadel, loobumata seejuures tarnekontrollidest;

29. teeb ettepaneku, et komisjon jätkaks turuväljavaadete põhjalikku analüüsi kõigis sektorites ja avaldaks regulaarselt aruandeid turu arengu kohta, mis aitaksid kaasa läbimõeldud poliitiliste otsuste tegemisele.

Sekkumine teraviljasektoris

30. toetab sekkumise täielikku läbivaatamist teraviljasektoris ja jagab komisjoni arvamust, et sekkumine peaks piirduma leivaniisuga.

Söötijätmine

31. toetab ettepanekut kaotada kohustuslik söötijätmine täielikult, aga teeb ettepaneku, et kohustusliku söötijätmise põhimõtte tuleks õiguslikult säilitada, et tulla toime edaspidiste turu nõrkustega; ja toetab täiendavaid meetmeid keskkonnakaitseks, näiteks püsikarjamaa säilimine ja kaldaäärsete maatükkide kaitse.

„Pehme maandumine” piimakvoodi kehtivuse lõppemiseks

32. on seisukohal, et erinevalt viimastest aastakümnetest on globaalsed piimaturud praegu tugevamad ja võiks oodata, et nõudlusest juhitud turukasv jätkub. Samas on ka tõsi, et piimatoodete hinnad on maailmaturul väga ebakindlad. Selles kontekstis tuleks algatada arutelu mehhanismide üle, mis moodustavad piima- ja piimatoodete turu ühise korralduse, et määratleda kõnealuse sektori reguleerimiseks uusi mehhanisme;

33. on seisukohal, et „pehme maandumine” on vajalik, et piimakvootide süsteemi kehtivuse lõppemist 2015. aasta märtsis lihtsustada ja toetab järk-järgulist piimakvootide süsteemi kaotamist kuni aastani 2015 kvootide järk-järgulise suurendamise ja lisamaksude vähendamise kaudu. Kvootide suurendamise ja lisamaksude vähendamise määr ja ajastus peaks põhinema käimasole-

val komisjoni igaaastasel turuväljavaadete analüüsil alates detsembrist 2007. Kaitsemehhanismide kasutamist tuleks jätkata, kui turuhinnad peaksid märkimisväärselt langema. Nimetatud protsessi osana on vaja erisätteid, et säilitada piimasaaduste tootmine tundlikes piirkondades;

34. ootab komisjoni ülevaadet tarnekontrollimeetmete tulemuslikkusest „väiksemates” sektorites (kuivisööt, tärklis, lina ja kanep).

Toimetulek uute väljakutsetega

Riskijuhtimine

35. tunnistab riskijuhtimise potentsiaali kiiresti muutuv globaalsel turul ja võimalust tugevdada eri maaelu arendamise meetmeid, et toime tulla suurenevate riskidega. Komisjoni kavandatud mehhanismidel on oma roll, kuid nad ei saa asendada funktsioone, mida täitsid ÜPP peamised turukorralduse vahendid, mis on viimastel aastatel järk-järgult kaotatud. Komitee julgustab võimalike rakenduste edasist uuringut ja hindamist.

Kliimamuutus, bioenergia, veeressursside majandamine ja bioloogiline mitmekesisus

36. tunnistab, et jõuline põllumajandus on kahjustanud näiteks mulla struktuuri, bioloogilist mitmekesisust ja vooluveekogude saastumist, kuid tõstab siiski esile rolli, mida põllumajandustootjad maapiirkonna hoidjatena etendavad ja selle, et põllumajandusmaastikud on traditsiooniliselt vaheldusrikkad, ja tervitab asjaolu, et komisjon on tunnistanud, et ELi põllumajandus on andnud suurema panuse kui teised sektorid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisse, juhtides tähelepanu asjaolule, et paljudes ELi piirkondades sõltub põllumajandus suuresti kliimamuutusest;

37. toetab hiljutises rohelises raamatus esitatud üleskutset kliimamuutusega kohanemisele põllumajandussektoris, et täiendavalt panustada kliimamuutuse mõju leevendamisse; Seoses kliimamuutustega muutub maa- ja metsamajanduse roll keskkonna ja ökosüsteemiga seotud teenuste pakkujana järjest olulisemaks. Ühise põllumajanduspoliitika praeguse olukorra hindamine ja edaspidised kontrollid võiksid pakkuda võimalusi kohanemismeetmete lisamiseks põllumajanduse toetusprogrammis;

38. taastuvenergia tootmise laiendamiseks vajalike meetmete elulist tähtsust ja toetab sellealast edasist teadustööd ning meetmeid, et ELi tegevus laieneks neile olulistele globaalsetele jätkusuutlikele küsimustele. Komitee leiab, et põllukultuuride kasvatamine energia tootmiseks, mida toetatakse riiklike ja ELi meetmete ja instrumentide abil, võib oluliselt kaasa aidata ELi energia- ja kliimapolitiika eesmärkide saavutamisele ning on oluline vahend lisaväärtuse loomisel põllumajanduse ja maapiirkondade jaoks. Vähenenud toetus põllukultuuride kasvatamisele energia tootmiseks on selles kontekstis tähtsuse kaotanud ning võib edaspidi seotud meetmete hulgast välja jääda;

39. tunneb siiski muret, et üha suuremat hulka küsimusi üritatakse viia „maaelu arendamise” nimetuse alla, millest mitmed võivad sinna mitte sobida (näiteks metsandus ja bioloogiline mitmekesisus) või osutada problemaatiliseks; komitee sooviks igal juhul analüüsida, kas maaelu arendamise programmid on parim raamistik kõnealuste väljakutsete käsitlemiseks.

Teise samba tugevdamine

40. tunnustab maaelu arengu vahendite asjakohase, aga subsidiaarsuse põhimõttest lähtuva rahastamise olulisust, samuti toetuste ümbersuunamise ühendusele iseloomulikke jooni. Komitee arvates on parim tasand toetuste ümbersuunamist käsitlevate otsuste tegemiseks asjakohane detsentraliseeritud tasand, et paremini peegeldada kohalike ja piirkondlike vajaduste mitmekesisust. Liikmesriikidel ja piirkondadel peaks olema võimalus suunata rahalisi vahendeid teise samba meetmesse, mis põhinevad tegelikel vajadustel;

41. lisaks tunneb muret selle üle, et suund üha suuremaks toetuste ümbersuunamiseks ohustab ühise põllumajanduspoliitika ühist olemust ja õõnestab ühtekuuluvuspõhimõtet, arvestades asjaolu, et teise samba vahendite kaasrahastamine on vaesemate piirkondade ja liikmesriikide jaoks raskem.

Finantsraamistik

42. märgib, et aastani 2013 olemasolevad rahastamisvahendid vähenevad püsivhindades pidevalt. Mõnede sektorite kõrgemad turuhinnad ja suurem tõhusus võimaldavad siiski märkimisväärselt kokku hoida; komitee toetab ettepanekut, et selline sääst tuleks suunata maaelu arendamise meetmete tugevdamise, nt teadus- ja uuendustegevusse.

ÜPP TULEVIKUSUUNAD PÄRAST AASTAT 2013

43. ELi eelarve reformi konsultatsiooniprotsessi kontekstis soovib komitee seada mitmeid poliitilisi prioriteete, mida tuleks täielikult arvestada kõigis aruteludes ÜPP tulevase rolli ja toimimise osas.

Uued väljakutsed ja vajadused

44. on seisukohal, et ehkki ühist põllumajanduspoliitikat on selle loomisest alates edukalt kohandatud erinevatele väljakutsetele, leiab komitee, et komisjon ja selle esindajad peavad edasi töötama selle nimel, et kodanikke paremini teavitada ÜPP eesmärkidest, saavutustest ja prioriteetidest ja neid sellesse kaasata; komitee arvates peaks see muutuma komisjoni tulevase teabevahetuse prioriteediks;

45. märgib, et uute väljakutsete tekkimisega nagu energia ja kliimamuutuse poliitikate mõju põllumajandus- ja toiduainepoliitikatele, käimasolev ELi laienemine, rahvusvaheline kaubandus jne oodatakse, et ÜPP multifunktsionaalne olemus laieneks ja täidaks uusi rolle. Leiab, et piisavalt rahastatud ÜPP, et tegeleda maakasutuse, toidu ja põllumajandusliku tootmise küsimustega,

peaks jääma ELi projekti keskmesse. Samuti tuleb asjakohaselt rahastada keskkonna ja energiapoliitikaid;

46. toob esile, et ELi rahvastiku vananemisel on oluline mõju põllumajandussektorile ja maapiirkondadele üldiselt, samal ajal tunnustab, et teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon on väga olulised Euroopa põllumajanduse konkurentsivõimele; taotleb, et asjakohane haridus ja koolitus oleks kättesaadav, eelkõige selleks, et julgustada noori põllumajandusega tegelema;

47. on seisukohal, et piiratud vahendite tõttu tuleks sissetulekutoetuse küsimuses keskenduda põllumajanduses tegutsevatele pereetevõtetele ja neile, kes osalevad aktiivselt maaelanikkonna tööhõives ja säilitamises.

Toiduohutuse ja turvalisuse tagamine

48. leiab, et ehkki põllumajandus- ja toiduainesektor on muutunud turule suunatuks, on tarbijatele mõistlike hindadega ohutute toiduainetega turvaline varustus esmatähtis ja arvab, et tuleb tegeleda ELi toiduainetega kindlustatuse vajaduse küsimusega pikaajalises perspektiivis;

49. soovib tungivalt, et ühtsed fütosanitaar-, veterinaar- ja keskkonnaalased normid rakenduksid ELis tarbitavatele toiduainetele, olgu need siis toodetud ELis või kolmandates riikides; samuti taotleb, et piirikontrolliasutused, Veterinaar- ja Toiduamet ning Euroopa Toiduohutusamet oleksid varustatud oma ülesannete täitmiseks vajalike inimressursside ja rahaliste vahenditega;

50. on seisukohal, et on oluline säilitada tõhus ja konkurentsivõimeline toiduainetetööstus, kuna kõnealune sektor on ELi suuruselt teine tööstus. Et toetada tootearendust, aga ka uute tootjate ja noorte põllumajandusettevõtjate haridust, koolitust ja nõustamisteenuseid, tuleb teadusuuringuid asjakohaselt rahastada;

51. on seisukohal, et selleks et võimalikult vähendada toidu transportimise ja süsinikujalajälje mõju, tuleks keskenduda Euroopa Liidus valmistatavate toodete edendamisele ja tarbijate, eelkõige laste teavitamisele tervisliku toitumise ja kohapeal toodetud toidu positiivsest mõjust.

Piirkondlikud eripärad

52. on seisukohal, et ÜPP peab piisavalt arvestama ELis eksisteerivaid piirkondlikke eripärasid, senisest enam kaitsma ja väärtustama põllumajandustegevuse ja tootmissüsteemide mitmekesisust (sh mahepõlludus ja GMO-vaba tootmine) ning senisest paremini reageerima piirkondlikele eripäradele (näiteks ELi Vahe-mere, põhja-, mägi- ja äärepoolseimate piirkondade eripäradele);

53. rõhutab, et piirkonnad peavad olema võimelised tagama toiduainetega omavarustatuse, sh need piirkonnad, kus põllumajandus- ja karjakasvatustingimused on rasked, ja toob esile otseste seose kõrgekvaliteedilise kohalikult toodetud toidu ja piirkondliku identiteedi vahel, mida ÜPP peaks säilitama.

Sidusus muude poliitikavaldkondadega

54. tunneb üha enam muret keskkonna ja energia küsimuste üle üldiselt ja eelkõige globaalse soojenemise üle. Komitee peab maakasutuse poliitikat kriitiliselt oluliseks. Põllumajanduses tuleb viia läbi uuendusi, et kohaneda ja võidelda kliimamuutuse mõjudega;

55. on seisukohal, et ÜPP peaks olema paremini seotud teiste oluliste poliitikatega nagu ELi energiapoliitika, regionaalpoliitika, keskkonnapoliitika ja teadus- ja arendustegevus, ning teeb ettepaneku neid poliitikavaldkondi kõigil valitsemise tasanditel kooskõlastada;

56. samuti leiab, et ühisel ÜPPI on nii sisemine kui väline mõõde ja arvab, et tuleviku ÜPP peab arvestama ELi rolli laiemas muutavas maailmas, leides turgusid seal, kus võimalik, ja peaks tehnoloogiliste arengute ja oskuste ülekandmise kaudu edendama toiduainetega omavarustatust arenevates riikides; on äärmiselt oluline, et pidevalt hinnataks ÜPP mõju arengumaadele.

Maaelu arengu olemus

57. leiab, et hindamise läbiviimine selle kohta, millist mõju avaldavad ELi otsused maapiirkondadele, võiks anda ELi otsustusprotsessile uue mõõtme, mis võimaldaks arvestada maapiirkonna eriolukordadega nii otsuste koostamisel kui ka nende rakendamise jälgimisel. Maapiirkondadele avaldatava mõju

hindamisel tuleb arvesse võtta, et Euroopa maapiirkonnad on erinevad ning need võivad oluliselt erineda ka liikmesriikide sees olenevalt sellest, kus piirkond asub;

58. on arvamusel, et maaelu arengu kohaldamisala ja see, mida saab paigutada teise samba alla, vajab selgemat määratlust ja sellega seoses leiab, et tuleviku ÜPPs on võimalik luua liite ja toetada poliitikate koordineerimist maa- ja linnapiirkondade vahel, eelkõige linnalähipiirkondades, kus surve maa ressursidele võib olla tugev. Maaelu arengu poliitikatele lisaks tuleks edendada ja kaitsta neid põllumajanduspiirkondi, kus see võib erilist kasu tuua, eelkõige linnapiirkondades ja nende ümber, samuti hõredalt asutatud piirkondades;

59. edendaks jätkusuutlikku arengut, rakendades terviklikku lähenemisviisi maapiirkondade elanikkonnale põhiteenuste osutamise kaudu, näiteks haridus, tervishoiu- ja postiteenused, infrastruktuur, näiteks lairibakaablid ja ühistransport;

60. leiab, et reageerimisvõimelisemate otsuste tegemiseks, eelkõige seoses üldisemas mõttes „maaelu arengu” küsimustega, on vaja kohaliku ja piirkondliku tasandi suuremat kaasatust poliitikaloome ja otsustamisprotsessi;

61. viitab sellega seoses oma deklaratsioonile maaelu arengu ja Lissaboni strateegia⁽²⁾ kohta kui väärtuslikule panusele tuleviku ÜPP ja maaelu arengu mõttevahetusesse.

Brüssel, 7. veebruar 2008.

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

⁽²⁾ Alexandroupolis „Maaelu areng ja Lissaboni strateegia”, Kreeka (juuni 2006) (CdR 209/2006).

Regioonide Komitee resolutsioon 2008. aasta kevadisele Euroopa Ülemkogule majanduskasvu- ja tööhõivestrateegia — Lissaboni paradoks

(2008/C 105/07)

Võttes arvesse asjaolu, et 2006. aasta kevadine Euroopa Ülemkogu palus Regioonide Komiteel esitada 2008. aasta Euroopa Ülemkogu tippkohtumiseks koondaruanne majanduskasvu- ja tööhõivepartnerluse kohta, hinnata muudetud Lissaboni strateegia mõjusid kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning esitada välja-vaated aja kohta pärast 2008. aastat,

REGIOONIDE KOMITEE

1. **tervitab** kõnealust taotlust, kuna Euroopa piirkondadel ja linnadel on suur roll Lissaboni strateegia elluviimisel. Tegelikult on nad võtmeosalised uuendus-, teadustegevuse ning hariduspoliitikas; nad annavad rohkem kui 66 % kõikidest avaliku sektori investeeringutest ELis; nad suunavad üha rohkem struktuurifondide vahendeid majanduskasvu ja tööhõive eesmärkidesse;

2. tuletab meelde, et Lissabonis vastu võetud Lissaboni lepingus võetakse sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse kõrval ELi kolmandaks eesmärgiks territoriaalne ühtekuuluvus, seades prioriteediks ELi majanduse üldist konkurentsivõimet mõjutavate territoriaalsete erinevustega tegelemise, mis muudab piirkondade ja linnade rolli olulisemaks kui kunagi varem;

3. **tervitab** Euroopa Komisjoni strateegilist aruannet majandusreformide kohta Euroopas, mis sisaldab ka hinnangut liikmesriikide edusammudele koos konkreetset igale riigile suunatud soovitusetega ning ettepanekut koondsuuniste põhimõttelise kinnitamise ja uue, 2008.–2010. aasta Lissaboni programmi kohta. Uues strateegilises aruandes näidatakse, et Lissaboni strateegia senine väärtus seisneb selles, et on seatud üldine eesmärk suurendada Euroopa majanduskasvu ja luua töökohti; **juhhib** siinkohal tähelepanu sellele, et piirkondade vahel on juba mitmeid koostööühinguid, kelle tegevus on suunatud Lissaboni strateegias kehtestatud eesmärkidele, nt koostööühing Innovation Alliance, kuhu kuulub 20 Euroopa piirkonda, kes on uuendustegevuse valdkonnas väga edukad ja kes osaliselt juba täidavad Lissaboni kriteeriume;

4. **rõhutab** siiski, et mitte kõik liikmesriigid ei vii reformikavu ellu piisavalt kiiresti ja et reformide edenemiseks on veel palju tarvis ära teha;

5. **tervitab** Euroopa Ülemkogu 2006. aasta otsust kaasata Regioonide Komitee majanduskasvu- ja tööhõivepartnerluse elluviimise aruande esitamisega muudetud Lissaboni tegevuskava mõjude kohta kohalikul ja piirkondlikul tasandil, ning **palub** kevadisel Euroopa Ülemkogul volitada Regioonide Komitee esitama korrapäraselt aruandeid Lissaboni strateegia rakendamise ja selle elluviimise kohta kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

6. **on seisukohal**, et Lissaboni strateegiat saab edukalt ellu viia ainult siis, kui otsuse tegemise, rakendamise ja järelevalvesse kaasatakse täielikult kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, ning **kordab** oma pühendumist aidata kaasa majanduskasvu- ja tööhõivestrateegia kohapealsele rakendamisele;

7. **usub kindlalt**, et ka pärast 2010. aastat on Euroopa konkurentsivõime tugevdamiseks vaja Euroopa strateegiat, millega kehtestatakse majanduskasvu ja tööhõive hüvanguks üleeuroopaliselt kooskõlastatud ja kaasav majandusreformide raamistik, mis võimaldab paremini vastata ülemaailmsetele väljakutsetele, mille ees Euroopa haldustasandid järjest enam seisavad;

8. **pakub** Euroopa Komisjonile oma toetust üleeuroopalise teavituskampaania korraldamisel, et kõnealusele strateegiale nüüd ja tulevikus tähelepanu tõmmata ja seda tugevdada.

Lissaboni paradoks ja vastutus Lissaboni tegevuskava eest

1. **tervitab** asjaolu, et 2005. aastal vastu võetud muudetud Lissaboni strateegia üks peamisi muudatusi on kohalikele tasandile liikumise kontseptsioon, mille eesmärk on rõhutada kohaliku ja piirkondliku tasandi rolli;

2. **täheledeb**, et kuigi Euroopa piirkonnad ja linnad teevad reaalseid jõupingutusi kõigi Lissaboni strateegia majanduskasvu ja tööhõivet puudutavate eesmärkide saavutamiseks, peab valdav osa neist kõnealuse strateegia panust nimetatud eesmärkide saavutamisel vähetähtsaks;

3. **avaldab kahetsust** kõnealuse Lissaboni paradoksi üle ja **tuletab meelde**, et 2005. aastal Lissaboni strateegia läbivaatamisel nõutud suurema vastutuseni on võimalik jõuda vaid siis, kui valitsuse eri tasandid (ELi, riiklik, piirkondlik, kohalik) tegutsevad eesmärgi nimel ühiselt;

4. **kutsub** seetõttu **üles** suuremale koostööle eri valitsustasandite vahel vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele, mis võimaldaks sidusamat, kooskõlastatud ja tõhusat poliitikaloomet ning suurendaks üleeuroopalise majanduskasvu- ja tööhõivestrateegia lisaväärtust.

Rakendamislünk — Piirkonnad ja linnad juhtimistsükli

5. **tuletab meelde**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on Lissaboni eesmärkidele tõsiselt pühendunud ning paljud näevad endas potentsiaali võtta rakendamises suurem roll; **märgib**, et valitseb rahulolematuse kaasamise rakendamisprotsessi üle, mis näitab, et vaatamata mõningasele edasiminekule püsib siiski rakendamislünk, mis tuleb järgmises juhtimistsükli kaotada;
6. **soovib** komisjoni liikmesriikide aruannete iga-aastasest analüüsi ja liikmesriikidele tehtavates soovitusetes lisada süsteemselt teave sidusrühmade kaasamise kohta;
7. **kutsub** veel kord liikmesriike **üles** kaasama kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused järjekindlalt Lissaboni strateegia juhtimistsükli kõigisse etappidesse kooskõlas asjaomaste põhi-seaduslike sätetega;
8. **palub** kutsuda komitee majanduspoliitika komisjoni Lissaboni meetodika tööühma;
9. **soovib** teha Eurostatile ülesandeks esitada kõik piirkondliku tasandi asjaomased statistilised andmed, mis aitaks koostada ja välja anda struktuurse järelevalvearuande Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamise kohta.

Ühtekuuluvuspoliitika annab olulise panuse majanduskasvu- ja tööhõivestrategie elluviimise

10. **peab** Euroopa ühtekuuluvuspoliitikat üheks oluliseks vahendiks, mis võimaldab piirkondadel ja linnadel Euroopas saavutada kohapeal majanduskasvu- ja tööhõivestrategie eesmärgi. Ühtekuuluvuspoliitika on kõige olulisem toetav poliitika piirkondade jaoks, kus on mahajäämus konkurentsivõime ja tööhõive edendamisel;
11. **täheleab**, et ühtekuuluvuspoliitika uue programmiperioodi 2007–2013 sihtotstarbelise eraldamise nõue käivitas linnade ja piirkondade kulutuste kavades olulised ja suured muutused, mis toob kaasa peamiselt uuendustegevuse kulutuste suurenemise. **On** lisaks **seisukohal**, et sihtotstarbelise eraldamisega antakse panus Lissaboni ja Göteborgi strateegia kooskõlastamisse põhirõhuga ühtekuuluvuspoliitikal, ning tervitab seda ja **loodab**, et komisjon esitab pärast praegusel programmiperioodil saadud kogemuste hindamist ettepanekuid selle kohta, kuidas ühtekuuluvuspoliitika saab anda tulevikus panuse Lissaboni strateegiasse;
12. jagab Euroopa Komisjoni seisukohta⁽¹⁾, et uus ühtekuuluvuspoliitika ajavahemikus 2007–2013 võimaldab juhtimise suurema detsentraliseerimise ja partnerite olulisema rolli kaudu investeringute strateegilisemat kavandamist Lissaboni strateegia

(1) Teatis „ELi ühtekuuluvuspoliitika kaudu Lissaboni kasvu- ja tööhõivestrategie rakendamine liikmesriikides ja piirkondades ajavahemikus 2007–2013”, 11. november 2007, lk 11–12, Järeldused.

alusel ning suurema vastutuse võtmist kohapeal. **Kahetseb** siiski asjaolu, et komisjon piirab oma tegevuse tiheda koostööga liikmesriikidega, kasutades süsteeme ja menetlusi, mis on kehtestatud programmide järelevalveks, hindamiseks ning muutunud tingimuste ja prioriteetidega kohandamiseks. Innustab komisjoni tunnustama piirkondade ja linnade võtmerolli selles protsessis;

13. **kutsub** seetõttu **üles** looma mehhanismid poliitikaloomeri tasandite vaheliseks paremaks kooskõlastamiseks, et arendada välja tõhus ja kõiki tasandeid hõlmav strateegia eesmärgiga jõuda piirkondlikul ja kohalikul tasandil Lissaboni eesmärkideni. Regioonide Komitee on valmis koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste riiklike ja Euroopa liitudega andma oma panuse seesugusesse kooskõlastatud ja osalusel põhinevasse lähenemisviisi;

14. **rõhutab** Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste loodavaid uusi võimalusi, mis aitavad riiklikel, piirkondlikel ja kohalikel valitsusasutustel arendada tihedamat territoriaalset koostööd, et viia paremini, sidusamalt ja tõhusamalt ellu Lissaboni eesmärgid kõnealusel valdkonnas konkreetsete projektide loomise kaudu piirialadel ning riikide- ja piirkondadevahelises koostöös;

15. võttes arvesse territoriaalsele ühtekuuluvusele Lissaboni lepinguga antavat õiguslikku alust, **kutsub** ELi **üles** kehtestama konkreetseid sätteid ja rakendama sobivaid meetmeid, mis vastaks äärepoolseimate piirkondade, saarte, mäestikupiirkondade ja rannikualade spetsiifilistele vajadustele;

16. lisaks **leiab**, et eelseisev ELi elarve läbivaatamine aitab tõsta teadlikkust sellest, et Euroopa piirkondade ja linnade konkreetseid territoriaalseid vajadusi, väljakutseid ja võimalusi saab rahuldada vaid ELi tugevdatud ühtekuuluvuspoliitikaga pärast 2013. aastat;

17. Tuletab meelde vajadust täiendavalt võimaldada ja lihtsustada horisontaalset kooskõlastamist struktuurifondide ja muude asjaomaste Euroopa rahastamisprogrammide vahel, nagu konkurentsivõime ja uuendustegevuse programm, teadus- ja arendustegevuse seitsmes raamprogramm ja elukestva õppe programmid, et võimalikult suurendada Lissaboni eesmärkide saavutamisele suunatud Euroopa rahastamise lisaväärtust;

18. **rõhutab** asjaolu, et äärmiselt tiheda konkurentsiga 21. sajandil on majanduslik dünaamika vajalik kõigil — ELi, liikmesriikide ja piirkondade/kogukondade tasandil, et luua stabiilne ja jõukas ühiskond kogu Euroopa territooriumil. **Tõdeb**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad soosida tingimusi, mis edendaks ettevõtluse kasvu nende piirkonnas. **Usub**, et Euroopa eri osade tulevikku ei saa kujundada vaid puhtalt konkurentsist lähtuvalt.

Kohaliku ja piirkondliku arengu poliitika prioriteetid tulevikus

19. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles arvestama **oma asjaomastes arenguprogrammides piirkondade ja linnade prioriteetidega**;

20. **leiab**, et Lissaboni programm on oluline hoob teadlikkuse tõstmiseks majanduskasvu- ja tööhõivestrateegiast ja selle

lisaväärtusest riikliku, piirkondliku ja kohaliku poliitikaloomes jaoks;

21. **teeb** komitee presidendile **ülesandeks** edastada käesolev resolutsioon ELi eesistujariigile Sloveeniale ja 2008. aasta kevadisele Euroopa Ülemkogule, Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

Brüssel, 7. veebruar 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamuse teemal „Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimustega tegelemise Euroopa strateegia”

(2008/C 105/08)

REGIOONIDE KOMITEE

- on seisukohal, et rahvatervise küsimustega ning eelkõige toitumise, ülekaalu ja rasvumise probleemiga tegelemisel on vaja valdkondadevahelist poliitikat integreerimist, alates toidu ja tarbijaga seonduvast kuni spordi, hariduse, transpordi ja tootmiseni, kusjuures erilist tähelepanu tuleb pöörata probleemi sotsiaalsele küljele;
- on arvamusel, et rohkem tähelepanu tuleks pöörata riiklike kogemuste levitamisele, mis aitaks vähendada lähenemisviiside erinevust ning luua uusi vahendeid tõhusaks võitluseks ebatervislike eluviiside vastu;
- on veendunud, et partnerluste edendamine on toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseprobleemidele kõige tõhusam lahendus ning et üksnes ühest lähenemisviisist ei piisa. Ainus võimalik viis ennetada terviseprobleeme — mida põhjustab eelkõige vale toitumine — on suunata kõigi, nii rahvusvahelise ja riikliku kui ka piirkondliku ja kohaliku tasandi sidusrühmade tegevus konkreetsete meetmete võtmisele;
- palub Euroopa Komisjonil eraldada struktuurifondidest järgmisel finantsplaneerimise perioodil konkreetseid vahendeid käesolevas arvamuses kirjeldatud eesmärkide saavutamiseks;
- soovib, et liikmesriigid ja piirkonnad saaksid kaitsta oma kodanikke meedias esitatavate sõnumite eest, eriti televisioonis ja raadios edastatavate suure rasva- või suhkrusisaldusega toiduainete reklaamide eest. Lisaks saaksid riigid ja piirkonnad kehtestada kõrged „reklaamikulud” või isegi nõuda täiendava teabe esitamist teatavate toodete kahjulikkuse kohta siltidel;
- toetab sidemete tugevdamist teiste, väljapoole tervishoiuvaldkonda jäävate toiduainetootmisega kaasatud sektoritega (nt põllumajandussektor) ja turustajatega, asetades rõhku kohalikele ettevõtjatele.

Raportöör: Mario MAGNANI (IT/ALDE), Trentino-Alto Adige/Südtirol piirkondliku nõukogu aseesimees

Viitedokument:

Valge raamat „Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimustega tegelemise Euroopa strateegia”

KOM(2007) 279 lõplik

Poliitilised soovitusused

REGIOONIDE KOMITEE

1. leiab, et tervis on prioriteetsel kohal kõigis Euroopa Liidu poliitikates ja meetmetes ning neis tuleb tagada tervise kõrgetasemeline kaitse. EÜ asutamislepingu artikli 152 kohaselt peab ühendus etendama inimeste tervishoiu valdkonnas aktiivset rolli, võttes subsidiaarsuse põhimõtet järgides tarvitusele meetmed, mida liikmesriigid ise võtta ei saa;

2. rõhutab, et liidu muu poliitika ja muude meetmete määramisel ning rakendamisel tuleks võtta arvesse tarbijakaitse nõudeid. Euroopa Liit peab edendama tarbijate õigust teavitamisele, koolitamisele ja oma huvide kaitseks organiseerumisele ning saab soosida tervislikku toitumist ja elustiili;

3. tuletab meelde, et ühenduse meetmed on suunatud rahvatervise parandamisele, inimeste haiguste ennetamisele ja inimeste tervist ohustavate tegurite kõrvaldamisele ning need täiendavad liikmesriikide poliitikat;

4. sellest tulenevalt ärgitab komisjoni austama liikmesriikide pädevust oma tervishoiupoliitika määramisel, terviseteenuste korraldamisel ja osutamisel. Meetmete tõhustamiseks tuleb eeskujul võtta nende piirkondade tegutsemisviisidest, kus on saavutatud parimaid tulemusi. Samuti tuletab komitee meelde, et spordi ja füüsilise tegevuse edendamisel peavad ELi sammud täiendada liikmesriikide ning nende piirkondlike ja kohalike omavalitsuste meetmeid ning võimalusel võiks kaasata ka ülikoole ja muid õppeasutusi;

5. märgib, et nõukogu on korduvalt kutsunud komisjoni üles tegema algatusi toitumise ja füüsilise tegevuse valdkonnas. Rohelise raamatu teemal konsulteerimine näitas, et ELi oodatav panus tähendab töötamist suure hulga riiklike, piirkondlike ja kohalike sidusrühmadega, ning osutas vajadusele tagada ELi poliitikate sidusus ja rõhutas valdkonnaülese lähenemise tähtsust;

6. leiab, et valge raamatu eesmärk on töötada välja laiahaardeline ELi lähenemisviis, mis aitaks vähendada ebaõigest toitumisest, vähesest füüsilisest tegevusest, ülekaalulisusest ja rasvumisest tingitud terviseprobleeme. Samuti on komitee seisukohal, et nimetatud eesmärgi saavutamiseks on tingimata vajalik koostada metodoloogilised juhised, et ärgitada võrgustike loomist tõeliselt tõhusate ja toimivate teenuste pakkujate vahel piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

7. märgib, et toitumisest, ülekaalust ja rasvumisest tingitud probleemidega tegelemisel tuleb selles valdkonnas edendada nii asjaomaste tegevusvaldkondade integreeritud ja täiendavaid meetmeid (horisontaalne lähenemisviis) kui ka eri tasandite meetmeid (vertikaalne lähenemisviis);

8. toetab valge raamatu eesmarke ning leiab, et piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel on võtmeroll ebaõigest toitumisest ja eluviisidest tuleneva kahju vähendamise rakendusprojektide väljatöötamisel;

9. tervitab komisjoni seisukohta, et mitmetes valdkondades ei tule meetmeid võtta mitte ainult riiklikul ja kohalikul tasandil, vaid ka riikideülel tasandil. Koostööd tuleks edendada piirkondade vahel, mis asuvad küll eri riikides, ent mis on kultuuriliste, territoriaalsete või sotsiaalsete tingimuste poolest sarnased;

10. soovib seega, et ELi tegevus peaks olema suunatud riiklikul või piirkondlikul tasandil tehtavate algatuste täiendamisele, edendamisele ja levitamisele või ELi strateegiate teatavaid tegevusvaldkondi puudutavate probleemide lahendamisele;

11. on veendunud, et riiklike strateegiaid saadab edu, kui neid toetatakse piirkondliku tasandi tegevuste ja kohalike omavalitsuste algatustega. Seega peab komitee soovitavaks kaasata kooskõlas EÜ asutamislepingu artikliga 152 ELi tegevusse piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused;

12. rõhutab, et toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud probleemide esinemine mitmes liikmesriigis ei tähenda, et tingimata oleks tarvis leida ühtne üleeuroopaline lahendus;

13. tõdeb heameelega, et komisjon peab oluliseks suurte erinevuste olemasolu eri liikmesriikide toitumisharjumustes ning poliitilises lähenemises. Jätkuv algatuste tegemine piirkondlikul ja kohalikul tasandil on tõesti tähtis, kuna see on kodanikele kõige lähem tasand ning „selles tasandil on võimalik kujundada konkreetsest olukorrast lähtuvaid ja tegelikkuses paikapidavaid meetmeid”;

14. on seisukohal, et terviseprobleemide vähendamine on pikaajaline töö. Seetõttu tuleb ka majanduslike investeeringuid ülekaalulisuse ja rasvumise vastastes meetmetesse vaadelda mitmeaastases perspektiivis;

Tegevuse põhialused

15. väidab, et rahvatervise küsimustega ning eelkõige toitumise, ülekaalu ja rasvumise probleemiga tegelemisel on vaja valdkondadevahelist poliitikate integreerimist, alates toidu ja tarbijaga seonduvast kuni spordi, hariduse, transpordi ja tootmiseni, kusjuures erilist tähelepanu tuleb pöörata probleemi sotsiaalsele küljele. Samas rõhutab komitee, et tervise aspekt mõjutab kõige otsesemalt riigi rahandust ja inimeste elukvaliteeti;

16. juhib tähelepanu sellele, et avaliku sektori võimalike sidusrühmade mitterahuldav kindlaksmääramine võib osutada tõsiseks probleemiks. Rakendamaks projekte, mille jaoks on olemas tehnilised ja majanduslikud ressursid, ning tagamaks selgelt määratletud integratsiooni- ja koostööprotokollide olemasolu, on vaja arvestada kahe eesmärgiga. Esiteks tuleb eelkõige riiklikus tervishoiusektoris olevad ressursid regulaarselt kataloogida ning teiseks tuleb enne igasuguste meetmete planeerimist koostada koostööprotokollid;

17. on seisukohal, et esmane ennetus on kehakaaluga seotud terviseprobleemide, rasvumise, südamehaiguste, diabeedi, infarktide jms ärahoidmisel kõige tõhusam lähenemisviis. Teaduslikult on tõestatud, et toitumine on kõnealuste terviseprobleemide ennetamisel võtmetähtsusega. Tüsistuste kontrolli all hoidmiseks ehk teisisõnu rasvumise raviks tuleb rakendada teise ennetuse projekte, mis on suunatud ülekaaluliste või rasvunud isikute tüsistuste leevendamiseks;

18. peab oluliseks suunata tegevus otse õiget ja tervislikku toitumist määravatele teguritele ning kõigile sobivat kehakaalu hoida aitavatele faktoritele, st füüsilisele aktiivsusele, kultuurile, tavadele ja traditsioonidele, teabele, sotsiaal-majanduslikule kontekstile, põllumajandustootmisele, toiduainetööstusele, infrastruktuurile ning transpordile;

19. on seisukohal, et võetavad meetmed tuleks suunata terviseprobleemide põhjustele ning need peaksid puudutama tervet rida strateegilisi valitsussektoreid ja valitsemistasandeid, andes kindlat tunnistust piirkondliku ja kohaliku tasandi võtmetähtsusest meetmete edukuses;

20. leiab, et komisjoni strateegiasse tuleks kaasata ka erasektori osalejad, näiteks toiduainetööstus ja kodanikuühiskond, aga ka kohalikud sidusrühmad, nagu koolid, muud õppeasutused ja kohalikud terviseorganisatsioonid, et nendega koos panna alus konkreetsete teenuste pakkumisele või seda tugevdada;

21. on arvamusel, et rohkem tähelepanu tuleks pöörata riiklike kogemuste levitamisele, järgides näiteks toitumisteadusele spetsialiseerunud ülikoolide eeskujul. Teavitustööd tuleks teha ELi tasandil, mis aitaks vähendada lähenemisviiside erinevust ning luua uusi vahendeid tõhusaks võitluseks ebatervislike eluviiside vastu;

22. rõhutab, et järgmisel paaril aastal on oluline korraldada laiaulatuslikku järelevalvet. Komitee on veendunud tungivas vaja-

duses kohandada parameetreid, mida statistikainstituudid kasutavad andmete kogumiseks rahvastiku toitumisharjumuste kohta. Asjaomaste uurimuste jaoks on vaja koguda kvantitatiivseid, ehkki ligikaudseid andmeid. Sel taustal peab komitee oluliseks ka rakendatud meetmete mõju jälgimist ja hindamist;

Partnerlused

23. on veendunud, et partnerluste edendamine on toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseprobleemidele kõige tõhusam lahendus ning et üksnes ühest lähenemisviisist ei piisa. Ainus võimalik viis ennetada terviseprobleeme — mida põhjustab eelkõige vale toitumine — on suunata kõigi, nii rahvusvahelise ja riikliku kui ka piirkondliku ja kohaliku tasandi sidusrühmade tegevus konkreetsete meetmete võtmisele;

24. on arvamusel, et ainult selline lähenemine, mis hõlmab ka avaliku ja erasektori osapoolte partnerlust, suudab kaasa tuua keskkonna ja majanduselu muutused, mis mõjutavad inimeste tervistkajustavat käitumist ja harjumusi. Tegevuse kooskõlastamise ja järelevalve eest peavad aga vastutama ametlikud riiklikud asutused;

25. rõhutab, et sotsiaalsest aspektist vaadelduna ja ka olemasolevate sotsiaal-majanduslike erinevuste vähendamiseks peaks tervisliku toitumise edendamine olema suunatud üksikisikutele. Samas peaks seda toetama ka nn struktuurilised meetmed, millesse tuleks kaasata kõik asjakohased sidusrühmad: teadmiste-põhised algatused tuleks lülitada tervisliku toidu paremat kättesaadavust võimaldatavasse tegevuspoliitikatesse;

26. peab väga oluliseks luua sidemeid tervishoiu, majanduse, põllumajanduse ja sotsiaalpoliitika valdkonna otsuselangetajate ning tootjate, turustajate, jaemüüjate ja tarbijate vahel;

27. peab seega vajalikuks arendada tegevuspartnerlust Euroopa tasandil ja tugevdada tulevaseid meetmeid silmas pidades kohalikke tegevusvõrgustikke, jagades konkreetseid metodoloogilisi ja teaduslikke juhiseid. Samuti leiab komitee, et toetada tuleks toitumisteaduse kui õppeaine soovituslikuks muutmist tervisega seotud kursustel ülikoolides;

Kohalike võrgustike tugevdamine ja ühenduse meetmete rolli suurendamine

28. tervitab ja toetab mõtet, et EL peaks kandma lõplikku vastutust liikmesriikidevaheliste jõupingutuste kooskõlastamise eest, kehtestades teavitatud tarbijaid, tervisliku ja tasakaalustatud toitumise ettepanekuid ning füüsilist aktiivsust käsitlevad suunised ning pakkudes oma komiteede ja Euroopa Toiduohutusalami abil teaduslikku tuge;

29. peab vajalikuks arvestada tervist edendavate Euroopa koolide võrgustiku raames saadud kogemustega ja kujundatud heade tavade;

30. leiab eelmainituga seoses, et just EL peab võtma liikmesriikide jõupingutusi jälgides tarvitusele meetmed ning soodustama kogemuste tutvustamist ja võrdlemist, luues nii positiivse mõjuringi, mille mõjul võetakse laialdaselt kasutusele oma tõhusust juba tõestanud mudelid;

31. rõhutab, et igal aastal tuleks korraldada kohtumine, mis toob kokku need Euroopa piirkonnad, kus on välja töötatud ja rakendatud parimaid tulemusi andnud ennetusmudelid. Seetõttu peaks komisjon kaaluma andmebaasi loomist, et liikmesriigid saaksid kergesti tutvuda erinevate kogemustega;

32. palub Euroopa Komisjonil eraldada struktuurifondidest järgmisel finantsplaneerimise perioodil konkreetseid vahendeid käesolevas arvamuses kirjeldatud eesmärkide saavutamiseks;

Liikmesriikide meetmed

33. tervitab komisjoni tõdemust, et kõigi komisjoni pädevuse piires kavandatud meetmete eesmärk peaks olema toetada või aidata lõpule viia liikmesriikides võetud meetmeid. EÜ asutamislepingu artikli 152 lõike 2 kohaselt soodustab ühendus liikmesriikidevahelist koostööd kõnealuses valdkonnas ja toetab vajaduse korral nende meetmeid. Komisjon võib tihedas kontaktis liikmesriikidega teha kõiki kasulikke algatusi, et sellist kooskõlastamist edendada. Liikmesriigid peaksid suunama oma meetmed eelkõige toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud küsimustele;

34. soovib, et selles osas saaksid liikmesriigid ja piirkonnad kaitsta oma kodanikke meedias esitatavate sõnumite eest, eriti televisioonis ja raadios edastatavate suure rasva- või suhkrusisaldusega toiduainete reklaamide eest. Lisaks saaksid riigid ja piirkonnad kehtestada kõrged „reklaamikulud“ või isegi nõuda täiendava teabe esitamist teatavate toodete kahjulikkuse kohta siltidel (nt kohustuslik märgede transrasvade sisalduse ning küllastunud, monoküllastumata ja polüküllastumata rasvade protsendiline sisaldus). Samuti leiab komitee, et edasise otstarbeka meetmena võiks kehtestada majanduslikud soodustused tervislike toiduainete kasutamisele ning mõjusad majanduslikud karistused toitumuslikult tasakaalustamata või sobimatute toiduainete kasutamisele;

35. on seisukohal, et muutmaks eelkõige lastele ja noortele mõeldud teavet tervislike eluviiside kohta mõjusamaks, on niiniimetatud virtuaalsed vahendid sõnumi edastamisel eriti olulised. Läbiviidud projektide põhjal saadud kogemused annavad muu hulgas tunnistust sellest, et kulutustega võrreldes on tulemused väga head;

Piirkondlike ja kohalike omavalitsuste meetmed

36. ärgitab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi võtma endale kohustuseks pakkuda tervislikke alternatiive tervist

kahjustavatele käitumismustritele, rakendades eluetappe arvestavat lähenemisviisi ning teavitades üldsust elukestva tervisliku toitumise põhimõtetest, mida tuleks järgida;

37. rõhutab, et kõikides piirkondades tuleks läbi viia koolitus- ja teavitusprogramme, et ennetada rasedate liigset ja kiiret kaalutõusu, kuna sellel on otsene ja väga selge mõju sündimata lapsele ja tema kaalule; Samuti toob komitee välja vajaduse vältida liigset kaalutõusu lapse esimese viie elukuu ning algkooliaastate jooksul, kuna see soodustab kalduvust ülekaalulisusele edaspidi;

38. soovib, et noorte spordis keskendutaks nii harrastuskui ka tippspordile ning et mõlema aluseks oleks rõõm, aus mäng ja igapäevane õigus osaleda vastavalt oma võimetele, et ärgitada mitte ainult üksikisikuid, vaid terveid perekondi füüsilisele aktiivsusele: aktiivsetes perekondades kasvavad aktiivsed lapsed;

39. märgib vajadust tegeleda mugavuskultuuri probleemiga: valmistoitude tarbimine on lõks, mis pakub toidu nautimise asemel valikut rasvaste ja suhkrurikaste toiduainete ning rangelt piiratud toiduvaliku vahel;

40. märgib kahetsusega, et füüsilisest aktiivsusest saadav nauding on taandatud tihti harjutuste tegemisele, mis oma sunduslikkusega on paljudele vastumeelne;

41. kinnitab taas oma toetust laste ja noorte mängimisele: nagu valges raamatus rõhutatud, on väga oluline tõsta teadlikkust toitumuslikke ja käitumuslikke valikuid mõjutavatest teguritest, kuid samuti on tarvis valida asjakohastatud lähenemine, mis toetab uut sotsiaalset kultuuri, mis oli varem aluseks traditsioonilistes kultuurides, kus rasvumine ja ebatervislikust elustiilist tulenevad probleemid peaaegu puudusid;

42. julgustab andma inimestele tagasi nende ruum: lapsi ja noori tuleks innustada mängima, seda nii koolis kui ka spetsiaalsetes selleks loodud kohtades kodus ja linnas. Mängualade rajamine parklate asemele ennetaks ülekaalulisust ja rasvumist ning leevendaks kõrgvererõhu ja südame-veresoonkonna probleeme, mis on Euroopas surma põhjuste hulgas esikohal;

43. soovib, et igat tüüpi koolide ja iga kooliastme puhul loodaks ruumilise planeeringu osana turvalisi jalutusteid, spordirajatisi ning mängu- ja puhkealasid;

Tervisliku toitumise propageerimine

44. Kutsub üles aktiivselt osalema projektis „Tervislikud linnad“, mida toetab Maailma Terviseorganisatsioon, kelle eesmärk ei ole üksnes tervisliku toitumise edendamine, vaid ka tervisliku elukeskkonna säilitamine, aktiivse ühiskondliku elu ja füüsilise tegevuse edendamine tervise allikana;

45. peab vajalikuks planeerida regulaarseid toitumisalaseid programme (vähem loomseid rasvu, rohkem puu- ja juurvilju) ning koostada „piirkondlikud suunised” kooskõlas Euroopa Komisjoniga;

46. leiab, et on vajalik tarbijaid rohkem teavitada nende toitumisharjumuste ja eluviiside olulisusest nende oma tervisele ning ära tuleks keelata eksitavad ja salakavalad reklaamid. Selle saavutamiseks võiks EL kasutada Euroopa Toiduohutusameti oskusteavet, näiteks seoses teatavate toiduainete koostise, lisainete kasutamise ning reklaamides ja märgistusel esitatavate väidete tõesusega;

47. pooldab mõtet viia igat tüüpi koolides ja kõikides kooliastmetes sisse toitumisalaseid programme, seda ennekõike eel- ja algkooli astmes;

48. ärgitab koolilaste edasise tervisliku toitumise toetamiseks kaasama otseselt koolitoitlustuse sidusrühmad, perekonnad, õpetajad, lastearstid ja kooli tervishoiutalitus, kes kõik mängivad toitumisalase teabe levitamisel olulist rolli;

49. näeb vajadust jälgida eraldi just kooliealiste laste ülekaalulisust/rasvumist ning hinnata käimasolevaid ennetustegevusi, keskendudes eelkõige toitumishäiretele;

Füüsilise aktiivsuse propageerimine

50. tervitab algatust korraldada laiaulatuslikke ja intensiivseid teabekampaaniaid peamiste teabekanalite abil ning toetab üldsusele mõeldud teatmike loomist, milles propageeritakse igapäevast füüsilist aktiivsust, mis ei ole seotud kinniste ja/või spetsiaalsete spordikeskkondadega (spordiklubid);

51. kutsub piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles käivitama algatusi füüsilise aktiivsuse edendamiseks, näiteks riputada avalikes hoonetes käidavatesse kohtadesse (näiteks liftide juurde) plakatid, mis ärgitaksid inimesi lifti asemel treppe kasutama;

52. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on toetada füüsilist aktiivsust koolide õppekavades alates algkoolist ja põhikoolist. Õpetajaid tuleb korralikult teavitada ning paluda neil kasutada kõikides koolides olemas olevaid vahendeid füüsilisele aktiivsusele mõtte andmiseks ja selle väärtuse rõhutamiseks;

53. tervitab algatust suurendada täiskasvanute võimalusi osaleda struktureeritud füüsilises tegevuses, kaasates riiklikud asutused koostöös kohalike organite või assotsiatsioonidega. Komitee rõhutab vajadust soosida füüsilise aktiivsuse võimalusi (liikmemaksud, sihtrühmale sobivad ajakavad) ning jälgida pakutavate teenuste kvaliteeti (treeningu tüüp, kestus, sobivad ruumid, transpordi mõttes hea asukoht, treenerite koolitus ja kvalifikatsioon);

54. leiab, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused saavad üldsuse füüsilise aktiivsuse edendamisel sobivalt ära kasutada ka

kohalikke keskkonnaressursse, rajada teid linnas (jalgrattateed, jalutusalad, ohutu mittemotoriseeritud transport) ning kasutada linnast väljas asuvate kohtade potentsiaali (jalgrattasõit, jalutamine). Sellised rajatised peaksid tagama täieliku juurdepääsu kõigile, väljendades sel viisil eri liikumisvõimalustega inimeste võrdset õigust liikuvusele;

55. rõhutab vajadust koolitada tervishoiutöötajaid, et nad mõistaksid, kui oluline on propageerida füüsilist aktiivsust üldsuse seas. Perearste tuleb teavitada rahvusvahelistest soovitusetest, mis on oma tõhusust tõestanud. Perearstid peavad olema suutelised andma täieliku ülevaate soovitatava treeningu kohta, samuti peavad nad tundma oma tegutsemispiirkonnas pakutavaid võimalusi, kui nad soovivad igal konkreetsel juhul täita oma nõustamise ülesannet asjakohaselt. Tervishoiutöötajate — eelkõige arstide — põhiõpe ja täiendusõpe peaks sisaldama tervise soosimise küsimusi;

Eraettevõtjate roll

56. on seisukohal, et eraettevõtjad mängivad tarbijate valikute kujundamises olulist rolli ning saavad suunata tarbijaid tervislikuma eluviisi poole: nende tegevus võib täiendada riiklikku poliitikat ning seadusandlikke algatusi nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil;

57. tervitab mõtet kaasata peamiste kogunemiskohtade (nt ostukeskuste) juhid, toitlustajad ja turustajad, et nad valmistaksid tervislikke toite ja reklaamiks neid selgelt oma menüüdes. Sel viisil tõhustatakse oluliselt partnerlusel põhinevat lähenemist, milleks komisjon ettepaneku tegi;

58. julgustab toiduainetööstust kas vabatahtlikkuse alusel või koostöös tarbijaorganisatsioonidega töötama välja „käitumisjuhised” ja/või „kohandama” toodete energia- ja toitaineväärtuse suurust. Selles suunas tegusemaid tööstusi tuleks motiveerida erinevate soodustustega (sh majanduslikud soodustused);

59. on veendunud, et meedia — televisioon, raadio, Internet ja trükiajakirjandus — võiks olla partnerina kaasatud toitumisealastes teabekampaaniates ning võtta vastu isereguleerimise eeskirjad „kahjuliku” reklaami kohta;

60. toetab sidemete tugevdamist teiste, väljapoole tervishoiuvaldkonda jäävate toiduainetootmisega kaasatud sektoritega (nt põllumajandussektor) ja turustajatega, asetades rõhku kohalikele ettevõtjatele;

Rahvusvaheline koostöö

61. märgib, et vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 152 lõikele 3 edendavad ühendus ja liikmesriigid rahvatervise alal koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega;

62. tõdeb, et piirkondadel on soovitatav tegutseda kooskõlas riiklike ministeeriumidega (tervishoiu-, sotsiaalpoliitika-, haridusministeeriumid jne) ja teha nendega koostööd. Samuti soovitatakse teha koostööd Maailma Terviseorganisatsiooni Euroopa regionaalbürooga. Maailma Terviseorganisatsioon on juba teinud ettepaneku kooskõlastamiseks teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega (FAO, UNICEF, ILO ja OECD), et toetada järgmiste algatuste läbiviimist: selgitada välja üksikute piirkondade vajadused; määratleda olukord, suundumused ning rakendatavad strateegiad; koguda, analüüsida ja levitada teaduslikke tõendeid läbiviidud tegevuste tõhususe kohta;

63. leiab samuti, et on vajalik teha koostööd Maailma Terviseorganisatsiooniga toitumise ja füüsilise aktiivsuse järelevalvesüsteemi ettevalmistamiseks, osaliselt kavatsusega võtta vastu teine toidu ja toitumise tegevuskava;

64. rõhutab, kui oluline on kogemuste ja oskusteadmiste vahetamiseks koostöö tegemine riikidega, kes on koostanud rasvumist käsitlevad strateegiad;

65. kutsub üles kasutama kohalikest tavadest ja eluviisidest pärit teadmisi, mis aitavad ennetada ülekaalulisust, rasvumist ja ainevahetushäireid (diabeet, degeneratiivsed haigused). Komitee tuletab meelde, et Maailma Terviseorganisatsioon on toetanud katseid, mille eesmärgiks on traditsiooniliste ravivormide ja tervislike eluviiside taastamine teatud rahvuste ja etniliste rühmade seas;

66. peab vajalikuks toetada epidemioloogiliste uuringute läbiviimist ülekaalulisuse, rasvumise ja diabeedi kohta, mida nähakse täna tõelise kriisikoldena.

Brüssel, 6 veebruar 2008.

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamused „Valge raamat spordi kohta”

(2008/C 105/09)

REGIOONIDE KOMITEE

- juhib tähelepanu sellele, et sport on oluline vahend kõigi elanikkonnarühmade integratsiooni edendamiseks, ja märgib, et sport suurendab üksikisiku võimekust ja vahendab selliseid põhiväärtusi nagu ausus, sallivus ja solidaarsus;
- on seisukohal, et tugevad ja terved inim põlvkonnad, nii noored kui vanad, nii mehed kui naised, on Euroopa majanduskasvu ja konkurentsivõime ning üldise heaolu kasvu alusepanijad ja tõukejõud, aidates nii kaasa Lissaboni tegevuskavas püstitatud eesmärkide saavutamisele;
- seetõttu tervitab komisjoni valget raamatut spordi kohta kui panust endemaks sporti kui haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- ja majanduspoliitiliselt olulist ja üha mõjukamat nähtust, mis annab olulise panuse Euroopa Liidu solidaarsuse ja heaolu strateegiliste eesmärkide saavutamisse;
- võtab siiski murelikult teadmiseks komisjoni sporti käsitlevas valges raamatus seatud eesmärgid, sest neist nähtub selge tendents laiendada ELi pädevusi spordivaldkonnas, seades eesmärgid, mis lähevad kaugemale Nice'i deklaratsiooni praegusest sisust ja olemasolevatest asutamislepingu sätetest;
- jagab komisjoni seisukohta, et struktureeritud dialoog spordi sidusrühmadega ELi spordifoorumi ja temaatiliste arutelude kaudu võiksid oluliselt panustada Euroopa sporditeemalisse arutellusse. Komitee peab vajalikuks, et vastavalt oma rollile peaks ta aktiivselt osalema dialoogi kujundamisel.

Raportöör: Helma KUHN-THEIS (DE/EPP), Saarimaa liidumaa parlamendi liige

Viitedokument

„Valge raamat spordi kohta” (komisjoni esitatud)

KOM(2007) 391 lõplik — SEK(2007) 932 — SEK(2007) 934 — SEK(2007) 935 — SEK(2007) 936

Poliitilised soovitusused

REGIOONIDE KOMITEE

1. märgib, et sport on Euroopa ühiskonna ja paljude kodanike igapäevaelu lahutamatu koostisosa;
2. kinnitab, et sport parandab tervist ja aitab ennetada haigusi, eriti neid, mille põhjus on liikumisvaegus ja vale toitumine;
3. rõhutab, et sport aitab kaasa uute põlvkondade terviklikule arengule ning laste ja noorte kasvatamisele igakülgsest arenenud, vastutustundlikeks ja tugeva iseloomuga isiksusteks;
4. juhib tähelepanu sellele, et sport on oluline vahend kõigi elanikkonnarühmade integratsiooni edendamiseks: üheski teises ühiskondliku kooselu valdkonnas ei näe nii sõbralikult koos välis- ja kodumaa kodanikke, puudega ja terveid inimesi, noori ja vanu;
5. on seisukohal, et tugevad ja terved inimpõlvkonnad, nii noored kui vanad, nii mehed kui naised, on Euroopa majanduskasvu ja konkurentsivõime ning üldise heaolu kasvu alusepanijad ja tõukejõud, aidates nii kaasa Lissaboni tegevuskavas püstitatud eesmärkide saavutamisele;
6. märgib, et sport suurendab üksikisiku võimekust ja vahendab selliseid põhiväärtusi nagu ausus, sallivus ja solidaarsus;
7. seetõttu tervitab komisjoni valget raamatut spordi kohta kui panust endemaks sporti kui haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- ja majanduspoliitiliselt olulist ja üha mõjukamat nähtust, mis annab olulise panuse Euroopa Liidu solidaarsuse ja heaolu strateegiliste eesmärkide saavutamisse;
8. on seisukohal, et ka spordi ees seisavad Euroopa ühiskonnas esilekerkinud uued ohud ja väljakutsed, nagu majanduslik surve, noorte sportlaste ekspluateerimine, doping, rassism, vägivald, korruptsioon ja rahapesu;
9. võtab siiski murelikult teadmiseks komisjoni sporti käsitlevas valges raamatus seatud eesmärgid, sest neist nähtub selge tendents laiendada ELi pädevusi spordivaldkonnas, seades eesmärgi, mis lähevad kaugemale Nice'i deklaratsiooni praegusest sisust ja olemasolevatest asutamislepingu sätetest. Spordiorganisatsioonide autonoomiat ning liikmesriikide ja piirkondlike

ja kohalike omavalitsuste pädevusi ei tohiks kahtluse alla seada. Seetõttu rõhutab komitee tungivalt asjaolu, et ELil on spordivaldkonnas üksnes piiratud pädevused;

10. seetõttu tervitaks komitee seda, et komisjon edendaks toetavate, koordineerivate ja täiendavate meetmetega sporti liikmesriikides ning edendaks selle sotsiaalseid, kasvatuslikke, tervishoiualaseid ja kultuurilisi väärtusi, sekkumata liikmesriikide ja spordiorganisatsioonide autonoomiasse ja tungimata nende pädevusvaldkonda;

11. arvestades asjaolu, et eraldi spordile suunatud ELi toetusprogramm ei ole teostatav enne 2011. aastat, kutsub üles lisama ELi 2009. aasta eelarvesse eelarverida valge raamatu elluviimist ettevalmistavateks meetmeteks ja sellega seotud katseprojektideks. Lisaks soovib komitee laialdaselt levitada teavet spordi rahastamisvõimalustest, mis on kättesaadavad praegu või tulevikus;

12. toetab spordi ulatuslikumat kaasamist ELi poliitikatesse ja toetusprogrammidesse. Regioonide Komitee arvates annab asjaolu, et sport on kaasatud Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut muutvasse lepingusse, piisava õigusliku aluse põhjendamaks seda, et võtta sporti selgelt arvesse järgmise, 2013. aastal algava programmiperioodi toetavates, koordineerivates ja täiendavates meetmetes;

13. palub oma liikmetel toetada valges raamatus esitatud üleskutset võtta sporti arvesse Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi toetusvahendite kasutamisel piirkondlikul tasandil;

14. tervitab asjaolu, et valges raamatus seatakse üheks pealesandeks spordi integreerimine erinevatesse poliitikatesse, ja palub komisjoni nimetatud eesmärgi elluviimisest reeglipäraselt aru anda;

Rahvatervise parandamine füüsilise tegevuse kaudu

15. leiab, et komisjon tunnistab probleemi olemasolu ning oma kahe teineteist täiendava valge raamatuga spordi teemal ja teemal „Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimate Euroopa strateegia” juhib rahvusvahelisel tasandil tähelepanu meetmete vajadusele ning pakub välja võimalikke lahendusi;

16. leiab, et spordiorganisatsioonide kaasamine rahvatervise parandamisse füüsilise tegevuse abil on iseenesest mõistetav, sest tänu klubidesse ja liitudesse koondumisele suudavad spordiorganisatsioonid jõuda arvuka sihtrühmani. Komitee tervitab komisjoni kavatsust moraalselt ja rahaliselt enam toetada võrgustike loomist kogemuste vahetamiseks, seda eelkõige noortega seotud heade tavade osas ning keskendudes rohujuure tasandile. Komitee rõhutab sektoritevahelise koostöö olulisust antud valdkonnas, kuna ühine tegevus ühenduse tasandil võib avaldada positiivset mõju riiklikele haldusstruktuuridele, mis on jagatud erinevateks sektoriteks (sport, tervishoid, haridus);

17. samas julgustab komisjoni väärtustama spontaanset ja organiseerimata sporti ning töötama selle nimel, et spordiorganisatsioonid ja riiklikud ametiasutused looksid võimalikult head eeldused selliste tegevuste arendamiseks;

Võitlus dopinguga ja selle ennetamine

18. leiab, et eelkõige ühiskondlikel ja ärilistel huvidel põhinevad ootused tulemuste suhtes, millele vastukaaluks puuduvad vastavad eetilised põhimõtted, toovad nagu teisteski eluvaldkondades kaasa suure ohu, et tulemuste parandamiseks kasutatakse ebaausaid vahendeid;

19. märgib, et doping kahjustab tõsiselt ausa võistluse põhimõtet ja spordi mainet ning toob kaasa suure ohu inimese tervisele. Samuti vähendab see teiste sportlaste motivatsiooni;

20. on arvamusel, et võistlusspordis ei avalda mitmete ühiskondlike osalejate kõrged ootused survet üksnes elukutselistele sportlastele, vaid praegu on selle tagajärjel ka amatöörspordis ja noorsportlaste hulgas märgatavalt suurenenud oht, et järk-järgult hakatakse kasutama dopingut;

21. leiab, et dopinguvaba spordi kohustus võib toimida üksnes juhul, kui on olemas tõhus dopingukontroll; selleks on vaja jõupingutusi ELi ja maailma tasandil, et dopingut vastu võidelda;

22. soovib ELis dopinguga võitlemiseks paremini koostööd teha lähenev viisi, võttes arvesse UNESCO konventsiooni dopingut kasutamise vastu spordis ning vajadust asjatundliku ning tõeliselt sõltumatu dopinguvastase kontrolliorgani järele;

23. peab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ja organisatsioone eriti sobivaks, et juhtida koolides, spordiklubides ja spordisektoris üldiselt läbiviidavate dopinguteemaliste teavituskampaaniate abil tähelepanu kõnealusele probleemile ning aidata kaasa teadmiste levitamisele; kutsub kõnealuseid organisatsioone üles seda tegema ja kinnitab, et on valmis selliste tegevuste kohalikul ja piirkondlikul tasandil kaasa aitama ja neid toetama;

Spordi rolli suurendamine hariduses ja koolituses

24. tervitab ja toetab spordi ja füüsilise tegevuse toetamist ja edendamist mitmesuguste komisjoni poliitiliste algatuste kaudu ning Euroopa märgi autasu omistamist koolidele, kus füüsilist tegevust eriti aktiivselt soodustatakse, samuti spordiseltsidele, mis pööravad erilist tähelepanu pakutavate teenuste kvaliteedile;

25. rõhutab, et laste ja noorukite füüsilise, psüühilise, kognitiivse ja sotsiaalse arengu seisukohast on eriti koolieelses eas oluline liikumine, mäng ja sport, mis on tervikliku kasvatus- ja hariduse äärmiselt vajalik osa. Seetõttu kutsub komitee komisjoni üles pöörama eriti suurt tähelepanu eelkoolialiste laste füüsilisele tegevusele;

26. meenutab siiski, et komisjoni mis tahes toetavate, koordineerivate ja täiendavate meetmete puhul hariduse ja spordi valdkonnas tuleb austada liikmesriikide või liikmesriikides kõnealuse valdkonna eest vastutavate madalamate valitsemistasandite pädevusi;

Vabatahtliku tegevuse ja kodanikuaktiivsuse edendamine spordi kaudu

27. rõhutab vabatahtliku tegevuse olulisust ja kutsub komisjoni üles arvestama algusest peale vabatahtliku tööga spordis. Lisaks juhib komitee tähelepanu ohule näha spordis pelgalt majanduslikku tegevust, sest see ei vasta tervikuna spordi kui nähtuse olemusele. Elukutseline sport moodustab kogu sporditegevusest vaid murdosa. Seda asjaolu ei ole valges raamatus piisavalt esile toodud;

28. on arvamusel, et just spordis on kodanikuaktiivsus vahepeal seotud kogukonna arenguga ja lisaks sportlikele eesmärkidele täidab ka sotsiaalseid eesmärke ja tugevdab ühtekuuluvustunnet;

29. peab rohujuure tasandi spordi toetamisel tervitatavaks meetmeks programmi „Kodanike Euroopa“;

30. toetab seoses programmiga „Aktiivsed noored“ komisjoni ettepanekut ergutada noorte vabatahtlikku tegevust spordis;

31. tervitab komisjoni kavatsust algatada Euroopa tasandil uuring vabatahtliku tegevuse kohta spordis, sest see on kasulik vahend tulevaste ülesannete määratlemiseks ning planeerimiskindluse tagamiseks spordiga seotud vabatahtlikus tegevuses;

Spordi võimaluste kasutamine sotsiaalse kaasatuse, integratsiooni ja võrdsete võimaluste heaks

32. leiab, et tuleb arvestada spordi erilist tähtsust puudega inimeste jaoks;

33. kutsub seetõttu liikmesriike, kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi ning spordiorganisatsioone üles arvestama puudega inimeste vajadustega ning tagama, et spordiürituste toimumis- ja majutuskohad oleksid juurdepääsetavad ka puudega inimestele;

34. leiab, et tuleb edendada klubide ja organisatsioonide järelevaatajate, treenerite, vabatahtlike ja töötajate koolitust, et nad oleksid valmis puudega inimeste vastuvõtuks;

35. on arvamusel, et spordi abil saavad eakad inimesed säilitada võimalikult kaua oma füüsilise ja vaimse tegevuse potentsiaali ning iseseisvuse, et elada jätkuvalt teiste abist sõltumata. Liikuv olla ja liikuvaks jääda tähendab, et eakad saavad säilitada oma sotsiaalsed suhted ja ühiskonnaelus iseseisvalt osaleda. Sellele võib sihipäraselt kaasa aidata ka sportimisvõimaluste pakkumine;

36. nõustub seisukohaga, et liikmesriigid peaksid spordi integreerivat jõudu silmas pidama Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa integratsioonifondi vahenditega seonduvas planeerimistöös;

Ennetustegevuse parandamine ning võitlus rassismi ja vägivalla vastu

37. tervitab juba praegu riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil tehtavaid jõupingutusi, et tsentraliseeritud teabepunktide loomise ning politseiteenistuste ja spordiorganisatsioonide koostöö abil võidelda vägivalla ja rassismiga spordi valdkonnas;

38. märgib, et 2006. aastal Saksamaal toimunud jalgpalli maailmameistrivõistlused näitasid, et nimetatud koostöö toimib ja on juba andnud häid tulemusi;

Euroopalike väärtuste jagamine muu maailmaga

39. innustab komisjoni kasutama sporti suuremas ulatuses arengupoliitika vahendina;

40. seetõttu kutsub üles kasutama kogemusi ja teadmisi, mis ÜRO ja liikmesriigid omandasid 2005. aastal, mis kuulutati rahvusvaheliseks spordi ja kehalise kasvatuse kui hariduse, tervise, arengu ja rahu edendamise vahendi aastaks, ning olemasolevaid projekte ja meetmeid vajadusel edasi arendama ja jätkama;

41. pidades silmas subsidiaarsuse põhimõtet, ei pea vajalikuks kolmandate riikide sportlaste sisserännet ELi tasandil ühtselt reguleerida või kohaldada selles osas korduvrände süsteeme. Sportlaste sisseränne peab seega jääma liikmesriikide pädevusse;

Säästva arengu toetamine

42. toetab seda, et spordiorganisatsioonid ja spordiürituste korraldajad seaksid keskkonnaalaseid eesmärke, ning komisjoni üleskutset, et nad osaleksid keskkonnajuhtimise- ja auditeerimissüsteemis (EMAS) ja ühenduse ökomärgise andmise süsteemis ning propageeriks neid süsteeme suurte spordiürituste ajal;

43. tervitab komisjoni kavatsust, võtta sporti arvesse uue LIFE+ programmi komponendina;

Spordi majanduslik mõõde

44. juhib tähelepanu sellele, et spordi turismiga seonduv majanduspotentsiaal ei piirdu üksnes suurüritustega, vaid ka aktiivne sportimine puhketurismi raames aitab oluliselt edendada piirkondlikku arengut ja eriti struktuurimuutusi. Seejuures on oluline roll piirkondade strateegiatel. Seetõttu peaks komisjon ka edaspidi toetama piirkondade jõupingutusi edendada oma struktuurilist arengut piirkondlikele vajadustele vastavate meetmetega. Komitee julgustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi investeerima oma käsituses olevaid struktuurifondide vahendeid ka spordi- ja vaba aja veetmise rajatistesse;

Liikumine tõenditel põhineva spordipoliitika suunas

45. väljendab muret seoses sellega, et soov luua parem teadmistebaas on esitatud ilma liikmesriikide ja Euroopa piirkondadega sellise meetme eesmärkide osas kokku leppimata;

46. juhib tähelepanu sellele, et spordiga seotud täiendava statistika koostamine üksnes statistika koostamise pärast ei ole vajalik spordi lisaväärtuse väljatoomiseks ja see võib lisada halduskoormust. Sellist halduskoormuse suurenemist tuleb tingimata vältida, pidades silmas ka Euroopa tasandil bürokraatia vähendamiseks tehtavaid jõupingutusi;

47. palub seetõttu komisjonil pidada aktiivsemalt dialoogi liikmesriikide ja eriti piirkondadega, et esimese sammuna leppida ühiselt kokku kõnealuse uue teadmistebaasi eesmärgid. Eesmärk peab olema vähendada miinimumini statistika koostamise kaasnevat halduskoormust;

48. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse algatada uuring hindamiseks spordisektori otsesest ja kaudset panust Lissaboni tegevuskava täitmisel. Siiski tekib komiteel küsimus, kas komisjoni sõnul puuduliku teadmistebaasi tõttu ei ole võimalused spordi poolt Lissaboni tegevuskavasse antava panuse teaduslikel alustel hindamiseks väga piiratud. Regioonide Komitee palub komisjoni komiteed uuringu tulemustest teavitada;

Kindlam alus spordile antavale riiklikule toetusele

49. peab jätkusuutlikku rahastamismudelit spordiorganisatsioonide pikaajaliseks toetamiseks spordi edendamise asendamatuks aluseks liikmesriikides;

50. peab riigiabi rohujuure tasandi spordile oluliseks ja meenutab, et mitmetes liikmesriikides rahastatakse rohujuure tasandi sporti suures ulatuses otsesest ja kaudsetest maksudest, mis laekuvad riiklikest või riigi poolt litsentseeritud hasartmängu- või loteriiteenustest;

51. rõhutab kõnealuses kontekstis, et olemasolev riiklik monopol hasartmängu- ja loteriiteenuste valdkonnas, mis põhineb sellistel üldistele huvidele vastavatel eesmärkidel nagu mängusõltuvuse ennetamine ja avaliku korra tagamine ning mis nimetatud eesmärke järjepidevalt järgib, on vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale kooskõlas ELi õigusega. Komitee peab otstarbekaks kasutada põhimõtteliselt soovimatutest hasartmängudest saadud raha ühiskondlikel eesmärkidel (näiteks sport);

52. tervitab Euroopa Komisjoni algatust viia läbi sõltumatu uuring rohujuure tasandi spordi rahastamise kohta liikmesriikides ning kutsub Euroopa Komisjoni üles ootama ära kõnealuse uuringu tulemused, enne kui komisjon langetab poliitilised otsused, mis võivad rohujuure tasandi spordi riiklikku toetamist ohustada;

53. kutsub komisjoni üles pöörama tähelepanu sellele, et tarvis oleks välja töötada usaldusväärsed meetodid, saamaks ülevaadet spordile eraldatud riiklike toetuste mõjudest. Riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud toetusmeetmed on erinevad ning uurimuste ja võrdluste alusel tuleks hinnata, milline on erinevate riiklike toetusmeetmete tähtsus spordi arengu seisukohalt;

54. toetab komisjoni kavatsust toetada spordile vähendatud käibemaksuäära kohaldamise praeguste võimaluste säilitamist;

Spordi korraldus

55. nagu komisjoni tunnustab spordiorganisatsioonide ja esindusstruktuuride sõltumatust ning kahetseb, et valges raamatus ei ole rõhutatud organisatsioonide sõltumatust nii, nagu seda käsitletakse ja tunnustatakse Nice'i deklaratsioonis;

Spordi eripära

56. peab spordi eripära tema esmaseks omaduseks ning kahetseb, et valges raamatus puuduvad selles osas selged viited. Komitee kardab, et juhtumipõhine lähenemisviis pole spordi eripära käsitlemiseks spordiorganisatsioonide seisukohast rahuldav, sest see süvendab praegust õiguskindlusetust;

Vaba liikumine ja kodakondsus

57. komitee peab valges raamatus välja toodud proportsionaalseid vaba liikumise piiranguid mõttekaks, otstarbekohaseks ning spordi eripära silmas pidades hädavajalikuks;

Üleminekud

58. peab üleminekut reguleerivaid eeskirju hädavajalikuks, et tagada konkurentsitasakaalu spordiklubide vahel;

Mängijate esindajad

59. toetab komisjoni algatust viia läbi mõju hindamine, et saada ülevaadet mängijate esindajate tegevusest ELis;

60. soovib, juhul kui ELi tasandi meetmed on vajalikud, kooskõlastada koos rahvusvaheliste liitudega riiklikud meetmed ja spordiorganisatsioonide eeskirjad;

Alaealiste kaitse

61. kutsub komisjoni üles seadma prioriteediks valges raamatus kavandatud liikmesriikide ja spordiorganisatsioonide koostöö elluviimist alaealiste kaitse valdkonnas;

Korruptsioon, rahapesu ja muud finantskuritegevuse vormid

62. toetab komisjoni kavatsust toetada korruptsioonivastase võitluse eest vastutavaid ametiasutusi ning kontrollida liikmesriikides ELi rahapesuvastaste õigusaktide täitmist spordisektoris;

Klubide litsentseerimissüsteem

63. on seisukohal, et litsentseerimissüsteemi areng on spordiorganisatsioonide ülesanne, tingimusel et süsteem on kooskõlas konkurents- ja siseturusätetega;

Meedia

64. tervitab asjaolu, et komisjon toetab ka edaspidi kodanike õigust teabele ning laialdast juurdepääsu spordiürituste ülekannetele;

65. on seisukohal, et praegused ELi eeskirjad lühiuudiste õiguse kohta on oluline ja hea vahend teabevabaduse ja arvamuste mitmekesisuse tagamisel;

66. toetab seetõttu seda, et seoses tulevase ELi audiovisuaalse meedia õigusliku raamistiku hindamisega analüüsitaks, kas ja millises ulatuses on põhjust laiendada lühivuudiste edastamise õigust ka teistele meediavormidele, nt raadio;

67. kordab oma veendumust avalik-õigusliku ringhäälingu osatähtsuses mitmekesisuse tagamisel. Avalik-õiguslik ringhääling kannab tänu oma majanduslikult sõltumatu avaliku teenuse osutaja seisundile vastutust selle eest, et kajastataks ka vähemlevinud spordialasid, ega tohi rajada oma edu üksnes suure vaatajaarvuga spordiüritustele;

Struktureeritud dialoog

68. jagab komisjoni seisukohta, et struktureeritud dialoog spordi sidusrühmadega ELi spordifoorumi ja temaatiliste arutelude kaudu võiksid oluliselt panustada Euroopa sporditeemalisse arutelluse Komitee peab vajalikuks, et vastavalt oma rollile peaks ta aktiivselt osalema dialoogi kujundamisel. Komitee viitab kõnealuses kontekstis eelkõige erinevate spordialade esindajate ja avalike staadionide omanike esindajate foorumi vajalikkusele, et arutleda staadionide ja spordirajatiste praeguse ja tulevase vajaduse üle. Komitee loodab, et komisjon kasutab selleks struktureeritud dialoogi;

69. kutsub üles korraldama koos asjaomaste eriasutustega seminare, et selgitada Euroopa spordiorganisatsioonidele ELi õigustiku rakendamist;

70. teeb ettepaneku korraldada konverentse teemal „Sport ja piirkondlik areng”, mille käigus käsitletakspordi positiivset mõju piirkondlikule arengule ning määratletaks head tavad;

71. soovib komisjonil edendada piiriüleste piirkondadevaheliste klubide ja projektide (nt Euroopa piirkondadevaheline spordikeskus euroregioonis SaarLorLux) arengut ja pakkuda neile pikaajalist toetust;

Koostöö liikmesriikidega

72. on seisukohal, et mitteriiklik spordiliikumine tuleks Euroopa Nõukogu eeskujul kaasata suuremas ulatuses komisjoni ja liikmesriikide vahelisse dialoogi;

73. juhib kõnealuses kontekstis tähelepanu sellele, et koostöös raames tuleb arvestada liikmesriikide pädevusi spordi valdkonnas.

Brüssel, 7. veebruar 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE

Regioonide Komitee arvamused „Musta mere sünergia — Uus piirkondlik koostööalgatus”

(2008/C 105/10)

REGIOONIDE KOMITEE

- tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust suurendada algatuse „Musta mere sünergia” abil piirkondliku ja kohaliku arengu meetmete tõhusust, kasutades kohapealseid häid tavaid ning edendades nende levitamist, vahetamist ja kontaktide loomist, kuid leiab, et kohaliku ja piirkondliku tasandi olulisus strateegia edukal rakendamisel peaks olema selgemalt väljendatud;
- väljendab heameelt laienemisprotsessi viimase aja edu ning Bulgaaria ja Rumeenia ELiga ühinemise üle 1. jaanuaril 2007, mis on samm edasi Musta mere piirkonna demokraatlikus ja stabiilses arengus ning tagab suurema stabiilsuse, turvalisuse ja heaolu nii Euroopa Liidus kui ka Musta mere piirkonna riikides. Teine oluline samm on ühinemisläbirääkimiste alustamine Türgiga;
- toetab merega seotud identiteedi loomist kõigile Musta mere piirkonnas eri merendustegevuses osalejatele. Arvestada tuleb jõupingutustega, mida tehakse keskkonnaprobleemide lahendamisel ja turismi arendamisel, kui seeläbi toetatakse traditsioonilisi kultuure ning kaitstakse merega seotud kultuuri- ja looduspärandit tõhusamalt;
- kutsub Euroopa Komisjoni üles tugevdama transpordi osakaalu tulevases merenduspoliitikas, sest transport on väga oluline valdkonnaüleline merendustegevus;
- rõhutab, kui oluline on kaasata Musta mere piirkonna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ELi rändealaste poliitikameetmete kujundamisse ja rakendamisse, et rändevooge paremini juhtida, nii et nad kulgeksid inimõigusi ja ühiskondlikku turvalisust austades ja igati õiguspäraselt, eelkõige tänu ulatuslikule ja sihipärasele koostööle õiguskaitseasutuste ja teiste samalaadsete organite vahel, kelle ülesandeks on tagada seaduste järgimine;
- avaldab toetust tärkavale Musta mere euroregioonile, mille eesmärk on edendada kohaliku ja piirkondliku tasandi koostööd piirkonna riikide vahel ning toetada demokraatlikku stabiilsust, häid valitsemistavaid ja säästvat arengut.

Raportöör: Krasimir MIREV (BG/PES), Târgoviște linnapea

Viitedokument

Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Musta mere sünergia — Uus piirkondlik koostöölatus”

KOM(2007) 160 lõplik

Poliitilised soovitusused

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised poliitilised soovitusused

1. tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust suurendada algatuse „Musta mere sünergia” abil piirkondliku ja kohaliku arengu meetmete tõhusust, kasutades kohapealseid häid tavasid ning edendades nende levitamist, vahetamist ja kontaktide loomist, kuid leiab, et kohaliku ja piirkondliku tasandi olulisus strateegia edukal rakendamisel peaks olema selgemalt väljendatud. Neile meetmetele, mis on ELi poliitikavahendid majanduse kaasajastamiseks, konkurentsivõime tõstmiseks ja kodanike lähendamiseks Euroopa Liidule, tuleb anda uus tõuge;

2. väljendab heameelt laienemisprotsessi viimase aja edu ning Bulgaaria ja Rumeenia ELiga ühinemise üle 1. jaanuaril 2007, mis on samm edasi Musta mere piirkonna demokraatlikus ja stabiilses arengus ning tagab suurema stabiilsuse, turvalisuse ja heaolu nii Euroopa Liidus kui ka Musta mere piirkonna riikides. Teine oluline samm on ühinemisläbirääkimiste alustamine Türgiga;

3. rõhutab piirkondliku ja kohaliku vaatepunkti olulisust laienemisprotsessis ning tunnustab kohaliku ja piirkondliku poliitika võtmerolli riigisisese stabiilsuse tagamisel, mis selgelt sõltub demokraatlikest põhimõtetest;

4. väljendab oma toetust ühinemisprotsessile, Euroopa naabruspoliitikale ja strateegilisele partnerlusele Vene Föderatsiooniga ning toetab Regioonide Komitee ja teiste ELi institutsioonide kaasamist, et tugevdada koostööd Musta mere piirkonnas Euroopa–Vahemere, Läänemere ning Põhjamere piirkondade partnerluste eeskujul;

5. märgib, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused etendavad Musta mere piirkonnas võtmerolli järgmistes valdkondades: demokraatiale ülemineku protsess ja head valitsemistavad, haldussuutlikkuse tugevdamine, rahu kindlustamine, kultuuride ja religioonidevaheline dialoog, ränne, võitlus kuritegevuse vastu, energeetika, transpordi ja infrastruktuuride planeerimine, linna- planeerimine ja maaelu areng; ning toob samuti esile positiivse mõju, mida kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning kodanikuühiskonna koostöö võib avaldada kõigis neis valdkondades, teenides nii ühiskonna huviseid;

6. rõhutab, et algatus „Musta mere sünergia” on otseselt seotud Regioonide Komitee institutsioonilise rolliga. Seetõttu on komitee arvamusel, et väga oluline on algatusse kaasata komitee tegevus- ja osaluspotentsiaali, ning kutsub üles kasutama ära komitee rolli kohalike ja piirkondlike haldussüsteemide ühtse esindatuse tagajana;

7. nõustub Euroopa Komisjoniga, et vaatamata viimaste aastate märkimisväärsele positiivsele arengule on majandusreformide tempos ja valitsemise kvaliteedis säilinud erinevused kõnealuse piirkonna riikide vahel;

8. on teadlik sellest, et komisjoni algatus ei ole kavandatud Musta mere piirkonna uue strateegiana, vaid pigem on see mõeldud ELi põhisuuniste edasiarendusena piirkonna arendamiseks, teadmiste omandamiseks, koostööks ja parimate tavade levitamiseks piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Seda tehakse territoriaalse koostöö kaudu, pidades silmas Lissaboni ja Göteborgi eesmärkide saavutamist. Kuid komitee leiab, et algatuse edu tagamiseks tuleb piirkondlikku mõõdet poliitiliselt tugevdada;

Keskkond, transport, energeetika ja merenduspoliitika

9. juhib tähelepanu keskkonna kriitilisele seisundile Musta mere piirkonnas, eelkõige Doonau delta alal ja teiste piirkonna looduskaitsealade puhul, ning eriti järjest suuremale eutrofeerumisele (st ökosüsteemi primaarproduktiooni kasv), mis kahjustab bioloogilist mitmekesisust, märgalasid ja kalavarusid, ning mootorikütuse ja reovete põhjustatud saastele;

10. juhib tähelepanu sellele, et on vaja põhjalikumalt analüüsida võimalikke keskkonnaohutusi, mis võivad Musta mere piirkonnale (ja sellesse piirkonda voolavatele jõgedele) mõju avaldada. Need ohud tekivad muu hulgas ka kliimamuutustest ja sellest põhjustatud loodusõnnetuste ohust. Eelöeldut arvestades on vaja kehtestada sobivad meetmed ja toetada piiriüleseid koostööprojekte, mida EL kaasrahastab ning mille eesmärk on parandada hädaolukordade haldamist kodanikukaitse valdkonnas;

11. kutsub Euroopa Komisjoni üles toetama taastuvate energiaallikate (nt tuuleenergia, laineenergia) kasutust ning täiendavat teadus- ja uuendustegevust selles valdkonnas;

12. kutsub ELi ja riikide valitsusi üles tugevdama teaduslike ja tehnoloogiliste läbimurrete arendamise jõupingutusi mereuuringute valdkonnas, nagu nn sinine biotehnoloogia (biotehnoloogia mere- ja veelased rakendused), turismitegevus ja laevajuhtimissüsteemid, pöörates sel viisil tähelepanu praegustele ja võimalikele tulevastele ohtudele, eelkõige seoses kliima- ja muude muutuste, kahanevate kalavarude, mittesäästva turismi ja demograafiliste muutustega rannikualade elanikkonnas;
13. juhib tähelepanu vajadusele kaitsta paremini merepärandit, arvestades turismi võimalikku kasvu traditsiooniliste kultuuride arendamise tulemusena;
14. toetab merega seotud identiteedi loomist kõigile Musta mere piirkonnas eri merendustegevuses osalejatele. Arvestada tuleb jõupingutustega, mida tehakse keskkonnaprobleemide lahendamisel ja turismi arendamisel, kui seeläbi toetatakse traditsioonilisi kultuure ning kaitstakse merega seotud kultuuri- ja looduspärandit tõhusamalt;
15. soovib Euroopa Komisjonil ja riikide valitsustel toetada täpse piirkondliku andmebaasi loomist, milles kasutatakse olemasolevat teavet ja kirjeldatakse konkreetsete mereressursside majanduslikke ja keskkonnaaspekte ning neist tulenevat sotsiaalset mõju;
16. soovib hinnata ja kooskõlastada spetsiifilisi strateegilisi kavasad, mis haakuvad merekeskkonna kaitse ja säilitamise temaatilise strateegia raames kehtestatud ning toetavad laiemate merepiirkondade loomist, eelkõige selliste poolsuletud merede jaoks nagu Must meri. Need kavad peaksid koostama liikmesriigid komisjoni ettepanekul;
17. kutsub Euroopa Komisjoni üles tugevdama transpordi osakaalu tulevases merenduspoliitikas, sest transport on väga oluline valdkonnaülene merendustegevus;
18. kutsub komisjoni üles ärgitama riike tegema peamistel meremagistraalidel põhjalikumad keskkonnajärelevalvet reostuse üle ning arwab, et sel eesmärgil saaks edukalt kasutada uut üleilmset keskkonna- ja turvaseire (GMES) tehnoloogiat;
19. teeb ettepaneku tugevdada jõupingutusi sadamaterminalide ehitamise lõpuleviimiseks, alustades neist, mis on selgelt ühendveoterminalid, eelkõige seepärast, et mõni merendusvaldkonda puudutav üleeuroopalise transpordivõrgustiku TEN-T projekt on graafikust maas;
20. soovib tugevdada strateegiliste sadamate osatähtsust, sest see on prioriteetne edasise merenduspoliitika arenguks. Samuti soovib komitee tellida uurimuse esmaste ja teiseste sadamate omavaheliste ühenduste kohta ning teatud sadamatoimingute võimaliku ümberpaigutamise ja laialijaotamise kohta väiksematesse keskustesse;
21. teeb ELile ja riikide valitsustele ettepaneku reguleerida traditsiooniliste merest saadavate energiaressursside (nt nafta ja gaas) puurimist täpselt määratletud keskkonnakaitsenormidega ning seda tegevust tõhusalt kontrollida; samuti teeb ettepaneku toetada algatusi, mille eesmärk on ajakohastada või täiendada naftasisaldusega vee käitlemiseks mõeldud sadamarajatisi, ning edendada laevanduses ja naftakäitluses tehnoloogilist uuendustegevust, samuti maismaal asuvate torustike kasutamist;
22. soovib tõsta mereteede turvalisust ning uurida võimalust muuta naftatankeritele ja muu ohtliku lastiga alustele lootsiteenuste kasutamine kohustuslikuks ja samuti võimalust muuta lootsiteenuste kasutamine üldkohustuslikuks kitsastel laeva-teedel;
23. juhib tähelepanu vajadusele võtta meetmeid kasvuhuonegaaside vähendamiseks ning toetab saastekvootidega kauplemise kava;
24. soovib töötada välja stsenaariumid rannikualade kaitseks vajaminevate meetmete jaoks, tuginedes erinevatele prognoosidele meretaseme tõusu ja muutuvate ilmastikutingimuste kohta;
25. kutsub ELi ja riikide valitsusi üles kooskõlastama ja aitama merepiirkondi võimaluste leidmisel praeguse keskkonna edukaks kaitseks ning eelkõige piirkonna- ja/või riigiüleste merekaitsealade loomisel ning konkreetsete ettepanekute väljatöötamisel, kuidas märkimisväärselt vähendada radioaktiivseid heitmeid ja laevade põhjustatud saastet (eelkõige heitgaasid ja muud heited ning ballastvesi), ning toetama ranniku ja avamere ökosüsteemide ning elupaikade kvaliteedi tagamise jõupingutusi, arvestades sealjuures ka märkimisväärset mõju, mida majandustegevus võib avaldada merekeskkonnale, eelkõige toitainete merrelaskmise näol;
- Haridus, kultuuriline mitmekesisus ja religioonidevaheline dialoog*
26. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsust Musta mere piirkonna kogukondade kultuuri toetamisel ja väärtustamisel ning kutsub Euroopa Komisjoni üles aitama kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel osaleda uutes ELi kultuuriprogrammides (Kultuur 2007);
27. juhib tähelepanu sotsiaalsele ja majanduslikule kasule, mida kultuuri arendamine ja mitmekesisus kõnealuse piirkonna riikidele toob, aidates nii saavutada Lissaboni eesmäärke;
28. rõhutab, et tuleb tugevdada kultuuridevahelist koostööd ja religioonidevahelist dialoogi, et kasutada kultuurilist mitmekesisust inimeste ühendamise vahendina mitmekeelses ja -kultuurilises Euroopas;

29. juhib tähelepanu vajadusele tugevdada spetsiaalsete koostööprogrammide abil piirkonnas usalduse loomise ja külmutatud konfliktide rahumeelse lahendamise jõupingutusi, mida tehakse piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

30. meenutab taas vajadust säilitada laienuvad Euroopas mitmekeelsusel põhinev lähenemine, sest see on asendamatu vahend, mille abil kaasata kodanikke Euroopa ühisesse poliitilisse projekti;

31. kutsub ELi ja riikide valitsusi üles toetama programme ja projekte, mis on suunatud piirkondadevahelisele noorsookoostööle kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

Ränne, tööhõive ja sotsiaalküsimused

32. rõhutab, kui oluline on kaasata Musta mere piirkonna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ELi rändealaste poliitika meetmete kujundamisse ja rakendamisse, et rändevooge paremini juhtida, nii et nad kulgeksid inimõigusi ja ühiskondlikku turvalisust austades ja igati õiguspäraselt, eelkõige tänu ulatuslikule ja sihipärasele koostööle õiguskaitseasutuste ja teiste sarnalaadsete organite vahel, kelle ülesandeks on tagada seaduste järgimine;

33. kiidab heaks ELi poliitilised vahendid, mis toetavad meetmeid, mille eesmärk on edendada sisserändajate sotsiaalset integratsiooni spetsiaalselt kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suunatud programmide abil;

34. tervitab Euroopa Komisjoni kavandatud algatusi ebaseadusliku rändega võitlemiseks ning toetab selles valdkonnas parimate tavade vahetamist;

35. toetab Musta mere piirkonna kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamist ELi rändealaste poliitika meetmete kujundamisse ja rakendamisse ning märgib, et ühise rändepoliitika programmide koostamine kohalikul ja piirkondlikul tasandil võib tagada piirkondades edasise majandusarengu, kiirema majanduskasvu ja suurema heaolu;

36. väljendab heameelt ELi algatuste üle, mis käsitlevad võrdseid võimalusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil, ning kutsub riikide valitsusi üles neid toetama;

Head valitsemistavad, piirkondlikud algatused ja kontaktide loomine

37. hindab kõnealuses piirkonnas 1989. aastast alates saavutatut, mis on saanud teoks selliste algatuste abil nagu Musta mere riikide majanduskoostöö (BSEC) ja Musta mere riikide majanduskoostöö parlamentaarne assamblee (PABSEC);

38. rõhutab vajadust arendada ja kooskõlastada kogemusi, mis on saadud käimasolevates piirkondlikes algatustes, mis ühendavad Musta mere piirkonda Euroopa Liiduga (nt Doonau koostööprotsess), andes Euroopa lisaväärtust ja keskendudes eelkõige vastastikusele territoriaalsele ja temaatilisele täiendavusele;

39. soovib parandada kõnealuse piirkonna erinevate algatuste kooskõlastamist riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning võimalusel määratleda nende vastavad tegevusvaldkonnad, et vältida meetmete kattumist ning saavutada konkreetseid tulemusi;

40. soovib levitada kohaliku ja piirkondliku tasandi parimate tavade näiteid, eelkõige kohalike majandusklastrite, teadustöö võrgustike, avaliku ja erasektori partnerluse, ruumilise planeerimise ja heade valitsemistavade kohta, ning innustada ja toetada Musta mere piirkonna riikide kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi selliste heade tavade arendamisel;

41. nõustub Euroopa Parlamendi ja komisjoni seisukohaga, milles need rõhutavad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli teabevahetuses avaliku arvamuse konsensuse ning suurema läbipaistvuse ja põhjalikuma aruandluse saavutamiseks;

42. tervitab kõiki ELi meetmeid, mis aitavad kaasa riikide arengule, näiteks võitluses korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevusega ning tõhusate haldusstruktuuride loomisel, millesse tuleb tingimata kaasata ka piirkondlikud ja kohalikud tasandid. Selles kontekstis tervitab komitee samuti igasuguseid algatusi, millega toetatakse kõnealuses piirkonnas poliitilise ja majandusliku koostöö iseseisvat arengut;

43. kutsub ELi ja riikide valitsusi üles toetama programme ja projekte, mis on suunatud piirkondlike ja kohalike omavalitsuste töötajate liikuvusele kui vahendile, millega luua tihedamaid sidemeid, vahetada kogemusi ja parandada töötulemusi;

44. soovib kaasata tegevusse organisatsioone, mis koondivad kohaliku tasandi valitud esindajaid ning esindavad neid läbirääkimistel, mis on kavandatud käimasoleva poliitilise dialoogi raames ELi ja kõnealuse piirkonna riikide vahel;

45. kutsub kõnealuse piirkonna riikide valitsusi üles järgima Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtteid;

Piiriülene ja piirkondadevaheline koostöö

46. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja eriti linnapeade potentsiaalselt positiivset rolli kodanikuühiskonna arendamisel kõnealuses piirkonnas, eelkõige aladel, kus riigiasutustel ei ole tugevaid demokraatlike traditsioone;

47. avaldab toetust tärkavale Musta mere euroregioonile, mille eesmärk on edendada kohaliku ja piirkondliku tasandi koostööd piirkonna riikide vahel ning toetada demokraatlikku stabiilsust, häid valitsemistavasid ja säästvat arengut;

48. märgib, et Euroopa Nõukogu ja Regioonide Komitee vahel sõlmitud koostööraamistik on nende kahe institutsiooni koostööd võimalik laiendada;

49. toob esile komitee moodustatud tööühmaste tähtsuse, sest need on kasulik vahend kandidaatide ja potentsiaalsete kandidaatide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste toetamiseks nende jõupingutustes leida uusi võimalusi ning pidada vaja-

likku poliitilist dialoogi ELi, kandidaatide ja potentsiaalsete kandidaatidega;

50. hindab Euroopa Komisjoni ettepanekut, et kõnealust algatust tuleks piirkonnas korraldada kohalikul tasandil ning et koostööpartnerid võtaksid endale ühise vastutuse selle rakendamise eest. Komitee toetab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamist sellesse protsessi, sest see lihtsustab pidevat kontaktide arendamist Musta mere piirkonna linnade ja omavalitsusüksuste, ülikoolide, kultuuriala ettevõtjate ja kodanikuühiskonna organisatsioonide (sh tarbijaorganisatsioonid) vahel.

Brüssel, 7. veebruar 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE
